

РЫНГ,
ПОДЫМ
І ЗВАННЕ «МІС»

ЧЫВАНКА

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

10

СТУДЗЕНЯ 2019 г.

ЧАЦВЕР

№ 5 (28872)

КАСМІЧНЫЯ
КАПКЕЙКІ
ГЛЕБА РУДЗЬКО

ЧЫВАНКА

ЛІЧБА ДНЯ

1 млн 690 тысяч тон

нафты плануе здабыць ВА «Беларуснафта» сёлета, павялічыўшы здабычу на 20 тысяч тон у параўнанні з 2018 годам. Прырост запасаў вуглевадародаў павінен цалкам кампенсаваць здабычу. У апошнія пяць гадоў асноўныя паказчыкі геалагаразведачных работ трымаюцца на стабільна высокім узроўні. Летась у краіне абноўлены шматгадовыя рэкорды праходкі пошукава-разведачнага свідравання, аб'ёмы палых сейсмаразведачных работ на методыцы 3D. Эфектыўнасць геалагаразведкі таксама імкнецца да максімуму.

КОРАТКА

• У Беларусі ў 2019 годзе будзе ўведзена 12 тыс. кватэр для шматдзетных сем'яў, што ў 1,7 раза больш за ўзровень мінулага года.

• Будслаўскі фест уключаны ЮНЕСКА ў спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

• Беларусы ў 2018 годзе прадалі валюты на \$1,1 млрд у эквіваленце больш, чым купілі.

• Распрацоўкі двух рэзідэнтаў ПВТ увайшлі ў лік самых інавацыйных на выставцы ў Лас-Вегасе.

• У Беларусі працягнулі магчымасць выкарыстання банкаўскіх плацэжных карт без чыпа да 2023.

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

ЛЮДЗЯМ З ВЯЛІКІМІ СЭРЦАМІ

Прэзідэнт уручыў прэміі «За духоўнае адраджэнне» і спецпрэміі 2018 года

Прэмію «За духоўнае адраджэнне» атрымлівае Юлія БЫКАВА.

Учора ў Палацы Рэспублікі было святочна — ушаноўвалі лаўрэатаў прэміі «За духоўнае адраджэнне», спецыяльнай прэміі дзеячам культуры і мастацтва і прэміі «Беларускі спартыўны Алімп». Перад цырымоніяй уручэння да прысутных звярнуўся кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што гэты ўрачысты вечар займае асаблівае месца сярод навагодніх свят. Таму што яго героі

— нашы суайчыннікі. На яго думку, лаўрэаты прэміі «За духоўнае адраджэнне» — гэта людзі, якіх аб'ядноўвае высакароднае імкненне зрабіць свет больш добрым і прыгожым. Беларускі лідар дадаў, што калі ўдумацца глыбей, то само паняцце «духоўнае адраджэнне» для беларускага народа не проста прыгожы метафара — гэта гімн народнага лёсу.

«Шмат выпрабаванняў выпала на долю нашай роднай зямлі. Але яна заўжды адраджалася і пачы-

нала квіцець яшчэ больш. Стагоддзямі выхоўваўся і гартавалася наш нацыянальны характар. Мы сталі больш мудрымі, талерантнымі, а самае галоўнае — больш моцнымі ў сваёй веры ў дабрыву», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Ён падкрэсліў: мастацтва, якое нарадзілася на беларускай зямлі, заўсёды мела стваральны характар. Менавіта таму багатая спадчына нашых продкаў і сёння праслаўляе Беларусь. Імёны многіх асветнікаў, дзеячаў культуры,

палітыкі і навукі занялі пачэснае месца на старонках сусветнага летапісу.

«І мы ганарымся сваёй гісторыяй і зямлёй — Радзімай славурых людзей, нашых з вамі суайчыннікаў. Ведаем свае карані, ушаноўваем традыцыі. Лёгка прымаем усё новае — галоўнае, каб яно не супярэчыла нашым законам і каштоўнасцям», — сказаў Прэзідэнт.

Па словах кіраўніка дзяржавы, ва ўмовах, калі свет губляе духоўныя арыенціры, мы імкнемся захаваць унутраную чысціню. І гэта адбываецца не само па сабе, а дзякуючы асабістаму прыкладу і актыўнай дзейнасці цудоўных людзей з вялікімі ідэямі, высакароднымі памкненнямі — людзей шчырых і бескарыслівых у сваіх справах.

Беларускі лідар звярнуў увагу, што іх праца не вымяраецца лічбамі і эканамічнымі паказчыкамі. Яна не мае цаны і, безумоўна, заслугоўвае прызнання на самым высокім дзяржаўным узроўні, павагі і ўдзячнасці ўсяго народа.

«Сёння мы ўшаноўваем людзей з вялікім сэрцам, якія аддаюць сваю любоў, увагу і цёплую дзеянне з цяжкім лёсам, — дадаў Прэзідэнт. — Узнагароджваем служыцеляў Царквы, якія падарылі Новаму Запавету новае гучанне на беларускай мове. Дзякуем калектывам, якія захоўваюць нашу самабытную культуру. Аўтарам і выканаўцам, якія апяваюць любімы край у сваёй творчасці».

СТАР. 2

Духоўнасць

«СІМВАЛ БЕЛАРУСІ»

Перакладчыкі Бібліі на родную мову ўшанаваны высокай узнагародай

Адметна, калі добрыя справы атрымліваюць належную ацэнку не толькі на асабістых «паднябесных» рахунках тых, хто іх робіць: і дзесьці там, за блокамі, ставіцца «птушачка». Прыемна, калі такія выпадкі адзначаюцца і тут, на нашым зямным узроўні. Бо дабро павінна называцца добром, а чалавечая праца — атрымліваць належную узнагароду. Так, учора, ва ўрачыстай атмасферы, былі ўганараваны лаўрэаты Прэміі Прэзідэнта «За духоўнае адраджэнне». Сярод уладальнікаў пачэснай узнагароды — калектывы Біблійнай камісіі Беларускай праваслаўнай царквы і Секцыі па перакладзе літургічных тэкстаў і афіцыйных дакументаў каталіцкай царквы камісіі Божыя культуры і дысцыпліны тайстваў пры Канферэнцыі каталіцкіх епіскапаў у Беларусі. Карэспандэнт «Звязды» сустрэлася з протаіерэем Сяргіем ГАРДУНОМ. Ён з'яўляецца старшынёй рабочай групы і адзіным рэдактарам перакладу, які з'яўляецца правааслаўнай царквой. Варта адзначыць, што разам з ім над тэкстам стала працавала яшчэ пяць чалавек. Гэта прафесар, доктар філалагічных навук Іван Чарота, протаіерэй, выпускнік філалагічнага факультэта БДУ і духоўнай семінарыі Аляксандр Пачопка, кандыдат філалагічных навук, фалькларыст Фадзімір Васілевіч, выпускнік філалагічнага факультэта БДУ, кандыдат багаслоўя Аляксей Кароль, а таксама Таццяна Матрунчык, якая з'яўлялася выканаўчым сакратаром.

Фота Сяргея Нікіцічука.

— Айцец Сяргій, раскажыце, ці думалі, што ваша праца атрымае такую высокую узнагароду? Якія першыя ўражанні?

— Вядома, такой узнагароды мы не чакалі. Яна вельмі радуе. Прыемна, што на такія рэчы, як пераклад Бібліі на родную мову, наша грамадства і ўлады звяртаюць увагу і цэнюць іх. Чаму гэта так важна для мяне асабіста?.. Я вырас у той час, калі за наведванне храма, хрышчэнне, вянчанне звальнялі з работы. Евангелле было пад забаронай. Хоць за мяжу выяжджалі рэдка, але калі ехалі, Свяшчэннае Пісанне канфіскоўвалі. Гэта

кніга дзесьці была, але ў вельмі абмежаванай колькасці. Цяпер мы жывём у краіне, дзе зусім іншае стаўленне да царквы, да Бібліі. Яна прызнаецца самай важнай і галоўнай кнігай, прычым для ўсяго чалавечтва. Гэта радасна і прыемна.

Сама ідэя прэміі «За духоўнае адраджэнне» мне таксама падабаецца. Думаецца, яна мае глыбокі сэнс і нібы сапраўды закладае праграму такога адраджэння. Нават назва ўказвае на яго важнасць і значнасць. Безумоўна, гэты працэс для нас, хто мае духоўную традыцыю, звязаны і з Бібліяй. Калі мы цэнім новыя пераклады, мы спадзяемся, што яны будуць больш чытацца, пашырацца, што мы наблізімся да сваіх вытокаў. Будзем адчуваць сваю роднасць з Кірылам Тураўскім, Ефрасінняй Полацкай, прападобнаму-чанікам Афанасіем, Францыскам Скарынам. Яны жыві ў хрысціянскай традыцыі і закліпа падмурк нашай культуры, духоўнасці. Важна, каб мы не толькі памяталі імёны, але і наблізіліся да іх духоўнасці. Пераклады гэтаму спрыяюць, і сама прэмія спрыяе духоўнаму адраджэнню.

— Ці было складана зрабіць такі пераклад?

— Складана. Аднак усведамленне таго, што гэта патрэбна, узрашце прывяло да выніку. У 1989 годзе дазволілі адкрыць духоўную семінарыю ў Жыровічах, мы адчулі свабоду для рэлігійнага жыцця.

СТАР. 13

ЛЮДЗЯМ З ВЯЛІКІМІ СЭРЦАМІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па словах кіраўніка дзяржавы, у гэты вечар адзначаюць усіх таленавітых дзеячаў культуры, чые праекты былі прызнаныя найлепшымі. Уручаюць прэмію «Беларускі спартыўны Алімп» моцным духам, вялікім людзям, якія прысвяцілі сваё жыццё высокім дасягненням айчыннага спорту. Адаюць даніну захаплення беларускім жанчынам, іх прыгажосці і духоўнасці, якія заслужылі сусветнае прызнанне.

«Мы заўсёды будзем беражліва ставіцца да сваіх культурных здабыткаў. Але галоўная каштоўнасць дзяржавы — гэта вы, нашы людзі, якія сваім талентам, творчасцю, працавітасцю прымнажаюць яе славу, натхняюць суайчынікаў на добрыя справы, з'яўляюцца сапраўднымі патрыётамі сваёй Радзімы», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Пасля цырымоніі ўручэння дыпламаў і нагрудных знакаў некаторыя з узнагароджаных выступілі са словамі падзякі, а завяршыў усё святочны канцэрт майстар мастацтваў «Раство. Радзіма. Адраджэнне». Адзін з нумароў лаўрэат прэміі «За духоўнае адраджэнне» спявачка Юлія Быкава выканала разам з малодшым сынам Прэзідэнта Мікалаем.

Уладзіслава ЛУКАШЭВІЧ.

Эканоміка адукацыі

Цяпер і для дашкольных устаноў...

У 2019 годзе ўрад запускае пілотны праект па апрабаванні нарматыўнага фінансавання дзяржаўных устаноў дашкольнай адукацыі. Ён накіраваны на ўдасканаленне бюджэтнага фінансавання ў галіне адукацыі. Сутнасць новай схемы — фінансаванне дзіцячых садкоў будзе «прывязвацца» да колькасці выхаванцаў.

Пілотны праект ахопіць дзяржаўныя ўстановы дашкольнай адукацыі, якія функцыянуюць на тэрыторыі Баранавіч, Віцебска, Гомеля, Магілёва, Лідскага, Слонімскага і Салігорскага раёнаў,

а таксама ў Першамайскім раёне сталіцы.

Пастановай вызначаны базавы нарматыў для выхаванцаў устаноў дашкольнай адукацыі, размешчаных у гарадах, пасёлках гарадскога тыпу, у памеры 1943,65 рубля ў год, у сельскіх населеных пунктах — у памеры 2423,08 рубля ў год, і карэктуруючы каэфіцыенты, якія прымяняюцца да базавага нарматыву. У прыватнасці, каэфіцыент залежыць ад тыпу групы, якую наведвае выхаванец (санаторная, спецыяльная, група інтэграванага навучання і выхавання, пункт карэкцыйна-педагагічнай дапамогі), ад колькасці выхаванцаў (для дашкольных устаноў з рознай напаяўняльнасцю

прымяняюцца розныя карэктуруючы каэфіцыенты). Каэфіцыенты залежаць таксама і ад працягласці знаходжання дзяцей ва ўстанове дашкольнай адукацыі (гэта можа быць 10,5, 12 ці 24 гадзіны або група кароткатэрміновага знаходжання). Пад увагу бярэцца і магчымасць наведвання ў дашкольнай установе басейна.

Мясцовыя Саветы дэпутатаў маюць права павялічваць аб'ём бюджэтных сродкаў пры наяўнасці крыніц пакрыцця такіх выдаткаў.

Міністэрства адукацыі даручана да 1 лютага 2020 года прадставіць у Савет Міністраў справаздачу аб выніках рэалізацыі пілотнага праекта.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Дзяржаўны інтарэс

Сіноптыкі не робяць надвор'е, а вымяраюць яго

Нядаўна ў беларускай сталіцы адбылося адкрыццё новага комплексу метэаралагічных і аэралагічных назіранняў «Мінск». Урачыстае мерапрыемства прайшло з удзелам намесніка прэм'ер-міністра Міхаіла РУСАГА і міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэя ХУДЫКА.

— Кіраўніком дзяржавы было жорстка пастаўлена пытанне аб тым, што метэаралагічны сектар павінен быць мадэрнізаваны ў сям'я кароткіх тэрмінаў. Была складзена дарожная карта да 2020 года, — сказаў Міхаіл Русы падчас адкрыцця комплексу. Ён дадаў, што дзякуючы такой мадэрнізацыі пашырыцца супрацоўніцтва з інтэрнэт-рэсурсамі (дакладная метэаралагічная інфармацыя павінна быць ва ўсеагульным доступе) і з Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях (для своечасовага папярэджання насельніцтва падчас аранжавага ці чырвонага ўзроўню небяспекі).

Будаўніцтва новага пункта метэаралагічных і аэралагічных назіранняў у Мінску пачалося ў красавіку мінулага года, а ўжо 5 лістапада быў уведзены ў строй першы пускавы комплекс. Сучасны комплекс

у Мінску будзе перадаваць інфармацыю ў анлайн-рэжыме восем разоў на суткі па 12 параметрах.

— Тое, што неабходна палепшыць прагназаванне надвор'я, у нашым грамадстве абмяркоўваецца даўно. Ад кіраўніка дзяржавы паступіла даручэнне палепшыць работу Белгідрамета. Былі выздзелены сродкі на гэтыя мэты. Многае ўжо зроблена ў плане тэхнічнай мадэрнізацыі, прагнозы сталі больш дакладнымі. Мы дасягнулі па абласных дакладнасці прагнозаў 97—98 %, па абласных цэнтрах — 93—95 %. З кожным

годам, укладваючы інвестыцыі, прыцягваючы новыя тэхналогіі, навукаю спецыялістаў, мы будзем набліжацца да найлепшых паказчыкаў. Наша работа накіравана на максімальны вынік, — падкрэсліў Андрэй Худык.

Увод у эксплуатацыю метэаралагічнага комплексу ў сталіцы дазволіць забяспечыць поўны цыкл гідраметэаралагічных назіранняў (прыземных метэаралагічных, аэралагічных, актынаметрычных, гідралагічных, радыяметрычных) з дапамогай сучаснага высокапрадукцыйнага абсталявання.

Унікальнасць новага комплексу заключаецца ў тым, што тут упершыню ўкаранены інтэграваны падыход функцыянавання розных сетак назіранняў. Для ажыццяўлення ўсіх відаў назіранняў закуплены і ўстаноўлены самыя сучасныя прыборы і абсталяванне.

Прыземныя (раней было неабходна будаваць вышы, зараз усю інфармацыю можна атрымаваць з ніжняга пункта) метэаралагічны назіранні праводзяцца кругласутачна з дапамогай аўтаматызаванай інфармацыйнай вымяральной сістэмы вытворчасці беларускай кампаніі ААТ «Пеленг», у склад якой уваходзіць 25 датчыкаў, і ўключаюць назіранні за станам, змяненнем і развіццём атмасферных працэсаў, у тым ліку за неспрыяльнымі і небяспечнымі гідраметэаралагічнымі з'явамі, вымярэнне параметраў і вызначэнне метэаралагічных характарыстык (74 параметры і характарыстыкі).

На тэрыторыі комплексу ўведзены ў эксплуатацыю адзіны ў Беларусі тэмпературна-ветравы прафілямер у мабільнай версіі. Выкарыстанне такога роду абсталявання дазволіць у рэжыме рэальнага часу ажыццяўляць бесперапынны маніторынг параметраў ветру і тэмпературы ў ніжніх

пластах атмасферы для прагназавання небяспечных метэаралагічных з'яў, правядзення радыяцыйна-экалагічнага маніторынгу ў Мінску і на тэрыторыі Беларускай АЭС для разліку распаўсюджвання забруджвання, калі раптам узнікне няштатная сітуацыя.

На сённяшні дзень у Белгідрамета ёсць у распараджэнні тры радыёлакатары: у Мінску, Гомелі і Брэсце. Планаўецца забяспечыць адпаведным абсталяваннем Віцебск і Гродна, а таксама замяніць радыёлакатар у Брэсце. Работы па мантажу радыёлакатара ў Віцебску будуць скончаныя ў снежні 2018 года, у Гродне праводзяцца работы па выбары зямельнага ўчастка для размяшчэння радыёлакатара.

Сетка стаяцыйных пунктаў назіранняў Белгідрамета не цалкам пакрывае тэрыторыю краіны, асабліва ў частцы назіранняў за ападкамі. У цяперашні час у Беларусі метэаралагічная сетка складаецца з 51 пункта назіранняў, на 38 з іх устаноўлены аўтаматызаваныя метэаралагічныя сістэмы. Да 2020 года плануецца павялічыць сетку метэаралагічных назіранняў да 60 пунктаў.

Вольга ПРАЛЮК.
Фота аўтара.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Столтэнберг: у бягучай сусветнай абстаноўцы неабходна павелічэнне выдаткаў на абарону краін НАТО

Узмацненне кааперацыі ў рамках НАТО і дэвядзятна ваенных выдаткаў краін — членаў альянсу да 2 % ВУП неабходна ва ўмовах, калі нявызначанасць у свеце расце. Пра гэта паведаміў генеральны сакратар НАТО Енс Столтэнберг, выступаючы на штогадовым пасяджэнні Канфедэрацыі нарвежскіх прадпрыемстваў.

«Дамовы скасоўваюцца, узводзяцца мытныя сцены, міжнародныя дамовы знаходзяцца пад ціскам», — прыводзіць яго словы Нарвежскае тэлеграфнае бюро. Ён адзначыў у ліку іншага, што «Расія на працягу многіх гадоў парушала Дагавор аб ліквідацыі ракет сярэдняй і меншай далёкасці», што, на яго думку, «можа прывесці да пагрозы разбурэння сістэмы пагадненняў аб забароне ядзерных узбраенняў».

«Мяне здзіўляе, як мала ўвагі гэтаму аддаецца», — дадаў Столтэнберг. Для таго, каб справіцца з няпэўнасцю сітуацыі, якая зараз існуе, мяркую генеральны сакратар, трэба садзейнічаць транспартна-тэхнаму супрацоўніцтву. Ён адзначыў, што пытанне павышэння ваенных выдаткаў асабліва актуальнае, бо многія краіны, у першую чаргу ЗША, лічаць несправядлівым іх размеркаванне ў рамках НАТО.

У Нарвегіі невядомыя выкраслі жонку мільянера і патрабуюць выкуп у крыптавалюце

Зламыснікі скралі жонку нарвежскага інвестара Тома Хагена 31 кастрычніка 2018 года і запатрабавалі выкуп у памеры €9 млн. Як паведаміў журналістам прадстаўнік паліцыі Нарвегіі Томі Броске, праваахоўнікі ўвесь гэты час праводзілі расследаванне і вырашылі раскрыць інфармацыю толькі цяпер.

«Публікацыя гэтай інфармацыі была складаным рашэннем. Мы лічым, што абнародаванне факта выкрасання можа дапамагчы здабыць каштоўную інфармацыю для далейшых дзеянняў», — заявіў Броске.

68-гадовая Ганнэ-Элізабет Хаген знікла са свайго дома ў камуне Лёрэнскуп побач з Осла дзесяць тыдняў таму. Паліцыя з самага пачатку разглядала версію выкрасання. Улады пацвердзілі, што злачынцы патрабуюць выкуп у крыптавалюце. Праваахоўнікам удалося ўстанавіць кароткатэрміновы кантакт са злачынцамі. Выкрасальнікі пагражалі расправай над жанчынай у выпадку невыканання умоў.

Паліцыя апытала сведак. Сям'я Хаген завіла пра нежаданне кантактаваць з прадстаўнікамі СМІ.

Японія чакае ад ЗША падтрымкі ў пытанні аб мірным дагаворы з Расіяй

Прэм'ер-міністр Японіі Сіндза Абэ разлічвае, што ЗША падтрымаюць яго намаганні па заключэнні мірнага дагавора з Расіяй у якасці сродку па стрымліванні Кітая. Пра гэта, як паведаміў у сераду агенцтва Kyodo, заявіў спецыяльны саветнік кіраўніка японскага ўрада Кацуюкі Кава ў Гудзонаўскім інстытуце ў Вашынгтоне.

Хацелася б, каб ЗША зразумелі важнасць заключэння японска-расійскага мірнага дагавора ў якасці сродку сумеснага процідзеяння пагрозе з боку Кітая, — прыводзіць агенцтва яго словы. — Прэм'ер-міністр Абэ рашуча настроены на падпісанне гэтага дакумента і вырашана тэрытарыяльнай спрэчкі з Расіяй падчас свайго знаходжання на пасадзе кіраўніка ўрада.

Абэ, як чакаецца, наведвае Расію ў другой палове студзеня. Перад гэтым 14 студзеня кансультацыі ў Маскве для падрыхтоўкі яго візиту правядзе кіраўнік японскага МЗС Тара Коно.

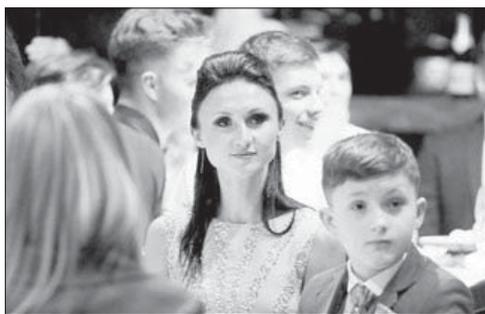

СПАРТЫЎНЫ «ОСКАР»

Названы найлепшыя лёгкаатлеты краіны

Прэмія «Атлетыка» стала традыцыйнай, вось ужо пяць гадоў запар у пачатку года Беларуская федэрацыя лёгкай атлетыкі вызначае найлепшых спартсменаў і трэнераў мінулага года, узнагароджваючы іх вытанчанымі бронзавымі статуэткамі.

З году ў год цырымонія ўручэння прэміі становіцца ўсё больш маштабнай, а ўзяць запаведную статуэтку для спартсменаў становіцца ўсё больш прэстыжна. «Калі мы пачыналі, было вельмі шмат скептычных каментарыяў: «Навошта? Можна было б накіраваць сілы і сродкі на нейкія іншыя пачынанні!» Але сёння відэафрагменты «Атлетыка» апраўдала сябе на ўсё 100 працэнтаў, — заўважае кіраўнік Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі **Вадзім ДЗЕВЯТЮСЬКІ**. — Дастаткова паслухаць каментарыі спартсменаў, якія адзначаюць: заваяванне гэтай статуэткі стала для іх важным стымулам.

Найлепшая лёгкаатлетка краіны **Вольга МАЗУРОНАК**.

Унутраную канкурэнцыю ніхто не адмяняў. Асабліва, калі гаворка не пра нейкія ўнутраныя разборкі ў сектары або на дарожках, а пра публічнае прызнанне».

Сёлета мерапрыемства ператварылася ў сапраўдны баль. Атлеты, якіх мы звычайна прывыклі бачыць у спартыўным адзенні на бегавых дарожках і ў лёгкаатлетических секторах, пераапраўляліся ў бальныя сукенкі і смолкінгі. Тут сабраліся не толькі самі спартсмены, але і

ўся лёгкаатлетычная сям'я — трэнеры, судзіі, людзі, якія ўжо завяршылі сваю спартоўную кар'еру, але ўнеслі вялікі ўклад у развіццё гэтага віду спорту. Присутныя яшчэ раз падвядлі вынікі 2018 года і ўспомілі яго самыя яркія моманты. Дарэчы, летас нашыя лёгкаатлеты ўстанавілі 27 нацыянальных рэкордаў і заваявалі на міжнародных спаборніцтвах медалі ўсіх якасцяў, так што ўспомніць сапраўды было што.

Традыцыйна спецыяльная ўзнагарода ўручаецца ў чатырох узроставых катэгорыях: «Юнакі», «Юніёры», «Моладзь» і «Дарослыя». Найлепшай спартсменкай краіны па выніках 2018 года прызнана **Вольга Мазурунак**. Нагадаем, беларуска выйграла чэмпіянат Еўропы на марафонскай дыстанцыі. Увесь свет абляцелі здзімкі, як у Берліне **Вольга** змагалася не толькі з пякучым сонцам, але і з насавым крывацёкам. Адзначым, што **Мазурунак** з'яўляецца рэкардсменкай краіны ў марафоне і паўмарафоне.

Сярод мужчын найлепшым лёгкаатлетам быў названы **Максім Неда-**

секаў, які заваяваў сярэбраны медаль на чэмпіянаце Еўропы. Дарэчы, **Максім** адзіны спартсмен за пяць гадоў, якому на адной цырымоніі ўдалося ўзяць адразу дзве ўзнагароды. Ён жа стаў найлепшым сярод хлопцаў у катэгорыі «Моладзь».

У гэтай жа катэгорыі сярод дзяўчат статуэтку атрымала **Эльвіра Герман**, маладая бягунья выйграла залаты медаль дарослага чэмпіянату Еўропы ў бегу на 100 метраў з бар'ерамі.

У катэгорыі «Юніёры» сярод дзяўчат перамогу святкавала **Карына Таранда** — чэмпіёнка свету (U-20) па скачках у вышыню, фіналістка чэмпіянату Еўропы, пераможца чэмпіянату і кубкаў Беларусі, рэкардсменка краіны сярод юніёраў.

Найлепшым спартсменам у гэтай узроставай катэгорыі прызнаны сярэбраны прызёр юніёрскага чэмпіянату свету, рэкардсмен Беларусі (U-20) — **Яўген Багудзі** (кіданне дыска).

У катэгорыі «Юнакі» пераможцамі сталі **Лізавета Дорц** (штурханне ядра) і **Аляксей Аляксандравіч** (штурханне ядра).

Найлепшай камандай года прызнана жаночая каманда ў марафоне ў складзе **Вольгі Мазурунак**, **Марыны Даманцэвіч**, **Настасі Івановай** і **Ніны Савінай**.

Пераможцы ў іншых намінацыях:

- «Прары год» — **Дзмітрый Набокаў** (скачкі ў вышыню);
- «Адкрыццё года» — **Віталій Жук** (мнагабор'е);
- «Учынак года» — **Аліна Талай** (бег з бар'ерамі);
- «Характар года» — **Вольга Мазурунак** (марафон).

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
Фота **Ганны ЗАНКАВІЧ**.

ЯКІЯ ХВАРОБЫ НЕ ДАЗВОЛЯЦЬ СЕСЦІ ЗА РУЛЬ?

Месяц таму Міністэрства аховы здароўя прыняло пастанову № 88. Яна рэгламентуе пералік хвороб, якія перашкаджаюць кіраванню транспартнымі сродкамі. Аб тым, што ж змянілася ў гэтай сферы, расказвае кансультант у праўлення медыцынскай экспертызы галоўнага ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі, зваротаў грамадзян і юрыдычных асоб Міністэрства аховы здароўя **Ірына БОЛДЫРАВА**.

— Усе навацыі датычацца толькі катэгорыі В. Галоўнага з іх — адзіны падыход у допуску да кіравання. Знік падзел на катэгорыі з правам найму на работу і без яго.

Змяніліся і тэрміны абавязковага пераагляду кіроўцаў. Напрыклад, у чалавека здарыўся інфаркт міякарда. Раней ён мусіў з'яўляцца пасля гэтага на паўторную медкамісію сама меней праз год з паўторным аглядам праз дванаццаць месяцаў. Зараз часавы цэнз зменшыўся да шасці «стартавых месяцаў». Акрамя таго, што-гадова пераагляд распаўсюджваецца толькі на першыя два гады пасля дыягностыкі гэтай хворобы. Далей тэрмін павялічылі на двух гадоў.

Зменшыўся і пералік медыцынскіх супрацьпаказанняў да кіравання. Напрыклад, жанчыны з тэрмінамі цяжарнасці больш за трыццаць тыдняў за руль садзіцца права на мелі. Цяпер жа гэтае абмежаванне знятае.

Стане прасцей і інвалідам за парухамі функцыі апорна-рухальнага апарату. Яны зможуць уладкоўвацца кіроўцамі, напрыклад, у таксі. Гэта датычыцца і тых, хто мае групу па слыху. І гэта яшчэ не ўсё. Напрыклад, кіроўца з двухбаковай глухотай праходзіць пераагляд раз на два гады. Цяпер жа — кожныя пяць.

А вось парадак агляду кіроўцаў застаўся ранейшым. Як і падыход да іншых катэгорыяў, акрамя В.

Праект пастановы распрацоўваўся пры ўдзеле галоўных штатных і пазаштатных спецыялістаў Міністэрства аховы здароўя. На ўзбраенне браліся нарматыўна-прававыя акты ў галіне аховы здароўя, арганізацыі дарожнага руху. Улічылі і практычны досвед ранейшых пастановаў, клінічныя пратаколы абследаванняў і новыя метады лячэння.

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

Актуальна

ГРЫП ПАКУЛЬ ДАЛЁКА?

У Беларусі выяўляюцца адзінкавыя яго выпадкі, а ў Грузіі і Украіне тым часам ёсць памерлыя ад ускладненняў

Узровень захваральнасці вострымі рэспіраторнымі захворваннямі і вірусам грыпу ў краіне застаецца на нізкім узроўні. Рэгіструюцца адзінкавыя спарадычныя выпадкі грыпу.

— Апошнім часам у жыхароў Беларусі штогод рэгіструецца каля 2 мільёнаў эпідэміяў вострых рэспіраторных інфекцый. З іх тры чвэрці выпадкаў — звычайныя прастуды ці вострыя рэспіраторныя інфекцыі, — расказала загадчык аддзела пульманалогіі і хірургічных метадаў лячэння хвароб органаў дыхання РНПЦ пульманалогіі і фізіятрыі **Алена ДАВІДЮСКАЯ**. — Прычым, трэць усіх выпадкаў здараецца менавіта ў зімовы перыяд.

Яна адзначыла, што ў беларусаў штогод рэгіструецца да 50 тысяч выпадкаў пнеўманій, і трэць з іх — таксама ў зімова-веснавы перыяд. Прычына ўзнікнення гэтага бактэрыяльнага ўскладнення — як правіла, вострая рэспіраторная інфекцыя.

— Перыяд з пачатку студзеня і да сакавіка, нават да красавіка традыцыйна лічыцца часам пад'ёму захваральнасці на вострыя рэспіраторныя захворванні і грып. Сёлета пакуль іх узровень нізкі.

У апошні каляндарны тыдзень увогуле колькасць захваральных крыху знізілася, — дадала **намеснік начальніка аддзела гігіены, эпідэміялогіі і прафілактыкі Міністэрства аховы здароўя Іна КАРАБАН**. — Выпадакў грыпу пакуль няма, гэта пераважна штамы А(H1N1) і А(H3N2). І выяўляюцца яны ў тых, хто не зрабіў прышчэпку.

Прымаючы парацэтamol пры тэмпературы 37,5 градуса, вы часова аблягчаеце свой стан, але садзейнічаеце больш працягламу перыяду хваробы.

Тым часам у Грузіі, а таксама ва Украіне ўжо зарэгістраваны смеротныя выпадкі ў выніку ускладненняў грыпу А(H1N1), які яшчэ называюць свінным.

— Найперш напярэдня лічыць гэты грып свінным. З 2009 года, калі адбылася маштабная пандэмія, ён стаў чалавечым, — падкрэсліла Іна Карабан. — У Грузіі і Украіне нізкі ахоп прышчэпкамі, з чым і звязана шырокае распаўсюджанне грыпу і ускладненняў. Як паказваюць лічбы, цяжкія формы вострых рэспі-

раторных інфекцый развіваюцца менавіта ў невакцынаваных пацыентаў — у 98 % выпадкаў.

Таму адзіны эфектыўны спосаб спецыфічнай прафілактыкі — вакцынацыя. Летас, напрыклад, не было ніводнага выпадку пнеўманіі ў пацыентаў, якія атрымалі прышчэпку супраць грыпу.

Іна Карабан адзначыла, што вакцынаваныя чалавек калі і захварэе грыпам, то ў вельмі лёгкай форме. Дарэчы, прышчэпка ад грыпу сёлета атрымала 40,6 % беларусаў.

Каб не захварэць грыпам, калі вы не маеце прышчэпкі, спецыялісты раяць абмяжоўваць свае кантакты, больш часу праводзіць на свежым паветры, часцей праветрываць памяшканне і рабіць яго вільготную ўборку. Аптымальная тэмпература ў пакоі — не больш за 20 градусаў, пры ёй вірус не мае шанцаў распаўсюджвацца. Слізістая носна павіна ўвесь час быць вільготнай. Калі вы захварэлі, важна знаходзіцца ў цяпле, больш піць і памятаць, што вакцынаваныя чалавек калі і захварэе грыпам, то ў вельмі лёгкай форме. Дарэчы, прышчэпка ад грыпу сёлета атрымала 40,6 % беларусаў.

Алена КРАВЕЦ.

Гучная справа

Бабруйчаніну вынеслі смяротны прысуд

Ахвярамі 36-гадовага бабруйчаніна сталі дзве мясцовыя жыхаркі — 26 і 27 гадоў. З іх яны пазнаёміліся ў ліпені мінулага года ў кавярні, потым на таксі адправіліся да яго на кватэру. У 7 гадзін раніцы на кароткі нумар 102 ад адной з жанчын паступіў сігнал з просьбай аб дапамозе. На жаль, яна не змагла дакладна паведаміць, па яким адрасе іх шукаць. Тыя каардынацыі, якія называла няшчасная, аказаліся не зусім дакладнымі. Калі аператыўнікі, нарэшце, выйшлі на забойцу, жанчынам ужо немагчыма было дапамагчы. Адной са сваіх ахвяр забойца нанёс больш за 70 удараў малатком і цвікадзёрам...

Нагадаем, што яшчэ на папярэднім пасяджэнні, якое адбылося 8 студзеня, дзяржабвінаваўца **Вольга Іванова** запатрабавала для падсуднага найвышэйшую меру пакарання.

— Забойства было здзейснена наўмысна і з асаблівай жорсткасцю, — аргументавала яна. — Мужчына так і не назваў прычыну, з якой яго адбылося. Больш за тое, на яго рахунку гэта не адно цяжкае злачынства, у тым ліку забойства. Аднак на шлях выпраўлення ён так і не стаў.

Прысуд пакуль не ўступіў у сілу, на працягу 10 дзён абвінавачаны можа абскардыць рашэнне суда. Дарэчы, падчас следства пракуратура ўказвала таксама на тое, што бабруйскае міліцыя не належна чынам выконвала свае абавязкі па кантролі за падсудным.

— З 16 верасня 2017 года абвінавачаны стаяў на прафілактычным уліку ў крымінальна-выканаўчай інспекцыі УУС Бабруйскага гарвыканкама, як неаднаразова здзяйсняючы наўмысныя злачынствы. Але падчас праверкі таго, яны былі арганізавана работа, высветлілася, што выконвалася яна фармальна, — растлумачыла старшыня памочнік пракурора **Магілёўскай вобласці па прававым забеспячэнні, інфармацыі і грамадскіх сувязях Алена ШУМЕЙКА**. — Як следства, абвінавачаны з 28 лютага да 20 ліпеня 2018 года — дзень здзяйснення злачынства — знік з поля зроку супрацоўніка міліцыі. Адсутнасць належнага прафілактычнага кантролю спрыяла здзяйсненню ім правапарушэнняў і асабліва цяжкага злачынства.

За неналежнае стаўленне да сваіх абавязкаў шэраг службовых асоб УУС Бабруйскага гарвыканкама былі прыцягнуты да дысцыплінарнай і матэрыяльнай адказнасці.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

Увага!

НЕБЯСПЕЧНАЯ ЗАБАВА

Траўматолагі б'юць трывогу: колькасць цяжкіх траўмаў падчас катання на цюбінгах павялічваецца

Сёлетняй зімой больш за 140 дзяцей патрапілі ў дзве профільныя ўстановы аховы здароўя з траўмамі пасля катання на цюбінгах. Калі штосьці пайшло не так, гэта вясёлая забава можа абярнуцца сур'ёзнымі праблемамі — чэрапна-мазгавымі траўмамі, пашкоджаннямі ўнутраных органаў і пазваночніка, у тым ліку яго пераломамі. Нават дарослыя, не кажучы пра дзяцей, недацэньююць небяспеку гэтага «баліду», які здольны развіваць хуткасць да 100 км у гадзіну.

— І дзецям, і дарослым у катанні на цюбінгу падабаюцца два моманты: хуткасць і некантралюемасць. Але менавіта яны і становяцца прычынамі траўмаў. Кожны выхадны да нас трапляюць 10—15 дзяцей, якія траўміраваліся падчас такога катання. З пачатку зімы іх было больш за сотню, 35 шпіталізавана, у тым ліку тры — у вельмі цяжкім стане, аднаго з іх мне давалася ўжо двойчы апераваць, — расказвае кіраўнік

Горка ў парку Падміколле горада Мар'ілёва, дзе на мінулым тыдні ў надзелю загінуў малады хлопеч.

Рэспубліканскага цэнтра дзіцячай нейрахірургіі, галоўны пазаштатны спецыяліст па дзіцячай нейрахірургіі Міністэрства аховы здароўя Міхаіл ТАЛБАЕЎ.

У РНПЦ траўматалогіі і артапедыі гэтай зімой трапіла з вышэй названай нагоды 38 дзяцей, вострым з іх шпіталізавана. Апошняя юная пацыентка дастаўлена ў рэанімацыю літаральна ўчора.

— Пераважная большасць дзіцячай паступае ў цэнтр дзіцячай нейрахірургіі, бо большасць траўмаў — ад удараў галавой. З пашкоджаннямі пазваночніка, пераломамі канечнасцяў звяртаюцца да нас, у РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, — расказвае загадчык лабараторыі захворванняў і наступстваў траўмаў пазваночніка і спіннага мозгу Андрэй БАБКІН.

Катанне на цюбінгу, а разам з ім і траўмы, сталі распаўсюджанай з'явай тры-чатыры гады таму. Сёлета сітуацыя пагоршылася — два чалавекі загінулі. Медыкі сыходзяцца ў адным — цюбінг стаў даступным спосабам уцягнуць дзіця ў непрыемнасці, і бацькі часта не ўсведамляюць гэтага.

Спецыялісты раяць: катацца варта толькі там, дзе няма перашкод у выглядзе дрэваў, слупоў і камяняў, а таксама немагчымы выезд на праезную частку. Дзецям варта катацца ў прысутнасці дарослых, а цюбінгі падчас продажу павінны мець сертыфікаты.

— Калі раней гэта прылада выкарыстоўвалася выключна як спартыўны інвентар — у месцах, прызначаных для бяспечнага катання, пад наглядом інструктараў і пры адпаведнай падрыхтоўцы, то зараз яна ў вольным продажы. Дзіця не можа сябе кантраляваць, у яго няма адпаведнай экіпіроўкі, якая змякчае ўдары, да таго ж многія горкі не прызначаны для катання, — кажа траўматолаг

артапед вышэйшай катэгорыі прыёмнага аддзялення РНПЦ траўматалогіі і артапедыі Андрэй ЯРАШЭВІЧ.

У Следчым камітэце праводзіцца проверка па сямі фактах цяжкага траўміравання падчас катання на цюбінгу, у тым ліку двух смяротных. У Савет Міністраў накіравана пісьмо з прапановамі па ўдасканаленні парадку вырабу, рэалізацыі і эксплуатацыі цюбінгаў, паведамліў начальнік галоўнага ўпраўлення працэсуальнага кантролю Следчага камітэта Сяргей Цішук.

— Адрывіць дзіця катацца на цюбінгу — тое ж самае, што пасадзіць у машыну без тармазоў. Важна, каб і самі бацькі давалі ўстаноўку на бяспечныя паводзіны, — падкрэсліў Сяргей Цішук.

— Калі дзіця атрымлівае траўму, бацькі часта недаацэньваюць яго стан — вядуць дадому, прыкладаюць лёд, не ўсведамляючы, што могуць страціць малое на працягу найбліжэйшых гадзін. Па медыцынскаму дапамогу варта звяртацца неадкладна, — папярэджае афіцыйны прадстаўнік Следчага камітэта Юлія ГАНЧАРОВА.

Алена КРАВЕЦ.

Экспертыза

ФІШЫНГ: НА КРУЧКУ Ў ХАКЕРА

Слова «фішынг» увайшло ў лексікон не так і даўно — прыкладна два дзесяцігоддзі таму. Прышло яно з англійскай мовы і азначае бясрыўдны, на першы погляд, тэрмін «рыбалка». Вось толькі «рыбак» тут — хакер, які імкнецца падсадзіць на кручок даверу звычайных карыстальнікаў інтэрнэту, каб выманіць у іх персанальныя даныя для асабістых мэтаў, якія ідуць насуперак закону. Разам з тым змагацца з такімі «рыбакамі» па сілах кожнаму. Як жа? На канкрэтныя прыклады гэта разбірае начальнік аддзела праграмных і сеткавых экспертыз Цэнтральнага апарату судовых экспертыз Андрэй МАЛАШКЕВІЧ.

Са спробамі фішынгу сутыкаліся ўсе карыстальнікі электроннай пошты. Хто не чытаў дасланую і перакладзеную праз Google слязліваю гісторыю пра тое, як у нейкага выхадца з Афрыкі, Паўднёвай Амерыкі ці Акіяніі засталася ў спадчыну некалькі мільёнаў долараў? Але каб іх займець, трэба пералічыць пэўную суму на ўказаны рахунак. А пасля за гэта вам абяцваюць аддзячыць. Узрадаваны карыстальнік севіра праводзіць плацеж (часта на суму, выражаную ў чатырохзначных лічбах амерыканскай валюты), а наўзамен атрымлівае... нічога. Гэты спосаб выманьвання грошай з'явіўся яшчэ ў 1990-я і атрымаў назву «нігерыйскія лісты», бо большасць гэтых паведамленняў так ці інакш была звязана з афрыканскай Нігерыяй.

Але цяпер электронная пошта сыходзіць на другі план. Усё больш мы карыстаемся ў інтэрнэце зносінах месенджарамі — Укантакце, Facebook, Telegram, WhatsApp... Зразумела, што махляры рана ці позна прыйшлі б і сюды. У адрозненне ад «нігерыйскіх лістоў», тут гутарка ўжо персаналізавана — хакер звяртаецца да канкрэтнага карыстальніка. Пачынам робіць гэта ад імя сапраўднага знаёмага. Усё, што для гэтага трэба — узмаляць профіль у месенджары або сацыяльнай сетцы. Асабліва часта рэзультат становіцца «ўзяцце быка за рогі». Без доўгіх уступаў хакер пад маскай знаёмага пачынае выманьваць грошы або персанальныя даныя.

— Легенда простая, — кажа Андрэй Малашкевіч. — Сябра аказваўся за мяжой без грошай, скончыўся тэрмін дзеяння банкаўскай карты ці нешта яшчэ. І ў асабісты паведамленні ляціць слязліва просьба аб дапамозе. Зламыснікі імкнучыся згуляць на псіхалогіі: хто з нас не трапіў за сваё жыццё

це хоць раз у складаную сітуацыю? І атрымаць на гэтым жывыя долары-еўра-рублі. Для пераводу грошай махляры прапануюць або віртуальныя карты міжнародных плацежных сэрвісаў, або банкаўскі пластык, эмітаваны ў замежжы. Гэта робіцца для таго, каб максімальна забыцца сляды. Да таго часу, пакуль вы не зробіце перавод, вам будуць усё падрабязна тлумачыць, куды пераходзіць і на які раздзел націскаць. «Кліента» на гэтым этапе адпускаць вельмі нявыгадна — на пошук акаўнта і яго ўзлом быў затрачаны час. Але як толькі грошы былі адпраўлены — сувязь вокаментна абрываецца. Назаўсёды. Маўр зрабіў сваю справу, маўр можа сыходзіць.

Адзіны паратунак у такой сітуацыі — як мага хутчэй тэлефанаваць у банк, які выпусціў карту, з якой вы перавялі грошы, з просьбай вельмі аператыўна заблакаваць плацеж. А таксама даведацца па папярэдніх махляром рэквізітах, які банк выпусціў картку, на якую грошы былі адпраўлены, і тэлефанаваць з аналагічнай просьбай і туды. Праўда, тут можа згуляць не на карысць моўны бар'ер — ці здолеець вы растлумачыць сваю просьбу, напрыклад, па-англійску, калі ваш суразмоўнік знаходзіцца па-за акіянам?

Але гэта адзін з магчымых варыянтаў развіцця падзей. Шырокае распаўсюджанне атрымаў варыянт нахшталь «яі скіну на тваю карту грошы, а ты аддасі мне іх наўянымі». І вост тут пачынаецца самае цікавае. «Сябра» рознымі шляхамі просіць назваць код CVV ад карткі, каб перавесці туды грошы. А вост на гэтым этапе ўсё пачынае залежаць ад абачлівасці ахвяры. Калі вы хоць бы раз клялі грошы на картку, скажам, у банкамаце, то ўспомніце: трэба запоўніць усяго два

полі звестак, якія датычацца самой карткі. Гэта яе нумар і тэрмін дзеяння. Ні пра якія іншыя коды гаворка не ідзе. І калі пра тое, што PIN-код, які мы ўводзім пры любой аперацыі з выкарыстаннем карткі ў банкамаце або тэрмінале, нельга перадаваць іншым асобам, гаворана-перагаворана ўжо больш за два дзесяці гадоў, то пра код CVV чула ўжо менш людзей. Ён выкарыстоўваецца для правядзення аплаты ў інтэрнэце.

— Літаральна напярэдадні гэтай сустрэчы наш супрацоўнік добра патруліў такога хакера. Вось, малі ласка, — працягвае эксперт аркуш паперы з раздрукаваным скрынам з экрана смартфона.

Кароткі змест перапіскі: праз акаўнт аднаго з сяброў звярнуліся з пытаннем, якім банкамаце эмітавана картка. Пасля гэтага прыйшло паведамленне, што, маўляў, трэба вывесці грошы з адной з віртуальных плацежных сістэм, але там скончыўся тэрмін прыдатнасці. Для гэтага падыдзе картка суразмоўніка. І нават абіцалі заплаціць за дапамогу! Але хакер не чакаў прапановы прыехаць да сябра, каб ён паказаў, як гэта робіць. І літаральна праз хвілінку прыляцелі допіс: «Прашу прабачэння! Гэта мяне узмалялі!» Сам дыялог заняў усяго шэсць хвілін...

Таму лепш за ўсё пры такой сітуацыі патэлефанаваць сябру і спытаць, ці сапраўды ён пісаў гэтае паведамленне. Гэта той выпадак, калі галававая сувязь дае сто ачкоў наперад перапісцы ў месенджарах.

— Даверліваць нашых людзей проста ўражае, — канстатуе Андрэй Малашкевіч. — Хакер можа выведваць нават нумар тэлефона. Ён патрэбны для афармлення віртуальнага электроннага кашалька. Здавалася б, што можна зрабіць, ведаючы адзін толькі нумар? На яго прыйдзе SMS-паведамленне, у якім запрасяць пацвердзіць сапраўднасць аперацыі, увёўшы дасланы код. Дык мы сутыкаемся з тым, што ахвяры спайкоўна паведамляюць коды з гэтых SMS. Усё, хакер атрымаў доступ да вашага рахунку і падключыць вам які-небудзь платны сэрвіс. А даведаецца вы пра гэта

толькі тады, калі грошы на балансе скончацца значна раней, чым звычайна. Толькі вост пошукі зламысніка ў такім выпадку рэзюкуюць істотна зацягнуцца — хакеры, як правіла, дзейнічаюць з-за мяжы.

Калі ж хакеры дзейнічаюць «пабудыню», то яны атакуюць кампаніі. На электронную пошту дасылаецца на першы погляд бясрыўдны ліст. Але да яго далучана праграма-вірус, якая маскіруецца, напрыклад, пад акт выкананых работ.

Бухгалтар без задняй думкі адкрывае ліст, пампе файл, запускае яго і... атрымлівае паведамленне аб тым, што ўсе даныя зашыфраваны. А каб усё вярнуць назад, трэба заплаціць. Пасля атрымання грошай хакер абяцае даслаць праграму-дэшыфратар, якая нібыта верне усё назад.

Менавіта таму атрымліваецца пацвярдзенне па звычайнай тэлефоннай сувязі ад таго, хто адрывіць вам дакумент. Калі ж ліст ад невядомага адрывніка, то лепш яго выдаліць, не адкрываючы. Яшчэ адзін дагэтуль актуальны метад фішынгу — прыцягненне карыстальніка замест патрэбнага сайта на падрабны, дзе трэба ўвесці лагін і пароль, або нумар плацежнай карткі ці нешта яшчэ. Тым самым вы аддаеце свае даныя ў рукі зламыснікаў самі. Пры гэтым адрознівацца назвы сайтаў могуць усяго толькі адной непрыкметнай літарай. Таму рэкамендую карыстацца закладкамі ў браўзеры.

Як жа засцерагчыся ад гэтай навалы? — Як ужо казалася вышэй, кожную аперацыю, якая датычыцца грошай або адрывіць лістоў на электроннай пошце, лепш прагаворваць і па тэлефоне, — раіць эксперт. — І не падавацца на просьбы паведаміць які-небудзь код. Для плацяжцоў у інтэрнэце лепш за ўсё спецыяльнае картку, дзе грошы будуць знаходзіцца лічаныя хвіліны, а ўвесь астатні час на рахунку будзе нульвая сума. А для сацыяльных сетак лепш карыстацца двухфактарнай аўтарызацыяй, калі на ваш мабільны нумар прыйдзецца SMS з кодам пацвярджэння. Такім чынам, гэта той выпадак, калі наша бяспека — сапраўды ў нашых руках.

Валер'ян ШКЛЕННІК.

ІМЁНЫ

Хелена МЕРААІ: «Мару пра шматмільённую аўдыторыю»

Пакуль яе аднагодкі вучацца ў школе, а ў вольны час гуляюць з сябрамі, яна скарае новыя музычныя вяршыні. Хелена Мерааі ў свае 15 гадоў ужо прыняла ўдзел у шматлікіх конкурсах і зараз не ўяўляе свайго жыцця без спеваў.

— Як у тваім жыцці з'явілася музыка?

— Упершыню я заспявала разам з маёй прабабулай, гэта была вядомая «Нясе Галя воду». А мой дэбют на сцэне адбыўся ў тры гады на конкурсе для настаўнікаў. Я і мая выхавальніца разыгрывалі сцэнку з «Мэры Попінс». Я была дзяўчынкай Джэйн. Для гэтага нумара нават вопратку спецыяльна купілі, каб вобраз быў падобны на маю герайно. Магчыма, менавіта ў той дзень я і зразумела, што сцэна — гэта тое месца, дзе я адчуваю сябе вельмі добра.

— Хто быў тваім настаўнікам на шляху да яе?

— Усяго ў мяне было чатыры педагогі: у дзіцячым садзе, гімназіі, музычнай школе і ў студыі. З апошняй я займаюся і дагэтуль. Яе зваўць Вольга Драздова, з ёй я ўдзельнічала ў розных праектах: «Х-Фактар», дзіцячая «Новая хваля — 2016», «Голас. Дзеці-3», дзіцячае «Еўрабачанне-2017». Ведаецца, думаю, на гэтым наш сумесны творчы шлях толькі пачынаецца.

— Шоу «Голас» было тваім першым маштабным праектам?

— Так, маеш рацыю. Першы раз падала на яго з'яўку ў 2014 годзе, але тады не прайшла. Другая мая спроба была ў 2015 годзе, напэўна, з больш падыходзячымі песнямі. Дарэчы, тады я ўжо і перайшла да Вольгі Драздовой.

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

З «БАЗАЙ» У ГАЛАВЕ

Інфарматыка: для ІТ і для жыцця

Чаму трэба раздзяліць праграму на два ўзроўні?

Прадмет «Асновы інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі» з'явіўся ў школьнай праграме больш як 30 гадоў таму, калі пра існаванне камп'ютарнай тэхнікі школьнікі ведалі выключна тэарэтычна. Сучасныя дзеці, у адрозненне ад пакалення 1980-х, з камп'ютарамі і шматлікімі гаджэтамі на «ты» і ў многіх пытаннях апарэджваюць сваіх бацькоў і нават школьных настаўнікаў. Уключыць-выключыць камп'ютар, скапіраваць файл, загрузіць і адправіць па інтэрнэце фатаграфію могуць нават вучні пачатковых класаў. Але ж ці можна назваць гэтыя найпрасцейшыя навыкі лічбавай адукаванасцю? Ці не адстае сённяшняя школьная праграма ад патрэб інфармацыйнага грамадства? Чаму трэба вучыцца на школьных уроках інфарматыкі? У якім узросце распачынаць яе выкладанне? Якая школьная інфарматыка патрабуецца сучаснай Беларусі? З гэтымі пытаннямі паспрабавалі разабрацца ўдзельнікі панольнай дыскусіі, якая адбылася ў рамках II Міжнароднай спецыялізаванай навукова-тэхнічнай выстаўкі-форуму «Інфармацыйныя тэхналогіі ў адукацыі» (ІТЕ 2018).

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Усё — у тваіх руках!

РЫНГ І ПОДЫУМ ДЛЯ... ВЕТУРАЧА,

або Што вы ведалі і не ведалі пра шлях да звання «Міс»

Быць мадэллю і выкладчыцай, лячыць жывёл і ўдзельнічаць у конкурсах прыгажосці, баксіраваць і танцаваць... немагчыма? А вось актыўная і жыццярадасная Юлія КУЗЬМЕНКА займаецца ўсім гэтым з вялікім захапленнем і задавальненнем. У свае 23 гады яна мае чырвоны дыплом Смілавіцкага дзяржаўнага аграрнага каледжа, дыплом Віцебскай акадэміі ветэрынарнай медыцыны, тытул «Міс Віцебск — 2015». Летась Юлія ўвайшла ў трыцятку найлепшых на конкурсе «Міс Беларусь», пачала выкладаць ветэрынарную дысцыпліну ў родным каледжы і танцаваць у групе падтрымкі Ice Girls на гульнях хакейнай каманды «Дынама-Мінск».

— Нарадзілася я ў Мінску, — расказвае Юлія. — У дзяццстве была спакойнай і ціхай. Але калі прыязджалі госці, заўсёды для іх танцавала. Многія думалі, што я звязу жыццё з харэаграфіяй. А яшчэ — майстравала адзенне. Напрыклад, сшывала топкі са спадніцай. Як толькі мама сыходзіла, адразу выварочвала ўсё з шафы, абувала туфлі на абцасках, чапляла на шью каралі. Памятаю, вісела там яшчэ бліскачая сукенка: мне яна, вядома, была вялікая, але я марыла яе апрануць, бо лічыла моднай і стыльнай... У школе я была замкнутай, ні з кім асабліва не мела стасункаў, не была душой кампаніі. На пералыках сядзела ў класе, каб мяне ніхто не чапаў. Гэта потым «праварала», у каледжы: там мы весела бавілі час, танцавалі, рыхтаваліся да мерапрыемстваў... Што датычыцца конкурсаў прыгажосці, пра іх нават размовы не ішло. Я была не вельмі сімпатычным дзіцём (смяецца). Пазней, калі стала ростам вышэйшай за іншых, у мяне пачалі пытацца: «Ты мадэль?». Я адказвала: «Не, вы што, мне не падабаецца, ніколі ў жыцці не буду ёй...» Але так сталася, што ў гадоў сямнаццаць

«Міс Віцебск — 2015».

пайшла на першы кастынг для рэкламы (усміхаецца)...

Прафесію ветэрынара Юлія выбрала не адразу. Доўгі час хацела быць эканамістам, бо добра ведала матэматыку. Нават хадзіла на матэматычныя курсы ў архітэктурна-будаўнічы ліцэй.

— Але ў рэшце рэшт паслухалася маму, — тлумачыць дзяўчына. — Яна сказала, што быць мне ветэрынарам, бо я заўсёды цягнула дадому катку, сабак, чарвякоў, жукоў. Збірала хрушчоў, магла павука, таракана ў рукі ўзяць: «Мама, паглядзі!». Пастаянна з намі жылі толькі кот і сабака. Аднак я брала дадому прыблудных жывёл, лячыла іх, карміла, пакуль не знаходзіла ім новую сям'ю.

Аб тым, што паступіла ў Смілавіцкі аграрны каледж, Юлія ні разу не па шкадавала. Разумела, што дзявдзятца лячыць кароў, свіней, але не баялася. Яна заўжды была налагагове, калі трэба было зрабіць укол, узяць кроў, паставіць дыягназ.

А потым была вучоба ў Віцебскай акадэміі ветэрынарнай медыцыны. Менавіта там 19-гадовая Юлія і вырашыла паўдзельнічаць у конкурсе «Міс Віцебск — 2015». Хадзіла на заняткі, паралельна была налагатовае, калі трэба было зрабіць укол, узяць кроў, паставіць дыягназ.

Пасля гэтай падзеі пачала адчуваць сябе па-іншаму, з'явілася больш адказнасці, — успамінае прыгажуня. — Усё ж «Міс» такога вялікага горада... Было шмат інтэрв'ю, фотасесій. Нарэшце мне парайлі паўдзельнічаць у «Міс Беларусь». І я... не прайшла. Вельмі перажывала. Аднак потым сталі запрашаць на іншыя конкурсы, і ўсё закруцілася зноў...

Зусім нядаўна Юлія скончыла акадэмію. Потым быў адпачынак у Маюмі, а пасля пачалася работа. І не дзе-небудзь, а ў родным смілавіцкім каледжы.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Інфарматыка: для ІТ і для жыцця

ГАДЗІНА ЗАМЕСТ ДЗВЮХ

Але спачатку крыху замежнага досведу. У шэрагу краін вывучэнне інфарматыкі, уключаючы асновы праграмавання, сталі пераносіць у пачатковую школу. Гэтым шляхам пайшлі, напрыклад, Англія, Паўднёвая Карэя і Японія. У суседняй Украіне вывучэнне інфарматыкі цяпер распачынаецца з другога класа. У Расіі за кошт рэгіянальнага кампанента ўводзіць інфарматыку можна хоць з першага класа. А, напрыклад, у асобных штатах ЗША інфарматыка ўвогуле не з'яўляецца абавязковым прадметам у школе. Спрэчкі вакол гэтай школьнай дысцыпліны не сціхаюць. Шмат прыхільнікаў ёсць у ідэі больш ранняга вывучэння інфарматыкі (хоць бы з другога класа). Разам з тым дастаткова вялікая колькасць іх апанентаў лічаць, што ў школе ўвогуле не патрэбны асобны прадмет «Інфарматыка». Усё, што датычыцца апрацоўкі інфармацыі (скажам, як напісаць тэкст ці зрабіць прэзентацыю), павінна выкладацца дзецям на іншых уроках. Напрыклад, у Эстоніі, якая лічыцца адной з самых «прасунутых» у лічбавым плане краін у Еўропе, асобнага прадмета «Інфарматыка» няма: яна інтэграваная ва ўсе вучэбныя прадметы.

— Мой стаж выкладання інфарматыкі складае 28 гадоў, і я магу параўнаць, як яна развівалася, якой яна была і якой стала, — разважае **Вераніка ЛАКЦІНА, настаўніца з віцебскай гімназіі № 8**, якая падрыхтавала шматлікіх пераможцаў рэспубліканскіх і міжнародных алімпіяд па гэтай дысцыпліне. — Шчыра кажу, я настальгірую па тых часах, калі ў нас было профільнае вывучэнне інфарматыкі і дзве гадзіны інфарматыкі ў тыдзень, а не адна, як цяпер. Сёння мы вывучаем два кірункі: інфармацыйныя тэхналогіі і праграмаванне. Так, у нас пашырылася вывучэнне інфармацыйных тэхналогій, але мы звужылі ў плане алгарытмізацыі і праграмавання. Я працую ў гімназіі і бачу, якія вялікія цяжкасці ўзнікаюць у дзяцей пры вывучэнні другога кірунку. За выдзеленыя гадзіны асвоіць праграмаванне ў поўнай ступені вельмі складана.

Цяперашнюю сферу ІТ падымаюць тыя нашы дзеці, якіх мы выпусцілі дзесяць гадоў таму — у 2008 годзе, калі скончылася профільнае інфарматыка. Яны стаяць зараз каля штурвала. А што нас чакае далей, хутка даведаемся...

— Я адпрацаваў у ІТ-галіне 18 гадоў, быў праграмістам, займаўся кіраваннем праектамі і добра ведаю, якія спецыялісты там патрабуюцца. — кажа **дырэктар Асацыяцыі «Адукацыя для будучыні» Аляксандр ХОМІЧ**. — Сёння 20 працэнтаў тых, хто працуе ў ІТ-сферы, гэта маладыя людзі ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў. Студэнты працуюць ужо з другога і нават з першага курса. І школьная інфарматыка — гэта фактычна той багаж, з якім яны прыходзяць у ІТ-кампанію. З таго, што я назіраю, мяне вельмі засмучае тая акалічнасць, што на ўроках інфарматыкі ў беларускай школе вучаць інструментам, а інструменты вельмі хутка старэюць, таму трэба пераглядаць падыходы і даваць дзецям магчымасць самастойна выбіраць інструменты, з дапамогай якіх яны будуць вырашаць пастаўленыя задачы.

КАМП'ЮТАР — ТОЛЬКІ ІНСТРУМЕНТ

«Пра школьную інфарматыку магу сказаць толькі адно — гэта сумна, — канстатуе **Леанід ЛОЗНЕР, сузаснавальнік кампаніі EPAM Systems, член праўлення Асацыяцыі «Адукацыя для будучыні»**. — Я ведаю гэта ад сваіх дзяцей. Мне нават не па-

дабаецца сама назва прадмета. З майго пункту гледжання, тое, чаму трэба вучаць у школе, павінна называцца computer science, па-нашаму нешта накіталт «вылічальнай навукі», але не камп'ютарнай, бо камп'ютар — гэта толькі інструмент: сёння ён адзін, а заўтра — іншы. Вывучаць інструменты бессэнсоўна. Канешне, карысна ведаць, што такое лінейка, але ж у нас няма ў школе прадмета, які вывучае лінейкі і транспарціры, а ёсць матэматыка, фізіка... Транспарціры за гэтыя гады, напэўна, таксама змяніліся, аднак калі мы не збіраемся пісаць дысертацыю аб іх эвалюцыі, то і марнаваць час на іх вывучэнне не трэба. З пункту погляду вылічальнай навукі галоўнай, безумоўна, з'яўляецца алгарытмізацыя. Яе і трэба вывучаць. Мне таксама падаецца дзіўным, што мы спрабуем вынайсці нейкую асабліваю інфарматыку для Беларусі.

— Трэба разумець, з кім мы працуем, для чаго, які гэта робім, і хто працуе? — разважае **Аляксандр БУДСЛАЎСкі, выкладчык БДУ і Мінскага абласнога інстытута развіцця адукацыі, які шмат гадоў працаваў са школьнікамі, старшыня журы рэспубліканскай алімпіяды па інфарматыцы сярод школьнікаў**. — Ільвіная доля сённяшняй школьнай інфарматыкі прысвечана вываганню дасведчаных карыстальнікаў, а для многіх

падлеткі пачынаюць зарабляць на ўласных праектах даволі рана. Бытавую інфарматыку павінны вывучаць усе, а вось праграмаванне можа быць курсам па выбары, але ў такім выпадку для таго, каб паступаць у ВНУ на пэўныя спецыяльнасці, вывучэнне гэтага курса ў школе павінна быць абавязковым.

«20 працэнтаў тых, хто працуе ў ІТ-сферы, гэта маладыя людзі ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў».

Па словах **настаўніка інфарматыкі з Лічэ БДУ, аўтара падручнікаў Анжалікі ЛАПО** (яна таксама падрыхтавала шмат пераможцаў саборніцтваў па інфарматыцы), у Міністэрства адукацыі яшчэ ў 2003—2004 гадах уносілася прапанова вывучаць інфарматыку ў старшай школе па розных варыянтах: мінімум — для ўсіх, а далей даваць магчымасць выбару. Варыяцыйная частка залежала ад профілю навучання: меркавалася, што будучыя філолагі могуць вывучаць графічныя рэдактары і выдавецкія сістэмы; хімікі і біёлагі — камп'ютарнае мадэляванне, рэдактары хімічных формул; фізікі і матэматыкі — непасрэдна праграмаванне. Сёння ж у беларускай школе ёсць толькі адна гадзіна ў тыдзень на ўсё.

дзяцей гэта насамрэч сумна. Інфарматыка ў нас распачынаецца з шостага класа, у ідэале да гэтага ўзросту ўсе вучні павінны падысці на аднолькавым узроўні камп'ютарнай адукацыі, а ён, насамрэч, ва ўсіх розны. І тэхніка розная ў сем'ях, і якасць інтэрнэту. Да таго ж у сістэму адукацыі часта прыходзяць людзі, якія не змаглі трапіць у ІТ-галіну, таму ўзровень многіх школьных педагогаў нізкі. Настаўнік інфарматыкі нават не заўсёды можа ўстанавіць аперацыйную сістэму на камп'ютары. Педагогі, якія працуюць у школе, проста ведаюць школьны курс, а павінны ведаць удвая больш. Таму для таго, каб прывягнуць у сістэму адукацыі добрых спецыялістаў, трэба іх стымуляваць.

«Дзеці павінны бачыць сувязь паміж інфарматыкай і навакольным светам».

Ёсць меркаванне, што ў школе павінны быць дзве інфарматыкі: бытавая, на якой школьнікі будуць проста вучыцца выкарыстоўваць тую тэхналогію, што ўжо ёсць, і другі кірунак — праграмаванне (калі мы ствараем, а не толькі карыстаемся). Алімпіяда па інфарматыцы — гэта фактычна алімпіяда па праграмаванні. Так, у школе складана выхаваць паўнаватарскага праграміста, але зраўнець, ці можа і гэта вучань гэтым займацца, і развіць у яго пэўныя навыкі, можна ўжо ў школьнай гады. Між іншым, некаторыя

Для многіх заданню падрыхтаваны спецыяльныя матэрыялы, якія можна знайсці на партале Нацыянальнага інстытута адукацыі. Ужо ёсць электронная падтрымка дапаможнікаў для 6 і 7 класа, а для 8 класа яна хутка з'явіцца. Калі на новую праграму прыойдуць 10 і 11 класы, для іх падрыхтоўку адзіны дапаможнік, дзе будуць прымяняцца зусім новыя падыходы.

— У папярвай версіі будзе ўтрымлівацца толькі тэорыя — тэарэтычныя асновы інфарматыкі, алгарытмізацыя, праграмаванне, а ўсе інфармацыйныя тэхналогіі (інструменты) будуць у электронным выглядзе, каб была магчымасць па меры неабходнасці аперацыйна абнаўляць гэты кірунак, — тлумачыць Анжаліка Лапо.

КРЫТЫЧНАЕ МЫСЛЕННЕ І КРАТЫЎНАСЦЬ

— Алгарытмізацыю можна вывучаць нават на драўляных кубіках, — лічыць Леанід Лознер. — Мой дзесяцігадовы сын, які прыйшоў са школы, запытаўся ў мяне: «Тата, а ці ведаеш ты алгарытм прыгатавання яечні?» І расказаў гэты працэс па аперацыях: адкрыць халадзільнік, узяць яйкі, уключыць пліту, паставіць патэльню і гэтак далей. Прашу заўважыць: тут слова «камп'ютар» не прысутнічае. Алгарытмізацыя — гэта навучанне мастацтву мыслення.

«Бытавую інфарматыку павінны вывучаць усе, а вось праграмаванне можа быць курсам па выбары».

— Я дзвюма рукамі за адукацыйную інфарматыку. Ёсць адзін узровень — неабходны для нармальнай работы і жыцця (уменне працаваць з офіснымі праграмамі, ствараць прэзентацыі, шукаць патрэбную інфармацыю ў інтэрнэце...) і другі (спецыфічныя веды, якія цікавыя і патрэбныя не кожнаму). І калі б школа дазволяла раздзяліць гэтыя два ўзроўні, гэта быў бы вялікі прагрэс, — падкрэслівае Аляксандр Хоміч. — Яшчэ было б надрэнна, каб інфарматыку вывучалі ў звязці з нейкімі іншымі прадметамі, таму што дзеці павінны бачыць сувязь паміж інфарматыкай і навакольным светам і ўмець выкарыстоўваць яе інструменты для вырашэння іншых задач. Абстрактныя веды нікому не патрэбны. У ІТ цэняцца спецыялісты, якія ўмеюць задаваць пытанні, з развітым крытычным мысленнем, таму што там даводзіцца вырашаць задачы, якія ніхто раней не вырашаў, і калі ты будзеш проста рабіць тое, што табе скажуць, не падзяраючы са сменнамі, нічога не атрымаецца.

— Усе, напэўна, ведаюць фразу «Калі ты валодаеш інфармацыяй, ты кароль свету». Але гісторыя з WikiLeaks сведчыць, што любую інфармацыю, як бы старанна яе ні захоўвалі, можна скрасці і з дапамогай інтэрнэту вельмі хутка распаўсюдзіць. Але калі інфармацыя ўжо не з'яўляецца канкурэнтнай перавагай на рынку, то што можа быць такой перавагай? — задаецца пытаннем **Маргарыта ЛАЗАРАНКОВА, эксперт у галіне крытэрыяўнай эканомікі, сузаснавальнік тэхналагічнай канферэнцыі Emerge**. — Я адношуся да тых, хто лічыць, што сёння гэта крытэрыяўнасць, здольнасць генерываць новыя ідэі штодня, вырашаць задачы нестандартнымі спосабамі. Скапіраваць і распаўсюдзіць такую здольнасць складана, яе трэба старанна развіваць. Было б выдатна, калі б на ўроках інфарматыкі больш увагі ўдзялялася развіццю крытэрыяўнасці, што натхняла б падлеткаў на стварэнне ўласных прадуктаў. І такіх прыкладаў ёсць, калі мы на канферэнцыі літаральна ў апошні момант даведваемся, што за цікавым і сур'ёзным праектам стаіць... 14-гадовы падлетак.

Надзея **НИКАЛАЕВА,**
ЗВЯЗДА

У РЭЙД ВЫХОДЗІЎ «ЗІМОВЫ ПАТРУЛЬ»

Ініцыятывы

Стыпендыі ад стваральнікаў «танчыкаў»

У перыяд школьных каникул Беларуска-рэспубліканскі саюз моладзі і Беларускае рэспубліканскае таварыства ратавання на водах праводзілі сумесную акцыю «Зімовы патруль», скіраваную на прафілактыку надзвычайных сітуацый на вадаёмах у зімовы перыяд і папярэджанне выхаду людзей на неакрытыя тонкі лёд.

У мерапрыемствах былі задзейнічаны байцы маладзёжных атрадаў аховы правапарадку БРСМ і супрацоўнікі АСВОД. Штодня з 11.00 да 15.00 яны патрулявалі берагі рэк і азёр, на якіх размешчаны выратавальныя станцыі, і праводзілі тлумачальную работу з насельніцтвам па няўхільным выкананні правілаў паводзін на вуліцы зімой, на лёдзе, мерах засяроджэння, а таксама на тэму таго, што неабходна ведаць і зрабіць, калі чалавек праваліўся ў ваду альбо калі камусьці патрэбна дапамога. Арганізатарамі было вызначана 66 месцаў дыслакацыі «Зімовага патруля».

Рэалізацыю пілотнага праекта «Стыпендыі Wargaming» разгледзілі ў рамках візіту вядучага распрацоўшчыка камп'ютарных гульняў у Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт. Удзельнікамі сустрэчы сталі першы намеснік міністра адукацыі Ірына Старавойтава, рэктар БДУ Андрэй Кароль, саўладальнік Wargaming Уладзімір Кіслы і дырэктар аналітычнага цэнтра «ЕсооМ» Сяргей Мусіенка. Таксама на мерапрыемства былі запрошаны дэкан і больш як сто студэнтаў універсітэта.

Ініцыятыва па прысуджэнні стыпендыі скіравана на стымуляванне і матывацыю моладзі да навуковай дзейнасці. Уладзімір Кіслы падкрэсліў, што фінансавая падтрымка дазволіць стварыць у БДУ кластар студэнцкіх ідэй і праектаў рознай навуковай тэматыкі, не звязанай са спецыфікай работы кампаніі.

Галоўным пытаннем падчас абмеркавання стаў механізм рэалізацыі пра-

екта. Было вызначана, што на пачатковым этапе прэтэндаваць на атрыманне стыпендыі змогуць студэнты другіх трэціх курсаў чатырох факультэтаў БДУ: фізічнага, хімічнага, прыкладной матэматыкі і інфарматыкі, а таксама радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій. Формай адбору абраны конкурс, згодна з якім кандыдатам неабходна мець высокі бал паспяховасці, яны

павінны займацца навукова-даследчай дзейнасцю і напісаць матывацыйнае эсэ. Усяго будзе выдзелена 16 стыпендыі — па чатыры на кожны згаданы факультэт. У абмеркаванні актыўна прымалі ўдзел таксама студэнты. Шматлікія іх заўвагі будуць улічаныя пры дэталёвай распрацоўцы палажэння аб «Стыпендыі Wargaming». Яго выніковы варыянт прадставяць да канца лютага.

Пры паспяховай рэалізацыі пілотнага праекта на згаданых факультэтах БДУ плануецца пашырэнне колькасці ўдзельнікаў таксама студэнты факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, так і іншых беларускіх ВНУ.

Экспурсія

ТАЯМНІЦЫ ДВОРЫКА БДУ

У Мінску з'явіўся незвычайны экскурсійны маршрут — па ўнутраным дворыку БДУ.

Над яго зместам працавалі 11 студэнтаў гістарычнага факультэта ўніверсітэта. На працягу некалькіх месяцаў яны вывучалі архіўныя матэрыялы Музея БДУ. Каштоўнай крыніцай інфармацыі для іх стала таксама кніга «Універсітэцкае мастацтва» прафесара Алега Яноўскага.

Унікальнасць праекта заключаецца ў камбінацыі традыцыйнага экскурсійнага фармату з гульнявымі элементамі квэсту. Спачатку гасцям БДУ ў храналагічнай паслядоўнасці раскажуць пра жыццё і дзейнасць выбітных асоб, помнікі і бюсты якім устаноўлены на тэрыторыі дворыка. Наведвальнікі даведаюцца пра гісторыю карпусоў ВНУ ў даваенныя і пасляваенныя гады. Асабліва ўвага будзе аддадзена тэме станаўлення БДУ ў перыяд з 1918-га да 1939 года. А затым экскурсантам трэба будзе вырашыць шэраг галаваломак, звязаных з гісторыяй БДУ і біяграфіяй асветнікаў. Праводзіць экскурсію даверана студэнтам-валанцёрам, сябрам «Клуба экскурсаводаў БДУ «IN VIA». Такая практыка дапаможа ім у далейшым пры атэстацыі гідамі і экскурсаводамі.

Наведаць экскурсію можна бясплатна, папярэдне патэлефанаваўшы на кафедру этналогіі, музейлогі і гісторыі мастацтваў гістарычнага факультэта па тэл. (+375) 17 222 35 81.

Чытанне

Паспрачацца... з будучым класікам

Стартаваў другі сезон праекта для вучняў сярэдніх і старшых класаў школ «Чытаў Q&A». Ён аб кнігах і пісьменніках, якія пакуль не ўвайшлі ў школьную праграму, аб літаратуры, якая ствараецца ў нас на вачах. Яе аўтары жывуць тут і цяпер, ходзяць разам з намі па адных вуліцах, чытаюць тыя ж навіны, глядзяць тыя ж фільмы. Менавіта па іх творах нашчадкі будуць меркаваць пра наш час і пра нас. З гэтымі пісьменнікамі можна сустрэцца, задаць ім пытанні і, галоўнае, — паспрачацца.

Прычым пытанні можна задаваць самай рознага: ад простых «Навошта вы гэта напісалі?», «А ці будзе працяг?» да тых, што звычайна саромеюцца задаць: «А гэты герой, ён жа зусім «цю-цю», навошта вы так з ім?» і «Мы зусім не такія, як у вашых кнігах!». А яшчэ праект разлічаны на чытанне не па абавязковай праграме, а для сябе, толькі для сябе. Яго арганізатарам выступае кніжны фестываль «Горад і кнігі» — штогадовая маштабная кніжная падзея сталіцы, арганізаваная сіламі валанцёраў, улюбёных у чытанне. За чатыры гады існавання фестывалю на ім прайшло больш за 400 кніжных і літаратурных мерапрыемстваў, якія наведвала больш за 19 тысяч чалавек.

У другім сезоне праекта «Чытаў Q&A» для ўдзельнікаў падрыхтаваны цікавыя сюрпрызы. Запрошаны аўтар — Лілія ІЛЬЮШЫНА з дэбютнай кнігай «Ключ Дарог» на беларускай мове. Удзельнікі праекта змогуць першымі прачытаць гэты твор яшчэ да яго выхаду ў свет.

Другі сюрпрыз — чытанне кнігі праз мабільны месенджар Telegram. Усе ўдзельнікі атрымліваюць доступ да сакрэтнага чата. У яго з пэўнай перыядычнасцю арганізатары будуць адпраўляць часткі кнігі так, каб усе паспелі прачытаць. Капіяванне тэксту забаронена. Колькасць, памер частак і перыядычнасць вызначаюцца галасаваннем.

Па заканчэнні ўдзельнікі праекта павінны будучы выканаць творчае заданне, каб атрымаць запрашэнне на сустрэчу з аўтарам кнігі. Лілія Ільюшына — беларуская пісьменніца, выкладчыца філасофіі ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце культуры і мастацтваў, мадэратар падлеткавага фэнтэзі-клуба.

Матэрыялы паласы падрыхтавалі
Надзея НІКАЛАЕВА
і Сяргей РАСОЛЬКА.

Смачна

Комплекс — два рублі, Wi-Fi — бясплатна

Студэнцкі абед са зніжкай

Новая студэнцкая кавярня адкрылася напярэдадні новага года ў БДУ. Сучасны пункт грамадскага харчавання размясціўся ў корпусе Інстытута бізнесу БДУ па вуліцы Маскоўскай, 15а.

Інтэр'ер кавярні выкананы ў самых смелых дызайнерскіх рашэннях з разнастайнаасцю каларовай гамы. Эфектыўнае выкарыстанне прасторы дазволіла стварыць 40 пасадачных месцаў. Акрамя таго, для арганізацыі хуткага харчавання ў зале прагледжана спецыяльная стойка. Вытворчы цэх аснашчаны новым абсталяваннем і вентыляцыяй.

Комплексы абед будзе каштаваць студэнтам каля двух рублёў. У меню ўключаны таксама стравы на выбар. Акрамя таго,

наведвальнікам прапануюць новую паслугу «ежа навынас». Набор дапоўніць гарачы напоі ў спецыяльным посудзе.

Кавярня будзе радаваць выпечкай уласнай вытворчасці. У асартымент мучных вырабаў уойдуць свежыя слоікі, булкі, кексы і пірожныя. Лінейку прадукцыі рэгулярна плануецца пашыраць новымі прысмакамі.

У хуткім часе ў кавярню з'явіцца Wi-Fi і тэлевізар.

У БДУ плануецца ўвесці сацыяльныя цэны на харчаванне для студэнтаў. Гэта стане магчымым дзякуючы ўкараненню ў сетку ўніверсітэцкіх сталовых, буфэтаў і кавярняў апаратна-праграмагнага комплексу (АПК) «Харчаванне», які з'яўляецца інтэлектуальнай уласнасцю БДУ.

Сёння сетку грамадскага харчавання Белдзяржуніверсітэта наведвае вялікая колькасць людзей. АПК дазволіць ідэнтыфікаваць студэнтаў БДУ, прааналізаваць іх смакавыя схільнасці, выбар страў, іх кошт, а таксама «пік» наведвальнасці пунктаў харчавання ў ВНУ. Атрыманая звестка будучы ўлічана пры фарміраванні меню і спрыяць паліпшэнню якасці паслуг пунктаў харчавання БДУ.

Сёння аўтаматызаваныя комплексы устаноўлены ў дзвюх кавярнях і сталовай галоўнага корпуса БДУ. У хуткім часе сістэмай абсталяюць усе 23 пункты харчавання ўніверсітэта. На другім этапе патрабуецца дапрацоўка нарматыўна-прававой базы, што ў перспектыве дасць магчымасць распрацаваць зніжкавую сістэму на абедзеннае меню для студэнтаў БДУ.

Ідзі маладых

РОБАТ — НАЙЛЕПШЫ СЯБРА ФІЗІКІ

Так расшыфроўваецца назва мабільнай праграмы «RIBFoP» для вывучэння гэтага прадмета пры дапамозе аўтаматычнага ўстройства. Праект прыдумаў не вучоны, а дзесяцікласнік слувцай сярэдняй школы № 11 Цімафей СТАМБРОЎСКІ. З ім ён перамог у раённай школьнай канферэнцыі, а потым стаў першым у фінале III Рэспубліканскага конкурсу маладзёжных праектаў «Інфармацыйныя і мабільныя тэхналогіі для адукацыйнага працэсу».

Ідэяная «лямпачка» ў яго галаве загарэлася акурат на ўроку фізікі. «На дошцы былі начэраны квадратыкі, — распавядае вынаходнік. — Яны азначалі цэла, якое рухаецца раўнамерна і прамалінейна. Я падумаў: было б здорава, калі б замест іх былі нашы роботы! Вучні ж так любяць візуалізаваць...»

Праграмаваць тэхніку Ціма навучыўся ў школьным гуртку па інтарсах. А ажыцвяніць прыдуманнае дапамог яго настаўнік фізікі Дзмітрый Чарноў.

Пасля раённай канферэнцыі Цімафей зразумеў, што праект патрэбны школам. Таму і стварыў мабільную праграму ў сістэме Android. Яна заклікана дапамагчы настаўнікам тлумачыць фізічныя законы, а школьнікам — іх разумець. З ёй вучань выйшаў у фінал Рэспубліканскага конкурсу «Інфармацыйныя і мабільныя тэхналогіі для адукацыйнага працэсу», які праводзілі Міністэрства адукацыі і кампанія МТС.

— Самае лёгкае, што можа паказваць робот, — траекторыю, — абараняе праект хлопец. — Настаўнік запускае яго, а той рухаецца ўперад і назад. Падчас дэманстрацыі ў вучняў можна спытаць: ці заўсёды траекторыя з'яўляецца прамой лініяй? Канешне, не! І тады запускаецца астатнія варыянты шляхоў. А яшчэ робот можа бачыць перашкоду і аб'язджаць яе, маляваць крэйдай на падлозе ці іншай плоскасці, па якой ездзіць...

Фінал праходзіў цыгам трох дзён. Напружанне зашкальвала.

— Гэта быў самы маштабны конкурс, у якім я ўдзельнічаў! — дзельціца ўражаннямі Цімафей. — А канкурэнты якія дастойныя! Больш за ўсё спадабаўся праект Ільі Архіпава, які заняў другое месца, — мабільная праграма, што паскарае працэс чытання ў чатыры разы. Зараз ужо многія чытаюць усё на тэлефоне, так што праграма карысная.

Пасля конкурсу, у якім, дарэчы, Цімафей стаў абсалютным пераможцам, вынаходніцтвам слувцага школьніка зацікавіліся ў педагагічным універсітэце і запрасілі прадэманстраваць яго выкладчыкам кафедры інфарматыкі і метадыкі выкладання інфарматыкі. Першы ўрок з выкарыстаннем робата правялі і ў роднай школе Цімафея. Вучням спадабалася. А выкладчык заўважыў, што яны пачалі лепш разбірацца ў тэме. Да таго ж пры дэманстрацыі робата ў школьнікаў — толькі пазітыўныя эмоцыі. А з іх дапамогай інфармацыя запамінаецца лепш.

...Ціма захапляецца настольным тэннісам і шахматамі, летась асвоіў гітару. Аднак вольнага часу на цікавыя заняткі цяпер стала прыкметна менш: усе сілы скіраваны на робатаў. Ужо пачалі з'яўляцца новыя ідэі для далейшага развіцця праекта...

Юлія АДАМОВІЧ,
студэнтка IV курса
факультэта журналістыкі БДУ.

Бацьцям

Дзеці, sprechen ihr Deutsch?!

Як малады педагог
знаходзіць агульную мову
з вучнямі

Гісторыя Кацярыны ЯРМОЛЕНКІ як выкладчыцы пачалася ў гімназіі гарпасёлка Акцябрскі, што на Гомельшчыне, калі настаўніца нямецкай мовы запрымекцiла добрыя здольнасці да яе ў маленькай дзяўчынкі. Цікава, што матуля, цётка і бабуля Каці па прафесіі таксама педагогі. Яны не сумняваліся: гены сваё возьмуць.

— Калі ў 11 класе надшыоў час вызначаць з будучай прафесіяй, зразумела, што хачу звязаць сваё жыццё з нямецкай мовай. Многія мяне адгаворвалі: «Ты што, будзеш настаўніцай? Навошта табе гэта трэба?» Але я была непакінаючая. Ведаецца, у маім дзяцістве многія вялі дзённікі, запісвалі розныя анкетны. Аднойчы знайшла ў сябе дома адзін з такіх экзэмпляраў, дзе было напісана: «Я люблю нямецкую мову!». «Хачу стаць перакладчыцай!». Цудоўна, што мары спраўджаюцца! — працягае суразмоўніца.

У апошні дзень падачы дакументаў дзяўчына паехала

Маладая настаўніца паспявала рабіць усё: і цікавыя ўрокі праводзіць, і ў сталіцу ездзіць адпачываць. Акрамя асноўных абавязкаў у сельскай школе некалькі разоў яе запрашалі ў Германію — у якасці перакладчыцы з групай дзяцей. Прызнаецца, што гэта была выдатная практыка. У вёсцы Кацярыне падабалася, але хацелася большага. Адрпрацаваўшы два гады, дзёўчына знайшла месца ў Мінску.

— Чым выкладанне мовы ў сталічнай школе адрозніваецца ад выкладання ў сельскай? У горадзе шмат паралельных класаў, іх колькасць даходзіць да шасці-сямі, — кажа суразмоўні-

школах, выступленні на сцэне, пастаноўкі, стварэнне відэаролікаў. Неспадзявана для сябе я заняла другое месца на ўзроўні Мінска!

Настаўніца прызнаецца, што не спыняецца вучыцца. Курсы па ўдасканаленні прафесійных ведаў і парадзі калег дапамагаюць развіццю, а адкрытыя ўрокі выяўляюць маленькія недахопы, якія Кацярына можа адразу выправіць.

— Люблю сваю работу, я яна не сумная, а творчая — заўсёды трэба штосьці прыдумляць на ўрок, каб вучням падабалася. Напрыклад, летась разам з маімі «школьнымі дзецьмі» ўдзельнічалі ў замежным праекце. Думала, якую ж тэму выбраць. Спыніліся на ежы: разам гатавалі драпікі, здымалі гэта на камеру, размаўлялі падчас дзеяння па-нямецку. Які вынік — станоўчыя эмоцыі і дыплом у руках, — кажа Кацярына.

— Я не тыповая строга настаўніца, якая працуе толькі па плане. Люблю эксперыментаванне з метадамі, здзіўляю. Напрыклад, заходжу ў краму, бачу нейкія мяткі, літары, думаю: «О, гэта мне спатрэбіцца на занятках!» Вяселосці ў нас таксама хапае! Напрыклад, вяду ўрок, вельмі сканцэнтраваная, усе слухаюць. Я тлумачу правілы, і тут адзін хлопчык цягне руку і кажа: «А ў майго брата ўчора быў дзень нараджэння!» Ну як тут ужо нармальна вёсці ўрок? Трэба ж выслухаць! Або наўдана вучань нясе дзённік і кажа: «Кацярына Міхайлаўна, я не зрабіў хатняе заданне, пастаўце два». А я яму адказаю: «Двойку таксама трэба заслужыць, так што ў цябе ёсць час. Ідзі, рыхтуйся, зараз буду пытацца». Я адчуваю, што выкладаю нямецкую мову не дарма, што гэта прыносіць карысць тым, хто імкнецца да вучобы.

Дар'я ШЛАПАКОВА,
студэнтка IV курса
факультэта журналістыкі
БДУ.

ў абласны цэнтр і паступіла ў Гомельскі ўніверсітэт імя Францыска Скарыны на аддзяленне замежных моў. Пасля вучобы трэба было адрпрацаваць два гады ў сельскай школе.

— Гэтага я не баялася. Паехала ў вёску Рассвет роднага Акцябрскага раёна. У класах вучылася па шэсць—дзесці дзяцей. Былі выпадкі, калі на ўрок прыходзіў толькі адзін вучань, — гаворыць Кацярына.

— А яшчэ, калі толькі прыйшла ў гэтую школу, для мяне пачаліся разнастайныя конкурсы. Адным з такіх стаў «Сталічная настаўніца — сталічнай адукацыі», дзе я заняла другое месца. Раней прымаля ўдзел у «Настаўніку года», але на мясцовым узроўні, дзе стала першай. Шчыра кажучы, удзел у конкурсе аднімае шмат часу і сіл, бо зтапы праходзіць амаль увесь навучальны год: адкрытыя ўрокі ў іншых

РЫНГ І ПОДЫУМ ДЛЯ... ВЕТУРАЧА...

(Заканчанне.
Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Студэнты заўсёды пытаюцца: «Як вас суды занесла?» — усміхаецца Юлія. — Я, канешне, хачу пажартаваць, што і яны могуць суды вярнуцца, але звычайна тлумачу: «У мяне адпрацоўка пасля акадэміі. Выбрала любімы каледж з цудоўнымі выкладчыкамі. Цяпер і я хачу пакінуць пра ўстанову ў іншых такіх ж цёплых успамінах, якія дагэтуль жывуць у маім сэрцы». Мне дзедца, кантакт са студэнтамі наладжаны. Дзесці магу быць строгай, дзесці пасмяяцца, пажартаваць. Разуменне, што яны дарослыя, таму стаўлюся да іх адпаведна. Як і ўсе выкладчыкі, патрабую ведання прадмета, тлумачу незразумелае... Я люблю самаўдасканаленне. І прафесія ў гэтым дапамагае. Разам са студэнтамі многае вучу нанова. Да таго ж маё маўленне стала нашмат лепшае, ужо няма ранейшага хвалевання ў голасе.

Паміж лекцыямі і семінарамі, падрыхтоўкай да заняткаў Юлія знайшла час для ўдзелу ў конкурсе «Міс Беларусь — 2018». Спачатку было 750 дзёўчат, потым засталася 250, 150... яшчэ менш, а Юлія Кузьменка ўсё яшчэ трымалася сярод прэтэндэнткаў.

— Калі на сайце конкурсу нарэшце змясцілі спіс усіх, хто прайшоў, то, убачыўшы сваё прозвішча, я скакала і крычала ад радасці! — успамінае Юлія. — Але потым мне сказалі: «Ну, вы крэху паўнаватая...» Быў тыдзень жорсткіх трэніровак, дыет, слэз. Пачалася істэрыка. У выніку я пахудзела на чатыры з паловай кілаграмы. Але так рабіць нікому не раю. Проста ў мяне была мэта, і я да яе ішла. Бо заўсёды было крывудна, што прадстаўляю Беларусь на міжнародных конкурсах, а ў нацыянальным так і не ўдзельнічала. Дзеля конкурсу я нават раней прыляцела з Мамі. Сказалі: «Або прыязджаеце, або выкрэсліваем вас». Давялося мяняць дарогі білеты, скарачаць час адпачынку. Але гэта і няважна: я атрымала тое, аб чым марыла...

Да ўсяго Юлія — яшчэ і мадэль. Яна ўдзельнічала ў паказах на Belarus Fashion Week, маскоўскім Тыдні моды, ездзіла на здымкі ў Мілан, Парыж, Барселону...

Раніцай у каледжы яна — Юлія Леанідаўна, увечары — проста Юлія з Ice Girls на рэпетыцыях і хатніх хакейных матчах мінскага «Дынама». Падрыхтоўка да заняткаў пачынаецца бліжэй да гадзіны ночы. Таму спаць па пяць гадзін — звыклая справа. Калісьці ў шчыльным графіку быў і бокс. Гэты спорт, па словах Юліі, ідэальны для таго, каб даць волю эмоцыям, атрымаць заргаптоўку. Зараз часу не хапае, хоць ёй вельмі хочацца вярнуцца на рынг...

— Мой дзівіт па жыцці: усё, што ні робіцца, — робіцца да лепшага, — кажа дзёўчына. — Нельга «заганяцца» з-за дробязяў. А самае галоўнае — трэба быць заўсёды ўпэўненай у сабе. І тады ўсё атрымаецца.

Юлія АДАМОВІЧ,
студэнтка IV курса
факультэта журналістыкі БДУ.

Студэнтка гадзі

Мазаіка поспеху

«КАСМІЧНЫЯ КАПКЕЙКІ»,

ці Галоўнае —

не баяцца эксперыментавачы!

— Табе не здаецца, што гэты занятак больш падыходзіць дзяўчынкам? — часта пытаюцца сябры і знаёмыя ў дзевяцікласніка з Маладзечна Глеба РУДЗЬКО. У адказ на гэта хлопец заўсёды даводзіць, што самыя знакамiтыя кандытары свету — мужчыны. Як гаварыў яго кумір Рэнат Акзамаў, чэмпіён Расіі па кандытарскім мастацтве: «Чалавек увесь час павінен вучыцца, пры падрыхтоўцы дэсертаў не важныя пол, нацыянальнасць ці ўзрост. Галоўнае — гэта веды і любоў да таго, што ты робіш».

...Аднойчы ў сястры Глеба была гадавіна вясялля. Мама вырашыла зрабіць торт з масцікай і папрасіла сына дапамагчы ёй. Калі ён убачыў вынік іх працы і пачуў захопленыя водгукі гасцей, захацелася зрабіць нешта падобнае зноў. Стаў шукаць у інтэрнэце розныя рэцэпты, не толькі тартоў, але і іншых дэсертаў.

Кулінарыя — галоўнае, але не адзінае хобі маладога чалавека.

У партфоліа юнака ў Instagram каля 30 найлепшых «твораў» кулінарага мастацтва. Уражвае яркі і арыгінальны

дэзайн тартоў, убачыўшы якія, нельга не здзівіцца фантазіі і крэатыўнасці хлопца. Напрыклад, яго любімы торт «Чырвоны аksamіт», нягледзячы на свой незвычайны колер, зроблены з натуральных прадуктаў, яго тэкстура нагадвае аksamіт, а сметанковы крем падкрэслівае смак. «Лайкамі» і каментарыямі асабліва адзначаны «Касмічныя капкейкі» — невялікія пірожныя-кексы, названыя так з-за спалучэння сініх і фіялетавых колераў крэмавай шапачкі. З задавальненнем Глеб робіць трайфл — дэсерт з бісквітнага

шэста з крэмам у шклянцы, без мерэнга на палачцы. Рыхтуе начынні ў тарты — кампаты, канфіцюр, розныя крэмы. А ў лютэраной глазуры, якой ён пакрывае ідэальна роўныя вырабы, можна і сапраўды убачыць сваё адлюстраванне. У планах — навучыцца гатаваць двух'ярусныя кулінарныя шэдэўры.

— Самае галоўнае ў гэтай справе — не баяцца эксперыментавачы, — лічыць Глеб. — Калі ты бачыш, што рэцэпт складаны, то не варта апускаць рукі, і, у рэшце рэшт, усё павінна атрымацца. Калі рабіў французскія пірожныя «Макарон», паспрабаваў пяць розных рэцэптаў, пакуль не знайшоў «свой». Калі часам нешта не атрымліваецца,

канчэння марыць адкрыць сваю кавярню.

Юны кандытар вельмі любіць салодкае і не паважае фаст-фуд. Але калі б прыйшлося выбіраць усё яго адзін прадукт, які можна было б есці да канца жыцця, то выбраў бы мяса. Сапраўдны мужчына!

Кулінарыя — галоўнае, але не адзінае хобі маладога чалавека. У яго жыцці ёсць месца вакалу і танцам. Ад бацькі хлопцу перадалася любоў да музыкі, і ў школе Глеб спявае ў вакальнай групе «Красавік». Раней займаўся тайскім боксам і айкідо, але з-за траўмы давялося сысці з секцыі.

— Спорт замянілі танцы. Гэта і дадатковая фізічная нагрузка,

Камертон настрою

Прыпынак — вёска Асавая

Дзе прайшло дзяцінства, там і пачынаецца радзіма

...На гадзінніку 16.00 — самы час збіраць рэчы і адпраўляцца ў дарогу. Галоўнае — білет не забыць і на цягнік не спазніцца. Даўно я ўжо не была на сваёй малой радзіме — у вёсцы Асавой, што ў Столінскім раёне. Менавіта там я правяла ўсё дзяцінства. Ужо ўяўляю, як на станцыі Відзбор мяне сустрэнуць радасныя бабуля з дзядулем. Як заўсёды, мой вагон будзе далёка ад іх машыны і мне прыйдзецца бегчы з усіх ног насустрач бабулі Валі. Не паверыце, але яна таксама бяжыць да мяне, не хутка, але бяжыць. «Так, Кацярына, заканчвай марыць, а то табе прыйдзецца бегчы за цягніком», — падумала я.

Праз 20 хвілін паказаўся вакзал. Тут нават пах нейкі асаблівы, ён нібы дае зразумець, што ўсё будзе добра. А колькі людзей! Усе спішаюцца, хвалюцца. На вочы трапляюць фіялетавае цюльпаны — любімыя кветкі бабулі. Не трацячы часу, купляю вялізны букет. На тابلі шукаю назву свайго цягніка — «Магілёў — Трускавец». Дабіраюся да яго, займаю месца ва ўтульным купе. Цягнік адпраўляецца, а я, такім чынам, уцякаю ад гарадскога мітусні. Падарожжа працягваецца пяць гадзін. За гэты час можна шмат чаго зрабіць: паглядзець у аяцка, паспаць, пачытаць кнігу, канешне, калі не забылася пакаласці яе ў сумку. У канцы дарогі асабліва уважліва сачу за тым, што адбываецца за акном. Усюды цёмна, але, як толькі цягнік трапляе на мост, можна убачыць Прыпяць, асветленую ліхтарыкамі.

...Я амаль прыехала: наступная станцыя — Відзбор. Якое тут прыгожае неба: мільён зорак, нібы жамчужыні! Як і гаварыла, бабуля бяжыць насустрач. Гаворыць пра мяне: «Падарунак з Мінска прыехаў». І — усміхаецца. Букет цюльпанаў у яе руках. А цяпер хутчэй садзімся ў машыну — родныя мясціны чакаюць! Пасля Відзбора мы празджаем вёску Церабішка, потым — Відзборца. А вось і Асавая. Насупраць нашай хаты стаіць старая вярба, яна мяне таксама сустракае-вітае. Адкрываю нашу брамку, што рыпіць неяк па-асабліваму. Далей — сабака, які па-сёброўску вілае хвостом, падскоквае. Здаецца, яшчэ ўчора гуляла тут у хованкі, даганялі, купалася ў дзіцячым басейне, а зараз на двары ціха... Так, з гэтым месцам у мяне шмат чаго звязана. У Асавой я навучылася хадзіць, катацца на веласіпедзе, з дапамогай бабулі — лічыць грошы, не баяцца працы (агарод прапалоць, памідоры падваяць, ураджай сабраць). Тут я знайшла сапраўдных сяброў, першае каханне...

Для кожнага чалавека радзіма — самае дарагое. Менавіта там кожны з нас атрымлівае моц, энергію, спакой.

...Надшыю час збіраць сумку і развітацца з палескімі прасторамаі, цёплым надвор'ем, бабулінымі блінамі, якія яна з любоўю гатавала кожную раніцу, небам з зорамі-жамчужынамі. Толькі тут такое неба. Галоўнае — білет не забыць і на цягнік не спазніцца. Мінск зачакнуўся... Ужо не так радасна я «лячу» на станцыю Відзбор. У купе гляджу ў аяцка, там мае бабуля і дзядуля, усміхаюцца, махаюць не развітанне. Цягнік «Магілёў — Трускавец» адпраўляецца, і я вяртаюся ў гарадскую мітусню. І ўжо з нецярпеннем чакаю новай сустрэчы! Уяўляю, як зноў буду шукаць на тابلі назву свайго цягніка, які прывязе мяне сюды, у маё дзяцінства. Да сустрэчы, мая Асавая! Прыеду на наступныя канікулы яшчэ, абяцаю!

Кацярына ЯРАШЭВІЧ, студэнтка і курса факультэта журналістыкі БДУ.

Глеб плануе паступіць у інстытут харчовай прамысловасці, а пасля заканчэння марыць адкрыць сваю кавярню.

Аднойчы яму прапанавалі паехаць ад атрада юных пажарных-ратавальнікаў у палывы лагер.

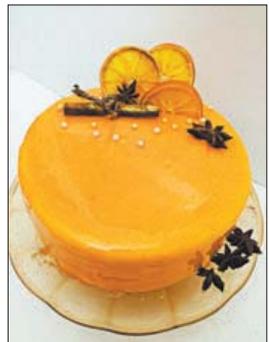
— Тры дні мы жылі ў палатках, дзядурылі каля вогнішча, каталіся на матэрнай лодцы, удзельнічалі ў эстафеце, — успамінае хлопец. — Калі здарыцца экстрэнная сітуацыя, я ведаю, як трэба дзейнічаць, і змагу аказаць першую дапамогу.

Штогод у канцы навучальнага года ў маладзечанскай СШ № 14 праходзіць мерапрыемства «Мазаіка поспеху», на якім узнагароджваюць найлепшых вучняў па выніках года: выдатнікаў, спартсменаў, таленты. Два гады запар Глеб Рудзько атрымлівае статэтку як самы таленавіты і актыўны вучань.

Яго любімая пара года — лета. Адпачынак, дапамога бабулі па гаспадарцы, летнік, прыродна, свежае паветра, новыя сябры... І самае галоўнае — дзень нараджэння. Хлопец заўсёды прадумвае свята да дробязяў. Летас была касцюміраваная веварышка ў стылі «Галівуд».

Па жыцці Глеб аптыміст: «Я разумею, што адна няўдача нічога не вырашае. Усё роўна трэба рухацца далей».

Надзея БОБРЫК, студэнтка і курса факультэта міжкультурных камунікацый ІДЛУ.

дызайн тартоў, убачыўшы якія, нельга не здзівіцца фантазіі і крэатыўнасці хлопца. Напрыклад, яго любімы торт «Чырвоны аksamіт», нягледзячы на свой незвычайны колер, зроблены з натуральных прадуктаў, яго тэкстура нагадвае аksamіт, а сметанковы крем падкрэслівае смак. «Лайкамі» і каментарыямі асабліва адзначаны «Касмічныя капкейкі» — невялікія пірожныя-кексы, названыя так з-за спалучэння сініх і фіялета-

хочацца выкінуць усё з акна. Гэта вельмі карпатлівая праца...

Прыкладам для юнака стаў французскі кандытар П'ер Эрмэ, стваральнік класічнага дэсерту — торта «Опера». Ён быў наватарам шмат у чым: адкрыў сетку высакакаласных пяркарню ў Парыжы, пяркарню-кавярню бiстро ў першым французскім гандлёвым цэнтры, професійную французскую школу перападрыхтоўкі шэф-кухараў, лінію замарожаных дэсертаў. Раўняючыся на яго, Глеб плануе паступіць у інстытут харчовай прамысловасці, а пасля за-

і станоўчыя эмоцыі, — тлумачыць юнак. — Яшчэ я захапіўся журналістыкай. Сястра мае такую професію, яна дапамагае ў маіх пачыненнях, выпраўляе недахопы і дае парады.

Амаль кожныя выхадныя хлопец — актыўны ўдзельнік розных мерапрыемстваў: «Дзе логіка?», «Брэйн-рынг», «Запалі вогнішча добра»... Яму падабаецца наведваць школьныя рэпетыцыі, пісаць сцэнарыі, быць вядучым, рыхтавацца да конкурсу.

— Імкнуса рабіць усё ідэальна, каб перамагчы, — прызнаецца юнак.

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона ООО «Юридическая компания «Приоритет», 211405, г. Полоцк, пер. Калининского д. 28, пом. 2

Продавец ТПUP «Торговый дом «Коптево», г. Новополоцк, пер. Рижский, 10

Предмет аукциона: складская база в составе: арочный склад № 1 (701,6 кв. м, инв. № 252/С-3602), арочный склад № 2 (701,8 кв. м, инв. № 252/С-8822), резервуары пожарного запаса № 2 (инв. № 252/С-21147) и № 3 (инв. № 252/С-21148) по 75 куб. м. (Витебская обл., г. Новополоцк, пер. Рижский, д. 10 (корп. 4, 5))

Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу, общ. пл. 0,6851 га, на праве постоянного пользования для обслуживания зданий арочных складов и резервуаров пожарного запаса. Ограничения – водоохранная зона р. и водоемов.

В СЗЗ «Витебская» согл. Указу Президента Республики Беларусь от 22.08.2018 № 346

Начальная цена с НДС 20% – 62 000,00 руб. Шаг аукциона – 3100,00 руб.

Ознакомление заинтересованных лиц с предметом аукциона осуществляется: вторник – четверг с 09.00 до 16.00, перерыв с 13.00 до 14.00.

Ответственное лицо: Михайлов С. В., тел. +375 29 2314901

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона не позднее 21.01.2019 перечисляется на р/с ВУ39ALFA30122369400010270000 (BYN) в ЗАО «Альфа-Банк» г. Минск, В/С ALFABY2X. Получатель платежа – ООО «Юридическая компания «Приоритет», УНП 391609018

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: 30% от стоимости предмета торгов – не позднее 5 (пяти) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи, остальная сумма – не позднее 6 месяцев со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утв. пост. СМ РБ от 08.01.2013 № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидированного юридического лица».

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявления на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%. Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов

Аукцион состоится: 22.01.2019 в 11.00 по месту нахождения продавца торгов.

Дата и время начала и окончания приема документов: с 11.01.2019 в 09.00 по 21.01.2019 до 17.00 по указанному адресу организатора торгов.

E-mail: yur_k_priotet@mail.ru. Тел. +375 29 2314901.

Подробная информация размещена в газетах «Республика» от 17.07.2018, 05.10.2018, 26.10.2018, «Звезда» от 25.08.2018, 07.09.2018, «Новополоцк Сегодня» от 05.10.2018, 26.10.2018

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец Минское районное потребительское общество, г. Минск, ул. Брешки, 24

Предмет аукциона Местоположение – Минская обл., Минский р-н

Наименование (назначение)	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес (населенный пункт)
Лот № 1			
Магазин № 34 (здание специализир. рознич. торговли)	285,6 кв. м	600/С-55531	Колодищанский с/с, д. Юхновка
Составные части и принадлежности: сарай, уборная			
Сведения о земельном участке: пл. 0,9093 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для размещения объектов розничной торговли			
Обременения: аренда. Подробная информация на сайте www.cpo.by			
Начальная цена лота № 1 с НДС 20% – 199 200,00 бел. руб.			
Лот № 2			
Здание склада (здание специализир. складов, торг, баз, база материально-технич. снабжения, хранилищ)	450,4 кв. м	600/С-161152	г. Заславль, ул. Советская, 134
Составные части и принадлежности: крыльцо, сарай			
Сведения о земельном участке: пл. 0,6104 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для размещения объектов иного назначения. Обременения: водоохранная зона, охранные зоны электрических сетей (до 1000 В), пл. 0,0327 га			
Обременения: аренда. Подробная информация на сайте www.cpo.by			
Начальная цена лота № 2 с НДС 20% – 391 000,00 бел. руб. (снижена на 10%)			
Лот № 3			
Магазин (здание специализир. рознич. торговли)	47,6 кв. м	600/С-137949	Боровлянский с/с, д. Слободщина
Составные части и принадлежности: крыльцо, сарай			
Сведения о земельном участке: пл. 0,0129 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания магазина			
Начальная цена лота № 3 с НДС 20% – 33 900,00 бел. руб. (снижена на 30%)			
Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с ВУ60BLVB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК BLVBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона			
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорены в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Предыдущее извещение о проведении аукциона по лоту № 4 опубликовано в газете «Звезда» 15.11.2018			
Аукцион состоится 24.01.2019 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 22.01.2019 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-317-95-42. www.cpo.by , E-mail: auction@cpo.by			
Утерянные полисы страховой компании ЗАО «Промтрансвест» считать недействительными: полис ОСГО ВТС на территории государств – членов системы «Зеленая карта» серии ВУ/07 № 14160035. Страховое свидетельство ОСГО ВТС на территории РБ серии ВВ № 6474115.			

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Дзержинский райгазсервис» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже здания Старинковского сельского исполнительного комитета (в состав здания входят сарай и уборная), общей площадью 217,2 кв. м, инв. № 620/С-23639, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 622280409801000156 (предоставлен на праве постоянного пользования) площадью 0,2750 га, по адресу: Минская область, Дзержинский район, Боровской с/с, д. Старинки. Земельный участок имеет ограничения прав в использовании: водоохранная зона водных объектов (0,2750 га).

Условия продажи:

- улучшение эстетического вида объекта, благоустройство земельного участка, отведенного для обслуживания недвижимого имущества, и наведение на нем порядка в течение трех месяцев с момента подписания акта приема-передачи недвижимого имущества;
- поддержание надлежащего санитарного, технического состояния недвижимого имущества и земельного участка в течение всего срока использования (эксплуатации) объекта до его сноса (гибели);
- обращение в течение одного месяца с даты государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество (в случае отчуждения незарегистрированного объекта – с даты подписания акта приема-передачи) в районный исполнительный комитет для получения разрешения на разработку проектно-сметной документации, для проведения проектно-изыскательских работ (в случае необходимости ее разработки) либо информирование соответствующего исполнительного комитета в указанный срок об отсутствии такой необходимости;
- разработка проектно-сметной документации, проведение проектно-изыскательских работ в срок не позднее 6 месяцев с момента получения разрешения, если иное не предусмотрено законодательством;
- проведение реконструкции (строительства) недвижимого имущества в сроки, предусмотренные проектно-сметной документацией, с окончанием строительства не позднее 2 лет с даты государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество, если иное не установлено решением районного исполнительного комитета;
- использование земельного участка в строгом соответствии с действующим законодательством;
- запрет на отчуждение недвижимого имущества до его ввода покупателем в эксплуатацию.

Начальная цена с НДС – 44 101,20 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 4 410,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № ВУ55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК ВПСBВY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение реалитивного аукциона в размере 7 (семи) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звезда» от 17.10.2018. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорены в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.it.by. Аукцион состоится 30.01.2019 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 29.01.2019 до 16.00 по указанному адресу. Тел: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже производственной базы в г. Сморгонь, принадлежащей ОАО «БЕЛТЕПЛОИЗОЛЯЦИЯ»

Лот № 1, состав лота: 1. Здания и сооружения: 1.1. Административно-бытовой корпус с инв. № 443/С-18244. Площадь – 2936 кв. м. 1.2. Производственный корпус с инв. № 443/С-18245. Площадь – 1332 кв. м. 1.3. Эстакада и площадка для мойки машин с инв. № 443/С-19449. Площадь застройки – 101 кв. м. 1.4. Склад для хранения оцинкованного железа, листового алюминия, спецдежды с инв. № 443/С-19450. Площадь – 601,3 кв. м. 1.5. Очистные сооружения с инв. № 443/С-19451. Площадь застройки – 31 кв. м. 1.6. Склад баллонов с инв. № 443/С-19452. Площадь – 73,6 кв. м. 1.7. Групповые очистные сооружения с инв. № 443/С-19453. Площадь застройки – 330 кв. м. 1.8. Складной корпус с инв. № 443/С-19454. Площадь – 2917,1 кв. м. 1.9. Площадка козловой крана с инв. № 443/С-19498. Общая площадь – 6608 кв. м. 1.10. Ограждение, проезды и площадки базы с инв. № 443/С-19499. Площадь – 10579 кв. м. 1.11. Открытая стоянка машин с инв. № 443/С-19500. Площадь – 4828 кв. м. 1.12. Стоянка личного автотранспорта с инв. № 443/С-19503. Площадь – 987 кв. м. 1.13. Контрольно-пропускной пункт с инв. № 443/С-19504. Площадь – 207,3 кв. м. 2. Иное имущество, подлежащее демонтажу. 3. Оборудование. 4. Кран козловой с инв. № 177. Полный перечень иного имущества, подлежащего демонтажу, и оборудования приведен на сайте Организатора аукциона ino.by. Адрес продаваемого имущества: Гродненская обл., Сморгонский р-н, г. Сморгонь, пр-т Индустриальный, 13. Начальная цена – 600 000,00 бел. руб. с НДС. **Задаток – 60 000,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5%**

Обременения: часть площадей сдается в аренду. Полная информация о сдаваемых площадях приведена на сайте Организатора аукциона ino.by

Земельный участок площадью **5,3389 га** с кадастровым номером **425650100001004200**. Право постоянного пользования. Переход права осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

Условия аукциона: 1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Лот № 1 по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – Претендент на покупку должен подписать с Продавцом договор купли-продажи в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. 2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Продавцу стоимость приобретенного на аукционе Лота № 1 в течение 15 (пятнадцати) банковских дней с момента подписания договора купли-продажи. 3. Демонтаж имущества осуществляет Победитель аукциона (Претендент на покупку). 4. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 2% от цены продажи Лота № 1 в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. 5. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством для Победителя аукциона

Аукцион состоится 12.02.2019 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Продавец: ОАО «БЕЛТЕПЛОИЗОЛЯЦИЯ», 220021, г. Минск, пер. Бехтерева, д.12, тел. 8 (017) 291-32-79.

Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки», 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 4, тел. 8 (017) 324-70-57.

Задаток перечисляется на р/с ВУ21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, В/С банка ВПСBВY2X, Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055162. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества (Лот № 1), принадлежащего ОАО «БЕЛТЕПЛОИЗОЛЯЦИЯ», проводимом 12.02.2019 г. Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений 08.02.2019 в 11.00. Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом. Контактное лицо для осмотра Объекта – Федоринчик Владимир, тел. 8 (029) 665-75-47

Организатор аукциона: 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 366-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • torgi@ino.by

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «В ГОСТЯХ У DILMAN»

Наименование рекламной игры: «В гостях у Dilman». Территория проведения: Республика Беларусь. Период проведения: с 1 октября 2018 г. по 25 января 2019 г. В рекламной игре приняли участие 1 248 человек. Призовой фонд игры разыгран полностью.

Обладателями Главного приза: сертификат на поездку на Шри-Ланку на 2 человек на 6 ночей (включая услуги по авиаперелету: Минск – Стамбул – Коломбо – Стамбул – Минск; отель по программе тура, полупансион, переводы: Аэропорт (Коломбо) – Коломбо – Канди – Нуара Элия – Беруэла – Коломбо – Аэропорт (Коломбо)).

Дополнительные услуги: экскурсии по программе тура: Канди, Нуара Элия, Коломбо сити-тур, виза/визовая поддержка (визовый сбор оплачивается по прилету дополнительно в стране пребывания), оформление страховки/мед. страховка, услуги гида/рускоговорящий гид; период предоставления тура: 13.03.19 – 20.03.19 + денежные средства в размере 1 324,06 белорусского рубля стали:

1. Карасева Марина Михайловна, г. Минск;
2. Мухина Татьяна Николаевна, г. Минск;

Организатором рекламной игры является Общество с ограниченной ответственностью «Агентство Маркетинговых Коммуникаций «РЭПКА», УНП 191728827, Республика Беларусь, г. Минск, 220073, ул. Ольшешского, д. 20/11, оф. 21.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3380 от 10.09.2018 г., выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры +375 44 726 90 08.

ООО «БелинвестОценка» извещает о проведении открытого аукциона по продаже объекта ОАО «Белорусский цементный завод»

Лот № 1. Комбайн КЗС-7-25 га. Пр. № 1552, 2005 г. в., расположенный по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117. Начальная цена продажи – 15 960 рублей, в т. ч. НДС – 2 660 рублей. Задаток для участия в аукционе составляет 10% или 1 596 рублей.

Извещение о предыдущем несостоявшемся аукционе по данному лоту было опубликовано в газете «Звезда» от 24.08.2018 г. № 162.

Аукцион состоится 21.01.2019 г. в 14.00 по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 18.01.2019 включительно по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 62, оф. 910. Заключительная регистрация участников – 21.01.2019 с 12.00 до 13.45 по месту проведения аукциона.

Продавец: ОАО «Белорусский цементный завод», 213640, г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117. Организатор аукциона: ООО «БелинвестОценка», 220108, г. Минск, ул. Казинца, 62, пом. 910.

Аукцион проводится в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь, Указом Президента Республики Беларусь от 5 мая 2009 г. № 252 (с изменениями и дополнениями) и Порядком проведения аукциона по продаже объектов недвижимости и иного имущества, утвержденным Организатором торгов. Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.

Задаток перечисляется Организатору аукциона на р/с № ВУ29BPSB30121505440129330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», В/С ВПСBВY2X, Получатель – ООО «БелинвестОценка», УНП 191692351.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты его проведения. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней после проведения аукциона; заключить договор купли-продажи с Открытым акционерным обществом «Белорусский цементный завод» не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи с 9.00 до 17.00. Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (017) 398-29-44, 8 (029) 615-40-08, e-mail: belinfo@tut.by, на сайте belinfo.by.

ООО «БелинвестОценка» извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже объекта открытым акционерным обществом «Белорусский цементный завод»

Лот № 1. Здание цеха деревообработки с инвентарным № 732/С-5301, площадью 498,7 кв. м, ограждение дощатое с инвентарным № 732/С-11107, бетонное, асфальтовое покрытие, бетонная дорожка с инвентарным № 732/С-11109, площадью 388 кв. м, находящийся по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Набережная, 32. Начальная цена продажи **38 541,57 руб.** с НДС. Задаток для участия в аукционе составляет 10%, или 3 854,16 руб.

Извещение о предыдущих несостоявшихся аукционах по данному лоту были опубликованы в газете «Звезда» от 16.11.2018 г. № 221 и 21.12.2018 г. № 246.

Аукцион состоится 21.01.2019 г. в 15.00 по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117.

Задаток перечисляется Организатору аукциона на р/с № ВУ29BPSB30121505440129330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», В/С ВПСBВY2X, Получатель – ООО «БелинвестОценка», УНП 191692351.

Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 18.01.2019, включительно по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 62, оф. 910. Заключительная регистрация участников – 21.01.2019 с 12.00 до 13.45 по месту проведения аукциона. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней после проведения аукциона; заключить договор купли-продажи с ОАО «Белорусский цементный завод» не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (017) 398-29-44, 8 (029) 615-40-08, e-mail: belinfo@tut.by и на сайте belinfo.by

Уважаемые акционеры ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»!

24 января 2019 г. в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров с повесткой дня:

1. О выплате дивидендов.
- Местонахождение ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»: г. Гомель, ул. Лещинская, 49.
- Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Лещинская, 49.
- Время регистрации в день проведения собрания с 13.30 до 14.00.
- При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера дополнительно – доверенность).
- Дата сбора реестра – 16.01.2019.
- Справки по телефону: 8 (0232) 441017.
- С материалами к собранию можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник-пятница) с 18.01.2019 (с 12.00 до 15.00) по месту нахождения общества.

Информация о формировании реестра владельцев ценных бумаг

Открытое акционерное общество «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс», находящееся по адресу: Республика Беларусь, г. Гомель, ул. Лещинская, 49, на основании решения наблюдательного совета от 08.01.2019 года для проведения внеочередного общего собрания акционеров определено дату сбора реестра акционеров – 16 января 2019 года.

УНП 400078768

Вярнуцца да жыцця

«НІЧОГА МНЕ НЕ ТРЭБА»

Як гэта —
лячыцца ад дэпрэсіі
ў дваццаць

«Добры дзень. Я Саша, і мне тэрмінова патрэбна дапамога», — з такімі словамі два гады таму звярнуўся ў гарадскі клінічны псіхіятрычны дыспансер Мінска наш герой.

СЛОВАМІ НЕ АПІСАЦЬ

Аляксандр нарадзіўся і вырас у невялікім прамысловым гарадку Гомельскай вобласці. Мама — інжынер, бацька — трэнер, а ён — адзінае дзіця ў сям’і.

У мяне не было залежнасцяў ад алкаголю, наркатыкаў, камп’ютарных гульняў. Усё як ва ўсіх. Я быў звычайным школьнікам. Вучыўся сярэдне, тусаваяўся з сябрамі. Праўда, яны пераважна былі малодшымі за мяне. З аднакурснікамі адносіны не клеіліся. Магчыма, таму, што я вельмі хацеў ім спадабацца, і гэта іх адштурхоўвала. А гадоў з 14—15 быццам зацкінуўся на ідэі стаць папулярным сярод ровеснікаў. Не ведаю, адкуль узлялося гэтае жаданне, але менавіта яно мною авалодала і падштурхнула да далейшых праблем з псіхікай, — кажа Саша.

Мама пра сваю хваробу і яе парадоленне Саша раскажаў праз два месяцы пасля дыспансера. Бацька і цяпер пра гэта не ведае.

Пасля школы хлопец паступіў у БДУ. Першым часам усё ішло нармальна: новы асяродок, людзі з падобнымі інтарэсамі, магчымасці вялікага горада. Адзінае, што крыху выбівала Сашу з раўнавагі, — здымная кватэра, дзе ён жыў.

— У адным пакоі — я, у другім — бабуля гадоў васьмідзесці, якая любіла паказаць свой характар. Яна даймала мяне па вечарах, калі я вяртаўся. Да раздзялення з гэтай нагоды пачалі давацца перажыванні наконт адносін з аднакурснікамі. Ну хто ў 17 гадоў не марыць быць крутым? У нейкі момант я перастаў кантраляваць свае жаданні і занадта ў іх паглыбіўся. Магчымасці дасягнуць задуманага я не бачыў. Гэта прыгнятала і выклікала стрэс. Пасля зімовай сесіі пачаў аддаляцца ад універсітэцкіх сяброў. Мне здавалася, калі я ізалююся ад усіх, гэта вырашыць мае праблемы. Трымалася, вя-

дома, наадварот. Цуд, што мяне за гэты час не адлічылі з універсітэта. Я мог хадзіць на заняткі, але амаль ніколі да іх не рыхтаваўся. Мог і не хадзіць тыднямі. Чаму? Гэта складана растлумачыць. Ты проста не бачыш сэнсу. Адсутнічае боязь, якая звычайна прымушае студэнтаў засесці за кніжкі. Выкладчыкі чамусьці мяне шкадавалі, хоць я ніколі не жаліўся і не выпрошваў адзнакі, — расказвае хлопец. — Ва ўніверсітэце нічога не называў мяне псіхам-адзіночкай. Хоць менавіта ім я і быў. Месяцамі не размаўляў з аднакурснікамі, а ім, здаецца, было ўсё роўна.

За вучобу і жыллё Сашы плацілі бацькі. грошы на ежу і асабістыя патрэбы ён таксама браў у іх. Вядома, гэта былі невялікія сумы. Хлопец разумее: трэба шукаць работу, і час ад часу нават спрабаваў гэта зрабіць, але нічога не атрымлівалася. Недахоп сілы волі і пастаянныя думкі аб тым, як яго ўспрымаюць іншыя, прабуджалі наладжваць кантакты.

— Калі пачаў апісваць дэпрэсію словамі, то атрымаецца так: прыгнечанасць і меланхолія, уедлівыя трывожныя думкі пра мінулае і будучыню, невытлумачальная напружанасць і трывога. Пік сінтэзу гэтых пачуццяў — абьякавасць да ўсяго і ўсіх. Гэта немагчыма зразумець, пакуль сам не адчуеш. Хоць я нікому не жадаю праз гэта прайсці.

Па дапамогу да спецыялістаў Саша ўпершыню звярнуўся на трэцім курсе, калі пачаў адчуваць, што мазгавая актыўнасць рэзка пайшла на спад. Не мог цыраць 15—20 хвілінчы чытаць, слухаць і нават думаць — увага пастаянна быццам рассейвалася. Да таго ж з’явіліся праблемы са сном.

— У студэнцкай паліклініцы пасля некалькіх класічных тэстаў на выяўленне праблем з псіхікай мне паставілі дыягназ — змешанае трывожна-дэпрэсіўнае расстройство. Прапанавалі лячэнне — стацыянар у псіхдыспансеры і платныя індывідуальныя сеансы з псіхалагам. Першы варыянт ад-

паў пасля таго, як я ўбачыў краты на вокнах будынка клінікі, куды мяне збіраліся адправіць. З псіхалагам справа таксама не заладзілася. Пасля аднаго наведвання я адчуў неверагодны прыліў энергіі, быццам гара апатыі і суму з плеч звалілася. Здавалася, што дэпрэсія адступіла, і я вырашыў да псіхолога больш не хадзіць.

«Пік сінтэзу гэтых пачуццяў — абьякавасць да ўсяго і ўсіх. Гэта немагчыма зразумець, пакуль сам не адчуеш. Хоць я нікому не жадаю праз гэта прайсці.»

Сваё расстройство Саша параўноўвае з амерыканскімі горкамі. Бываюць уздымы энергіі, калі ты можаш вучыцца, займацца спортам, хадзіць куды-небудзь. Але пасля зноў апускаешся на самае дно адчаю і цікавасць да жыцця знікае. Для хлопца найцяжэйшым перыядам стала лета 2016 года. Ён павінен быў праходзіць практыку, але па факце цэлымі днямі знаходзіўся ў студэнцкім інтэрнаце. У пакоі, акрамя яго, нікога не было.

— Я адчуваў абсалютнае энергічнае спусташэнне, быццам згас агонь унутры. Фізічных сіл не хапала нават на элементарныя побытавыя рэчы. Я вельмі рэдка выходзіў у краму па прадукты і мог тыднямі не прымаць душ. Менавіта ў той момант з’явіліся думкі пра самазбойства, — успамінае Саша. — Бліжэй да восені, калі ў інтэрнат пачалі вяртацца іншыя студэнты, я крыху «ажыў». Нават пачаў займацца спортам, з’ездзіў у Вільнюс і нарэшце з’явіўся на практыцы. Здавалася, што ўсё ў чарговы раз наладзілася. Аднак стрэс падчас зімовай сесіі зноў адкінуў мяне на некалькі крокаў назад. Пасля экзаменаў суседзі ў інтэрнаце абмяркоўвалі дыпломныя работы, практыку і будучую работу. А я ляжаў на ложку і ціха збіраў перажыванні ўнутры. Злаваўся на сябе, людзей і ўвесь белы свет. Калі шчыра, я

ўжо і не памятаю, як у адзін з дзён дабраўся да псіхдыспансера і папрасіў дапамогі.

ПАГЛЯДЗЕЦЬ НА СЯБЕ ЗБОКУ

— Адбылося тое, чаго я баяўся больш за ўсё. Мяне паклалі ў палату з кратамі на вокнах. Насамрэч яна прызначаная для «ваенкаматчыкаў» (тых, хто «косіць» ад арміі). Таму першыя хвіліны знаходжання там нагадалі твор Яраслава Гашака: вакол было шмат сімулянтаў. Адны рабілі выгляд, што ў іх энурэз, іншыя быццам хадзілі ў сне. Назіраць за гэтым было і смешна, і сумна.

Па словах Сашы, лячэнне ў стацыянары чымсьці падобнае на адпачынак у санаторыі. Адзіная розніца — ты прымаеш лекі і з табой працуюць урачы-псіхатэрапеўты.

— У астатнім адчуваеш сябе пенсіянерам у «Журавінцы». Кормяць па раскладзе, ёсць ціхая гадзіна. А пасля сніданку — электрафарэз і масаж, — з усмешкай кажа суразмоўнік. — Калі сур’ёзна, то сапраўды карыснай аказалася груповае тэрапія. Разам з іншымі пацыентамі пад кіраўніцтвам урача мы абмяркоўвалі свае праблемы ў гульнявой форме. Часта даводзілася прымяраць на сябе розныя ролі. Я змог стаць на месца маіх блізкіх і паглядзець на сябе збоку.

Абавязкова частка лячэння — медыкаментозная. Таблеткі падтрымліваюць сон, стымуляюць выпрацоўку сератаніну, абуджаюць нейрамедыятары. Пад наглядом спецыялістаў і дзякуючы ўздзеянню прэпаратаў хлопец удалося нармалізаваць свой унутраны стан.

— Як бы дзіўна ні прагучала, на лячэнні я пазнаёміўся з класнымі людзьмі. На тэрапіі побач са мной сядзелі інжынеры, рабочыя, пенсіянеры. Чалавек пільц студэнтаў. Была навед жанчына, у якой дзедзі вучыліся ў Оксфардзе.

Мама пра сваю хваробу і яе парадоленне Саша раскажаў праз два месяцы пасля дыспансера. Бацька і цяпер пра гэта не ведае.

— У маім выпадку лячэння ў стацыянары можна было б пазбегнуць. Я не давяраў сваім блізкім і баўся адкрыцця. Думаў, што мама з татам не зразумеюць мае праблемы. Не паверала, што яны сапраўды ёсць. Дарма.

ТРЫМАЙ ГАЛАВУ Ў РУКАХ

Адразу пасля лячэння ў Сашы з’явілася празмерная актыўнасць і ўпэўненасць. Ён з лёгкасцю мог

загаварыць з незнаёмцамі на вуліцах, шмат чытаў, яму не сядзелася на месцы. Але праз некаторы час смеласць пачала знікаць.

— Дэпрэсіўнае расстройство немагчыма вылечыць адным махам. У стацыянары мяне пазбавілі ад бачных сімптомаў хваробы: дрэннага сну, трывогі і боязі. Папрацавалі з камунікатыўнымі навыкамі і паднялі самаацэнку. Разам з урачом мы выявілі асабістыя прычыны ўзнікнення расстройтва. Але перамагчы іх я павінен сам.

Працэс выяўлення марудны і можа заняць некалькі гадоў. Саша і сёння працягвае прымаць лекі штодня. Галоўнае цяпер — пастаянна «трымаць галаву ў руках» і не даваць ёй ахутацца меланхоліяй ні на дзень.

— Я не адчуваю сябе поўнай нікчэмнасцю. Ведаю, што магу быць арыганальным, маю неаблагоднае пачуццё гумару і здольнасці ў вывучэнні замежных моў. У той жа момант разумее: хвароба паўплывала на маё маўленне. Тыдні маўчання не прайшлі бесследна. Падчас размоў мне бывае складана выказаць свае думкі. Спадзяюся, з часам усё прыйдзе ў норму.

Пасля выпуску з універсітэта хлопец даволі доўга шукаў работу. Расстройство ні пры чым. Нідзе не пазначана, што ён лячыўся ад дэпрэсіі ў псіхіятрычным дыспансеры. Таму патэнцыйныя работадаўцы пра «дэпрэсіўны багаж» кандыдата нічога не ведалі. Амаль паўгода Саша «дармаедзіў». Не мог знайсці месца, дзе яму было б цікава. У выніку бакцякам надакучыла аплачваць жыллё і ежу дарослага сына, і яны паставілі ўльтыматум: хучейна ўладкоўваешся куды-небудзь ці мы вернем цябе ў родны горад.

«Хвароба паўплывала на маё маўленне. Тыдні маўчання не прайшлі бесследна.»

— Я ўдзячны ім за гэты крок. Інакш працягваў бы ленавацца і выцягваць у іх грошы. Сорам! — шчыра прызнаецца хлопец. — Зараз працую ў сферы ІТ-маркетынгу. Даводзіцца шмат размаўляць і пісаць па-англійску. Дарэчы, вучыць мову ўсюр’ёз я пачаў у адзін з перыядаў, калі дэпрэсія крыху адступіла. А ў вольны час паказваю замежным турыстам Мінск: прыктыкую англійскую і развіваю камунікатыўныя навыкі. Два месяцы таму і сам выбраўся ў невялікую вандроўку — наведваў знаёмых у Берліне. Не дарма кажуць, што падарожжа — найлепшая тэрапія ад хандры і апатыі.

Ганна КУРАК

Кампетэнтна

Наталія БЕРАЗОЎСКАЯ, намеснік галоўнага ўрача па памежнай псіхіятрыі псіхіятрычнага дыспансера Мінска:

— Дэпрэсія — шырокае паняцце, якое аб’ядноўвае розныя формы псіхічных захворванняў. З рэальнымі да нас часцей звяртаюцца людзі ў сталым узросце. Моладзь больш схільная да так званых адпачатковых расстройтваў. Па сутнасці, яны з’яўляюцца рэакцыяй на пэўныя змены ў жыцці і носяць часовы характар. Аднак гэта не азначае, што такая дэпрэсія пройдзе сама па сабе.

Калі вы заўважылі сімптомы дэпрэсіўнага расстройства ў блізкага чалавека, ні ў якім разе не глы папракаць яго. Інаважыць у нечым ці падбадзёрваць фразамі накшталт: «Збярыся!» Дайце магчымасць

выказацца, стварыце максімальна давяральныя ўмовы, якія дапамогуць раскрыцца. Ваша задача — аказаць падтрымку і рэкамендаваць звярнуцца па кваліфікаваную дапамогу. Калі чалавек наадрэз адмаўляецца ісці да ўрача, трэба высветліць, чаму.

Існуе шмат міфаў наконт прэпаратаў і метадаў лячэння псіхічных расстройтваў. Людзі мяркуюць, што пры першым звароце да псіхіятра іх тут жа паставяць на ўлік, выпішучь «воўчы білет» і пачнуць даваць праз меру лекі, якія ператвараюць чалавека ў агародніну. Вядома, гэта не так. У наш час лячэнне адаптацыйных расстройтваў даступнае і эфектыўнае, скіраванае на індывідуальны падыход. Аднаму будзе дастаткова псіхалагічнага суправаджэння, другому дапамогуць медыкаменты, трэцім жа лячэнню да да амбулаторнага ці стацыянарнага лячэння. Жорсткіх рамак ці рэкамендацый тут няма.

SEX=БАЛЯСЫ

ТАТАЎ СТЫЛЬ

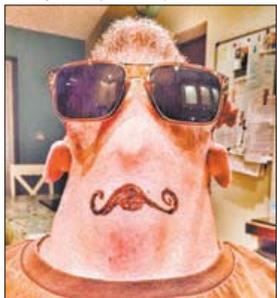
Чытачы, што кожны з вас узяў ад свайго бацькі? Упэўнены, будзе мноства варыянтаў адказаў — як станоўчых, так, магчыма, і не вельмі. Памятаеце, як жартаваў Сямён Слепакоў, калі яшчэ гуляў у КВЗ за зборную Пяцігорска? «Тата абяцаў схадзіць у запарк? Тата схадзіў!» («— Тата, калі ты ўжо выкінеш гэтыя старыя санкі? — Гэта легендарныя санкі, дачка! Ранкам я цябе на іх у садок вазіў, а вечарам мяне на іх мамка з гаража забірала»). Я, напрыклад, узяў уменне секчы дровы і мыць посуд пры адсутнасці гарачай пратоchnай вады. («— Тата, а чаму мы ўвесь час ядзім бульбу «ў мундзірах», а нашы суседзі пастаянна смажаць шашлык? — А гэта, сыночку, таму, што яны гультаі. Яны не хочуць яе саджаць, акучваць і збіраць каларадскіх жукоў»). Брат уменняў узяў яшчэ больш. Як жартоў: дайце яму адмысловы станок і пакажыце, як рабіць аграванне каштоўных камянёў, — ён гэта зробіць. Усіх, у каго ёсць такія станоўчыя досвед, — віншую. Як спяваў Уладзімір Высоцкі: «Значыць, патрэбныя кнігі ты ў дзяцінстве чытаў!»

Іншымі словамі, добра, калі побач быў чалавек, які здолеў цябе нечаму навучыць, перадаць нешта, штосці ўкласці. («Хлопчык станоўча мужчынам, калі ў яго ўпершыню знікае другая шаркпэтка») Ды і для любой дачкі ў дзяцінстве ён — яшчэ той аўтарытэт. («Дзяцінства ў дзяўчыны заканчваецца тады, калі яе ўпершыню завучу не ёсці, а гатаваць»). Бацька ж дрэннага не параіць, праўда? (Усё з таго ж раёншага рэпертуару Слепакова: «Папа знае, папа пОжил, стих на музыку полОжил»). Гэта я ўсё да чаго хлію?

Можна, чулі, што апошнім часам ва ўсім свеце набывае папулярнасць стыль у адзенні, які так і называецца — татаў стыль. Што ён з сябе ўяўляе? Калі каратка, гаворка пра «брыдкага» выгляду расцягнутыя світары, такія ж кашулі і красоўкі. («Сноўе легенда, што рэчы пасля сваёй смерці трапляюць на лецішча»). Мода на «бацькоўскія» рэчы з'явілася пасля таго, як адзін модны дом выпусціў калекцыю з мешкаватымі блейзерамі і «варанымі» джынсамі. Гэта тое, што насілі некалі бацькі цяперашніх тэйндзіраў. Фактычна ў якасці модных тэндэнцый спецыялісты адзначылі стыль 1990-х гадоў. І вось гэтыя рэчы чамусьці (ці не з падачы найперш маркетологаў?) прыгнуліся сучаснаму пакаленню, хоць і час зразам іншы, і настальгія па мінулым у яго быць не можа. («— Мне падабалася ў 90-я, я з задавальненнем быў туды вярнуўся. Можна, яшчэ і збудзецца, хто ведае. — Я вельмі выбачаюся, але вы з якога боку палыніка былі?»)

Дарэчы, трэба асобна сказаць пра красоўкі. Шпілкі, які канстатуюць спецыялісты ў гэтай галіне, імкліва выходзяць з моды. А «татавы шывы», якія дакладна каліруюць абутак усё тых жа 1990-х гадоў, такімі ж шпаркімі тэмамі набіраюць папулярнасць. («Хачу, каб заўтра мама надзела на мяне футра і рукавічкі і павяла ў садок, а на работу я не хачу»). За 2017 год продажы тфлфяў на аб'ёмах упалі ў ЗША на 11 працэнтаў, а за той жа год прыбытак ад рэалізацыі спартыўнага абутку дасягнуў 20 мільярдаў долараў. «Татавы красоўкі» ўжо стала модным насьці не толькі са спартыўным адзеннем, але і са... строгімі касцюмамі, і з сукенкамі. Ці маглі бацькі цяперашніх юнакоў і дзяўчат некалі нават уявіць такое? («У недалёкім будучым сядзяць дзед з унукам, размаўляюць: «Дзед, а ты адкуль столькі ўсяго ведаеш?» — «Дык ты пагулі з маё...») Тут галоўнае, каб на фоне ўсіх гэтых навамодных тэндэнцый абшлось без перагібаў, які ўно часта бывае на Захадзе. («— У спартыўным абутку нельга. — Кеды з сукенкай — гэта трэнд, ведаць трэба! — Можна быць, але правілы ёсць правілы. Так што, мужчына, прабачце».)

А то вось вам гісторыя ў тэму — пра гарачых італьянскіх мужчын. Ну, сярэд іх жа таксама могуць быць таты, так? («— Вы гарантуеце, што сродкі пойдучы менавіта дзецям? — Усе мы чыне-небудзь дзеці...») У гэтай краіне кароткія штаны настолькі модныя і папулярныя, што нават надыход зімы не можа прымуць модніку пераапрацунка ў нешта па сезоне. І ведаеце, што яны прыдумалі? Насіць маленькія шалікі на... кожнай шчыкалціцы. Далібог, гэта ж фойкі! Рынак такіх хустак (!) і шалікаў (!) у Італіі зараз, калі верыць сёвічу, на ўздыме, дызайнерны прарануюць розныя мадэлі ў розных колерах. Ну, вось чаму такія таты могуць навучыць дзяцей? Хаця... («Пакаленне, якое зараджала вяду тэлевізарам, асуджае пакаленне, якое лавіла пакемонаў тэлефонам».)

Затое барадачы ў сацыяльных сетках проста пазабавіліся, прыдумайшы новы трэнд. Яны ж вясёлыя, чаму б не адарвацца! («Жывеш-жывеш сабе, а потым — бац! І шанонаццаць ужо не табе, а дзецям!») Барадачы сталі рабіць сэлфі з аптычным падманам: фатаграфуюць сваю расліннасць на твары, глядзячы ў столь. У залежнасці ад ракурсу вушы бачныя або не, шыя аказваецца на месцы твару, а барада выконвае ролю валасоў на галаве. Некаторыя нават малююць на шыі твары ці начэпліваюць яшчэ і сонечныя акуллары. Карацей, гэта трэба бачыць (гл. фота). («Да таго часу, калі ты зразумееш, што твае бацькі мелі рацыю, у цябе ўжо будзе сын, які будзе лічыць, што ты не маеш рацыі».)

...Калі ж сур'ёзна, у нас па ўсёй краіне пачалі адкрывацца «Тата-Залы» — месцы, дзе маладыя таты могуць бясплатна бацьчы вольны час са сваімі дзецьмі, займацца фізкультурай. («— Тата, я больш ніколі не пайду з табой на санках катацца! — Маўчы, сыночку! Вязі, давай!») Што можа быць лепш?! Татаў стыль — ён такі!

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗАМЕЛАЎ.

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Як даведалася, што прайшла кастынг?

— Насамрэч, каб патрапіць на тэлевізійны кастынг, трэба было спачатку прайсці перадакастынг. І вось пра тое, што прайшла яго, даведалася зусім нечакана. У пачатку верасня захварэла на бранхіт, і ў адну цудоўную раніцу ў пакой зайшла мама і паведала гэтаму навіну. Шчыра, тады ў мяне ўзніклі розныя эмоцыі: я і радавалася, і перажывала, што з-за хваробы доўга нічога не рэалізавала. У выніку мы паехалі на кастынг, ён цягнуўся досыць доўга. Але ўсе гэтыя чаканні былі таго вартыя. Літаральна праз пару дзён нам патэлефанавалі і сказалі: «Вы прайшлі». Адчуванні былі тады такімі, што словамі не перадаць! Спачатку — шок, нічога не магла зразумець, потым была вельмі шчаслівая, ну а затым пачалася доўгая і карпатлівая падрыхтоўка да праекта.

— Як ты лічыш, на «Голасе» трапіла да «свайго» настаўніка?

— Спачатку думала, што буду ў Леаніда Агуціна. На жаль, калі да мяне дайшла чарга, у яго ўжо ўсе месцы ў камандзе былі заняты. Але я не пашкадавала аб тым, што трапіла да Дзімы Білана. Ён цудоўны чалавек, адзін з самых шчырых настаўнікаў, з якімі ўдалася папрацаваць.

— Калі параўнаць гэты праект і ўдзел у дзіцячым «Еўрабачанні», які з іх быў для цябе цяжэйшым?

— «Голас» — самы першы праект і таму самы цяжкі. Хвалюванне было каласальнае. А што датычыцца «Еўрабачання», у нацыянальных адборных эмоцыях, вядома, прысутнічалі, але я не магу сказаць, што гэта было таксама, як на «Голасе». Магчыма, з прычыны меншай колькасці канкурсантаў. І, як той казаў, дома і сцены дапамагаюць! Калі гаварыць пра фінал «Еўрабачання», там я была больш-менш спакойная. Можна, таму, што ў мяне былі і тэмпература, і кашаль, і я больш засяроджвалася на на хвалеванні, а на тым, каб не закахалася (смяецца). Калі ж зразумела, што нічога не адчуваю ў горле, ніякага пярэшня, стала самым упэўненым чалавекам!

— У цябе шмат часу займае творчае жыццё. Ці хапае яго на школу?

— Калі пачала прапускаць урокі з-за праектаў, настаўнікі пачалі гаварыць пра тое, што нехта нешта не давуць... Паколькі я выдатніца, то гэтыя маленькія хібы былі досыць прыкметныя. Натуральна, мне такі вынік не падаваўся, таму

«Мару пра шматмільённую аўдыторыю»

пачала хутка выпраўляць гэту сітуацыю.

— Ты вучышся ў 10 класе. Ужо абрала, куды будзеш паступаць?

— Пакуль не задумвалася, куды мне ісці пасля 11 класа, хоць да заканчэння вучобы засталася менш як два гады. Але я дакладна ведаю, што ў далейшым хачу звязаць сваё жыццё з музыкай. Хачу дарыць слухачам найперш уласную. У мяне ёсць песні, якія напісала сама, але яны ляжаць у сталі і мне здаецца, што я іх не хутка пакажу. Буду вельмі спадзявацца на тое, што мае ма-

— У цябе ёсць куміры, на якіх імкнешся быць падобнай?

— Я стараюся быць ні на каго не падобнай. Ёсць людзі, якія проста мяне зачароўваюць, скажам, Майкл Джэксан. Я сказала б, што гэта мой музычны эталон, ён надываў для нас новую музыку, новае гучанне, гэта чалавек, які ўвесь час працаваў. З новых імёнаў гэта Sevdaliza, Cardi. Як бы гэта дзіўна ні гучала для некага, але мне вельмі падабаецца слухаць класіку, асабліва Бетховена і Баха. З рок-гуртоў — Nirvana, AC/DC. Як бачыце, я сапраўдны меламам (смяецца).

ры некалі спраўдзяцца, што я нарэшце праспяваю свае кампазіцыі, выступаючы перад шматмільённай аўдыторыяй. Так, ведаю, што гэта мара, да якой прыйдзеца ісці доўга, упарта і праз слёзы, але я буду старацца.

— Нядаўна ты была вядучай дзіцячага «Еўрабачання» ў Мінску...

— Так, калі мне казалі пра гэта, я не проста не паверыла, увогуле на хвіліну змоўкла, потым заплакала і праз слёзы спытала: «А хто са мной выдзе?» Я вельмі рада, што была адной з вядучых такога маштабнага конкурсу і працавала побач з такімі выдатнымі людзьмі, як Яўген Перлін і спявачка Зена.

— Ці ёсць у цябе хобі, акрамя музыкі?

— Я амаль увесь свой час аддаю ёй. Аднак у мяне ёсць і мноства іншых захапленняў. Вельмі люблю чытаць, часта знаёмлюся з біграфіямі вядомых актэраў або цікавых асабіста для мяне асоб. У прынцыпе люблю глядзець серыялы, як і любы падлетак. У будучыні вельмі хачу навучыцца іграць на барабанах і гітары, таму я гэта з году ў год буду сабе паўтараць, пакуль не навучуся (смяецца). Таксама апошнім часам мне вельмі падабаецца вывучаць мантаж, відэарэдакцыю.

Акрамя таго, што люблю працаваць з камерай, мне падабаецца перад ёй пазіраваць.

— Ці падабаецца, калі на конкурсах спяваюць твае песні?

— Мінусоўкі маіх «Я самая» і «Stop», у прынцыпе, нельга знайсці ў інтэрнэце. Люблю, калі робяць каверы, і сама запісваю іх на кампазіцыі іншых выканаўцаў у сябе ў «Інстаграме». Што датычыцца менавіта выканання маіх песні, не ведаю чаму, але мне не падабаецца, калі яе выконваюць на нейкіх конкурсах. Калі б гэта было новае гучанне, а не дакладнае паўтарэнне майго выканання, то я толькі за!

— Як ставішся да крытыкі?

— Раней увогуле не заўважала. Цяпер рэагую толькі на канструктыўную, хоць у інтэрнэце мала такой. Пісалі рознае: што ў 15 выглядаю на 20, пра маю знешнасць, пра творчасць... Але я зразумела, што на гэта не варта звяртаць увагі. У падлеткавым узросце не выбіраюць, як выглядаць. І я гэта кажу не толькі пра сябе. Вельмі многія канкурсанты, якія былі на дзіцячым «Еўрабачанні», таксама чыталі падобныя каментарыі і успрымалі іх вельмі балюча. Ды і не толькі на гэтым конкурсе, на любым іншым праекце таксама такое ёсць. Таму я заўсёды шукаю ў людзях толькі станоўчыя якасці!

Ангеліна НОВІКАВА, студэнтка II курса Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭПІСТАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Знамя вольнасці газеты —

рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,

грамдаскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар — галоўны рэдактар

СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Лікзаванія за выпуск: рэдактар аддзела

Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей ПАСОЛІКА.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.

Электронны адрас: info@zviazda.by

Газета адраркавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/049179 ад 03.04.2009.

200913, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20 008.

Нумар падпісаны ў 19.30 09.01.2019 г.

«СІМВАЛ БЕЛАРУСІ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Мы зразумелі, што пара зрабіць пераклад на сучасную беларускую мову. Бо пераклады, якія ўжо існавалі, не зусім адпавядалі сучаснасці і лексікай, і граматыкай. Мы ўсведамлялі, што ўсе пераклады павінны быць зроблены з арыгінала. У постсавецкі час складана было знайсці людзей, якія ведаюць і старажытнагрэчаскую мову, і сучасную беларускую мову. Да таго ж важна было прачытаць іншыя пераклады. Безумоўна, звярталіся да прац Скарыны, глядзелі, якую ён выкарыстоўваў лексіку. Мы працягваем яго традыцыю.

Чыста фізічна было цяжка зрабіць пераклад. Бо не ўсе тыя, хто мог займацца ім, у той час пражывалі ў Мінску. Я тады жыў і служыў у Слоніме. Натуральна, збірацца часта мы не маглі. Спачатку пачалі сустракацца раз на месяц. Да таго ж мы ўсе, хто ўвайшоў у групу, дзесьці працавалі. Іван Чарота, напрыклад, і загадчыкам кафедры ва ўніверсітэце быў, і загадваў секцыяй перакладаў у Саюзе спеціалістаў, і ў ВАКУ займаў пэўную пасаду. Пры такой занятасці кожнага было складана знайсці час, але ўсё ж такі пачалі збірацца раз на тыдзень па чацвяргях. Натуральна, калі на гэты дзень прыпадала свята, святарам трэба было быць на службе. Таму працэс ішоў доўга, але цярдліва, радок за радком мы перакладалі. Складаным было і тое, што царкоўная багаслоўская тэрміналогія не надта распацавана. Часта доўга думалі, якое слова выбраць, як перадаць тое ці іншае паняцце.

— **Атрымліваецца, хтосьці з вас добра ведае старажытнагрэчаскую мову, хтосьці выдатна валодае сучаснай беларускай мовай, а хтосьці блізка знаёмы з іншымі перакладамі. Вы ў літаральным сэнсе перакладалі разам?..**

— Так, сустракаліся складаныя выразы — трэба было параўнаць, а як іх перакладлі на іншыя мовы. На англійскую, напрыклад, ёсць дзясяткі перакладаў, таксама на французскую шмат, на польскую мову некалькі. У нас у групе ёсць людзі, якія ведаюць некалькі замежных моў. Акрамя царкоўнаславянскага, мы глядзелі пераклады на рускую мову, іншыя пераклады на беларускую мову, і пераклады на іншыя мовы.

— **У адной са сваіх лекцыяў вы распавядалі, што на рускую мову ёсць толькі адзін пераклад Бібліі, а на беларускую іх зроблена шмат. Чым тлумачыцца такая сітуацыя?**

— Ужо існуе не адзін пераклад Бібліі на рускую мову. Агулам жа іх пераклады проста мала распаўсюджаны, не прызнаюцца аўтарытэтнымі. Акрамя афіцыйнага синадальнага тэксту ёсць пераклад епіскапа Безабразава. Гэты пераклад час ад часу друкаваўся. Ён быў зроблены ў сярэдзіне XX стагоддзя і надрукаваны ў Парыжы эмігрантам. Нядаўна вый-

шаў поўны пераклад Бібліі на рускую мову, да якога можна ставіцца сур'ёзна. Астатнія пераклады праглядаліся дасведчанымі людзьмі, і ў іх бачыліся недакладнасці. І з-за шырокай вядомасці рускага перакладу, іншыя не надта заўважаліся. Растлумачу, чаму настолькі аўтарытэтнымі рускі синадальны пераклад. Ён рабіўся прадстаўнікімі чатырох духоўных акадэміяў рускай праваслаўнай царквы. Пасля канчатковы варыянт тэксту глядзелі ў Святым Сінодзе самыя высокія духоўныя асобы. І толькі пасля афіцыйнага зацвярджэння пераклад распаўсюджваўся. Яго аналізавалі спецыялісты па рускай мове з іншых краін і таксама прызналі дакладным.

Што датычыцца беларускіх перакладаў, яны рабіліся ў менш спрыяльных умовах. Скажам, пераклад пратэстанта Лукаша Дзекуця-Малея, які выйшаў у 1931 годзе, рабіўся ў межах тагачаснай Польшчы. А польскі ўрад вельмі адмоўна ставіўся да беларускай мовы і да беларускага нацыянальнага жыцця. У такіх умовах людзі спрабавалі нешта рабіць. Дзекуць-Малея не меў дастатковай адукацыі, перакладаў з рускай і з польскай моў. Нехта іншы пасля спрабаваў зрабіць яшчэ лепшы тэкст...

— **Цяпер мы жывём у краіне, дзе зусім іншае стаўленне да царквы, да Бібліі. Яна прызнаецца самай важнай і галоўнай кнігай, прычым для ўсяго чалавечтва. Гэта радасна і прыемна.**

— **Якім быў ваш асабісты шлях да беларускай мовы?**

— Вельмі натуральным і арганічным. Мае бацькі і дзяды не размаўлялі ні на якой іншай мове, акрамя мовы нашай вёскі. І іншыя сваякі, дзядзькі таксама. Гэта мова была для мяне натуральнай. Але школа ў нашай вёсцы была на рускай мове. Беларуская мова з'явілася толькі з 3 класа. Мае бацькі, калі адпраўлялі мяне ў 1 клас, проста баяліся, што я не буду разумець. Некалькім сказама мама мяне загадзя вучыла: «У цябе будзе запытаць: «Как тебя зовут?» «Сколько тебе лет?» — Ты павінен адказаць». Памятаю такі выпадак. У нашых першых класах тады было па 40 чалавек. І нам задалі зрабіць практыкаванне. На сцяне віселі малюнкi ці стаялі каля дошкі. На іх былі намаляваны розныя прадметы — ці лыжка, ці відэлец, ці орган цела. Трэба было назваць гэта па-руску. Настаўніца запыталася: «Што гэта?» Мы ўсе казалі «вока». Яна сказала: «Направільна. Хто ведае, як па-руску?» Ніхто з 42-х чалавек не ведаў.

Я ніяк не мог зразумець, чаму ў школе не могуць гаварыць на такой мове, на якой мы гаворым звычайна? І ніхто не мог мне адказаць на гэты пытанне, хоць я задаваў яго. Толькі мама сказала, што якая ўлада, такая і мова. Мама вучылася ў польскай школе. І калі

хтосьці на перапынку размаўляў па-свойму, білі лінейкай па руках. Таму калі ў нашай школе нарэшце з'явілася беларуская мова і літаратура, я адчуў, што гэта сваё.

Больш-менш размаўляць па-руску я пачаў з чацвёртага класа. Да гэтага быў поіхалагічны бар'ер, я хоць і разумеў, але не адказаў. Напрыклад, некаторыя рускія словы, мне здавалася, вельмі дзіўна гучаць, я чырванееў, калі вымушаны быў іх прамаўляць. Да таго ж думаў: як гэта гаварыць не на роднай мове, а на нейкай іншай?.. Па праўдзе да канца школы, па-за межамі ўрокаў, мы заўсёды размаўлялі на сваёй мове. Я назіраў, што толькі адслужыўшы ў войску, вяртаючыся, хлопцы пачыналі размаўляць па-руску. Мы ж у побыце карысталіся сваёй мовай.

Я люблю мовы, рускую мову люблю. Па-польску таксама выдатна чытаю, пішу і неяк нават перакладаў афіцыйную сустрачу. Але ў жыцці аддаю перавагу беларускай мове. Прамаўляю на ёй пропаведзі, размаўляю, калі ёсць з кім.

— **Ці бачыце запатрабаванасць перакладу Бібліі на беларускую мову?**

— Так, яна з'явілася адразу пасля таго, як пра пераклад стала больш-менш вядома. Першая прэзентацыя адбылася 2 верасня 2017 года падчас Дзён пісьменства ў Полацку. Тыя экзэмпляры, што мы прывезлі ў Полацк, за гадзіну раскупілі — што для некаторых было нечакана. Былі заказы і з усіх епарыяў. На месцах, у Брэсце, у Віцебску, паасобнікі разабралі адразу. Агульны наклад у 5000 хутка разышоўся. Пачалі прытрымліваць паасобнікі, каб было што падаць пры неабходнасці. Здаецца, цяпер гэту кнігу можна набыць толькі ў Мінскім епарыяльным упраўленні, па адрасе Вызваленя, 10.

Нашым перакладам зацікавіліся і іншыя спецыялісты — міжнародная хрысціянская пратэстанцкая арганізацыя «Гедэонавы браты». Яны спецыялізуецца на тым, што ва ўсіх краінах свету распаўсюджваюць Свяшчэснае Пісанне ў гасцініцах, у бальніцах, у іншых месцах. Яны пазнаёміліся з нашым перакладам, папрасілі правесці ў сябе яго багаслоўскую экспертызу — правесці, наколькі дакладны. Зрабілі такі аналіз у ЗША, сабраўшы сваіх знаўцаў славянскіх моў, багаслоўцаў. Выбраві 50 цытат з нашага перакладу, папрасілі яго мага больш дакладна перакласці іх з беларускай на англійскую. І пасля гэтага вынеслі заключэнне, што пераклад дасканальны і якасны. Яны правядзілі наш пераклад тыражом 30 000 і яшчэ 3 000 зрабілі для нас у падарунак. Гэтыя паасобнікі распаўсюджваюцца бясплатна. Людзі ахвотна бяруць. Дай Бог, каб яшчэ і чыталі. На вокладцы змешчаны ефрасінеўскі крыж — сімвал Беларусі. Думаю, гэта добрае спалучэнне — пераклад на беларускую мову і сімвал нашай краіны.

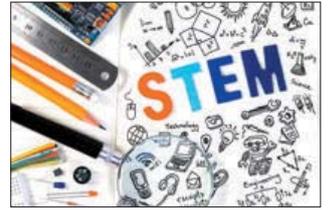
Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

Інавацыі ў адукацыі

ПАТРАПІЛІ Ў ЛІК ШЧАСЛІЎЦАЎ

Новае слова ў STEM-падыходзе

У 2019 годзе дзякуючы Асацыяцыі «Адукацыя для будучыні» ў беларускіх школах адрыюцца яшчэ 10 STEM-цэнтраў — сучасных класаў, дзе дэп'літэвія дзеці змогуць цалкам бясплатна навуцацца па розных STEM-кірунках: адкрываць для сябе займальны свет праграмавання, робататэхнікі, навуцацца 3D-мадэляванню і іншым навукам, без якіх хутка немагчыма будзе ўявіць сабе жыццё ў сучасным грамадстве.

Шчасліўцамі сталі ўстановы адукацыі, якія перамаглі ў конкурсе «Хачу вучыцца ў STEM-класе», а менавіта сярэдняй школа № 12 у Светлагорску, школа № 3 у Вілейцы, школа № 1 у гарадскім пасёлку Шаркаўшчына, № 17 — у Оршы, № 1 — у Драгчыне, гімназія ў Дзяржынску, школа № 10 у Пінску, гімназія № 3 у Бабруйску, школа № 2 у Дуброўне і № 5 — у Салігорску. Усе яны атрымаюць фінансавую падтрымку для набыцця неабходнага абсталявання (камп'ютараў, набораў LEGO, 3D-прінтараў, праектараў і г. д.), а таксама для падрыхтоўкі педагогаў, якія будуць выкладаць у STEM-цэнтры.

— Хачу падзякаваць усім настаўнікам за іх творчасць, а таксама за задавальненне, якое мы атрымалі пры знаёмстве з конкурснымі матэрыяламі, — падкрэслівае адзін з членаў журы Ірына АДАМОВІЧ, настаўнік матэматыкі з барысаўскай СШ № 20 і кіраўнік STEM-парка, створанага на базе гэтай установы таксама дзякуючы Асацыяцыі «Адукацыя для будучыні». — Вельмі важна, што крытэрыі, па якіх ацэньваліся работы, далі магчымасць усім настаўніцкай супольнасці лепш зразумець, вывучыць і паспрабаваць прымяніць на практыцы падыходы,

якія адпавядаюць прынцыпам STEM-адукацыі. Да гэтага часу ў нашай краіне назіраўся пераважна «броўнаўскі», хаатычны, рух у гэтым кірунку.

Што мы разумеем сёння пад STEM-падыходам у адукацыі? Міжпрадметныя сувязі? Праектныя метады? Даследаванне? Камандную работу ці нешта яшчэ? — І першае, і другое, і трэцяе, — падкрэслівае Ірына Адамовіч. — STEM-падыход — паняцце новае, яно яшчэ толькі фарміруецца, таму ў яго могуць уключацца розныя сэнсы, і ў розных краінах педагогі ўкладаюць сваё разуменне — найбольш ім блізкае.

Сярод школ, якія не ўвайшлі ў дзясцяку, былі вызначаны лідары ў асобных намінацыях: «Найлепшы STEM-праект» — маладзечанская гімназія № 10, «Найлепшая каманда (настаўніцкая супольнасць)» — сярэдняй школа № 16 горада Оршы і «Найлепшы творчы ўрок» — гімназія горада Белаазёрска.

Установы адукацыі, што не перамаглі ў конкурсе, атрымалі дыпломы ўдзельнікі і падарункавыя сертыфікаты на набыццё кніг, а таксама былі ўключаныя ў «рэзерв» на адрыццё STEM-цэнтраў у будучыні. Конкурсныя матэрыялы пасля апрацоўкі будуць прадстаўлены Асацыяцыяй «Адукацыя для будучыні» ў адкрытым доступе.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Акцыі

Падлічым качак разам!

Штогадовы «птушыны перапіс» вадапільных птушак праходзіць у студзені

Як тлумачыць у грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» (АПБ), зімовы ўлік праводзіцца для таго, каб ацаніць, колькі птушак і якіх відаў зімуюць у Беларусі, і спланаваць дзеянні па іх захаванні. З прычыны пацяплення клімату ў нас сустракаецца ўсё больш відаў на зімоўцы.

Далучыцца да «птушынага перапісу» можна на працягу ўсяго студзеня: найлепш гэта рабіць у марозныя дні, бо птушкі будуць гуртавацца на адкрытых участках вадаёмаў. Усе яны на далоні! Але самымі актыўнымі днямі акцыі будуць 18, 19 і 20 студзеня. «Нам важна, каб менавіта ў гэтыя дні да назіранняў далучылася як мага большая колькасць людзей, бо гэта значна павысіць дакладнасць выніकाў», — адзначылі ў АПБ.

Для ўдзелу ў акцыі трэба прыйсці да найбліжэйшага вадаёма, падлічыць, колькі птушак і якіх відаў там знаходзіцца. На сайце грамадскай арганізацыі <http://ptushki.org> размешчана памятка па ўліку птушак: як абраць месца і час для «перапісу».

Каб вызначыць від птушкі, можна карыстацца вызначальнікам на guide.florafaua.by. Калі і ён не дапаможа, варта сфатаграфавць ці хоць бы апісаць птушак і падлічыць іх колькасць. Фота можна даслаць на info@ptushki.org або запампаваць на florafaua.by — спецыялісты дапамогуць вызначыць птушку. Для кожнага ўліку трэба запаняць асобную анке-

ту. Напрыклад, калі вы будзеце ў адзін дзень падлічваць птушак на рацэ і возеры, а праз некаторы час паўторыце ўлік на возеры, трэба будзе падаць тры анкеты. Паўторныя ўлікі на адным і тым жа вадаёме даюць карысныя звесткі. Іх варта праводзіць не часцей, чым раз на два гады.

Калі птушак на вадаёме няма ці ён увесць пакрыўся лёдам, таксама пазначыце гэта ў анкетце. Звяртайце ўвагу на акальчаваныя птушак і пазначыце іх від, нумар кольца, дату і дакладнае месца назірання. Выдатна, калі зможаце зрабіць фота, дзе можна будзе прачытаць надпіс на кольцы.

Анкеты трэба дасылаць у Сакратарыят АПБ не пазней за 9 лютага 2019 года: у электронным выглядзе — на адрас: info@ptushki.org; у папярэвым — на адрас: ГА «Ахова птушак Бацькаўшчыны», вул. Парнікова, д. 11, п. 4, 220114, г. Мінск.

Усе ўдзельнікі «птушынага перапісу» атрымаюць поўную інфармацыю пра яго вынікі. Улік водна-балотных птушак арганізуюць АПБ і Навукова-практычны цэнтр па біярэсурсах Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец имущества) в лице антикризисного управляющего в деле о банкротстве Колеснева Н. М. извещает о проведении 25 января 2019 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной цены на 50 % в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи аукциона – с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Шаг аукциона – 5%, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
<p>Условие продажи: 1. Претендент на покупку (победитель) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. 2. Действия по снятию с регистрационного учета транспортных средств, а также в случае необходимости получения регистрационных документов (при их отсутствии у Продавца) производятся Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за его счет и его силами. Переоформление документов на автотехнику и механизмы производится за счет покупателя.</p>				
<p>Местонахождение лотов №№ 1–4, 6–8: Гомельская область, Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7</p>				
1	Установка для приема товарного бетона УВР-7, № 936	4 097,40	200,87	409,74
2	Фильтр ФЭСВ-1200 с вытяжным устройством Р-7,3М, № 971	1 230,00	61,50	123,00
3	Штукатурная станция ШСВ-6 (передвижная), № 904	1 561,20	78,06	156,12
4	Штукатурная станция ШС-4/6 №44/10083	1 648,20	82,41	164,82
6	Вагон-бытовка 9000*3000, № 933	1 260,00	63,00	126,00
7	Вагон-бытовка 6500*3000, № 931	1 434,60	71,73	143,46
8	Малая станция (вагон), № 176	1 626,00	81,30	162,60
<p>Местонахождение лотов №№ 9–11: Гомельская область, Рогачевский р-н, п. Заречье</p>				
9	Вагон-бытовка 6500*3000, № 44/10078	1 261,20	63,06	126,12
10	Вагон-бытовка 9000*3000, № 44/10080	1 815,60	90,78	181,56
11	Вагон-бытовка 9000*3000, № 44/10079	1 723,20	86,16	172,32
12	Вагон-бытовка 9000*3000, № 44/10081. Местонахождение: Гомельская область, Рогачевский р-н, в. г. Тихиничи	1 726,20	86,31	172,62
13	Капитальное строение с инв. № 322/17016 , общей площадью 7,0 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное кирпичное здание насосной станции с резервуаром чистой воды (инв. № 96) . Капитальное строение с инв. № 322/13307 , общей площадью 25,9 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное кирпичное здание склада кислородных баллонов (инв. № 95) . Капитальное строение с инв. № 322/17013 , общей площадью 29,3 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное металлическое здание навеса для металлических баллонов (инв. № 10050) . Капитальное строение с инв. № 322/С-17014 , общей площадью 12,4 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное металлическое здание склада для металлических баллонов (инв. № 10051) . Капитальное строение с инв. № 322/С-17012 , общей площадью 133,2 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное дощатое здание (инв. № 10059) . Капитальное строение с инв. № 322/С-13309 , общей площадью 460,1 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – двухэтажное кирпичное административное здание с подвалом (инв. № 91а) . Местонахождение: Гомельская обл., Рогачевский р-н, г. Рогачев, ул. Кежедуба, д. 3. Информация о земельном участке: кадастровый номер 324750100002000064, общей площадью 1,8809 га (право постоянного пользования). Целевое назначение земельного участка: для обслуживания производственной базы (СПМК-44). Подробный и полный перечень имущества по лоту № 13 опубликован в газете «Звезда» от 23.08.2018 г. № 161 (28777)	330 810,00	16 540,50	33 081,00
<p>Местонахождение лотов № 14-16: Гомельская область, Рогачевский р-н, г. Рогачев, ул. Кежедуба, 3</p>				
14	Станок токарно-винторезный, № 44/66	2 220,00	111,00	222,00
15	Станок трубонарезной ВМС-2А с резьбонарезной головкой и комплектом головок, № 44/40217	1 380,00	69,00	138,00
16	Консольный кран КК 0,5 тн, № 44/70	1 440,00	72,00	144,00
<p>Местонахождение лотов №№ 17–20: Гомельская область, Рогачевский р-н, г. Рогачев, ул. Кирова, д. 28</p>				
17	Станок токарно-винторезный 16ТС30-01, инв. № 44/44а	4 015,80	200,79	401,58
18	Форма для пустотных плит ПК-72-15, инв. № 44/325	2 299,80	114,99	229,98
19	Емкость металлическая (горизонтальная), 15 куб. м, инв. № 44/61922	2 312,40	115,62	231,24
20	Емкость металлическая (горизонтальная), 25 куб. м, инв. № 44/61926	1 822,80	91,14	182,28
<p>Местонахождение лотов №№ 21, 23–25, 27, 34, 35, 38, 40, 43–49, 51–53, 55–63: Гомельская область, Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7</p>				
21	Автомобилемеситель КАМАЗ 53229 К, рег. № АК 5298-3, г. в. – 2005, цвет – оранжевый, тип ТС – грузовой специальный автомобилемеситель. Автокран ЗИЛ-133-Г/А, рег. № 8334ГСН, г. в. – 1988, цвет – голубой, тип ТС – грузовой специальный автокран	8 700,00	435,00	870,00
23	Автомобиль ГАЗ-СА3 – 3507, рег. № 8545 ГСН, г. в. – 1989, цвет – голубой, тип ТС – грузовой самосвал	1 800,00	90,00	180,00
24	Автомобиль ЗИЛ-ММ3-4502, рег. № ЕА 5611, г. в. – 1991, цвет – голубой, тип ТС – грузовой самосвал	1 620,00	81,00	162,00
25	Автомобиль МАЗ 5432 А5, рег. № АВ 6370-3, г. в. – 2008, цвет – белый, тип ТС – грузовой седельный тягач	5 280,00	264,00	528,00
27	Автомобиль МАЗ 5432 А5, рег. № АК 3524-3, г. в. – 2008, цвет – белый, тип ТС – грузовой седельный тягач	4 980,00	249,00	498,00
28	Автомобиль МАЗ 6422 А5, рег. № АК 3525-3, г. в. – 2009, цвет – желтый, тип ТС – грузовой седельный тягач	8 760,00	438,00	876,00
29	Автомобиль МАЗ 642205, рег. № АЕ 7469-3, г. в. – 2010, цвет – белый, тип ТС – грузовой седельный тягач	8 760,00	438,00	876,00
30	Экватор пневмоколесный ЕК-14, рег. № ЕА-3 7306, г. в. – 2006, марка двигателя – Д-245	10 140,00	507,00	1 014,00
31	Экватор пневмоколесный ЕК-1200, рег. № ЕА-3 9115, г. в. – 2007, марка двигателя – Д-243С	7 740,00	387,00	774,00
32	Автомобилемеситель МАЗ 6309А3 СМБ-372-30, рег. № АЕ 0215-3, г. в. – 2009, цвет – белый, тип ТС – грузовой специальный автомобилемеситель	22 560,00	1 128,00	2 256,00
33	Автобус МАЗ 256270, рег. № АЕ 7317-3, г. в. – 2010, цвет – бордовый, тип ТС – автобус-вагон	19 740,00	987,00	1 974,00
34	Автобус МАЗ 256270, рег. № АВ 1882-3, г. в. – 2007, цвет – белый, тип ТС – автобус-вагон	11 940,00	597,00	1 194,00
35	Узел бетонный самозагружающийся FIORI DB350S, рег. № ЕВ-3 0370, г. в. – 2008	49 020,00	2 451,00	4 902,00
38	Экватор пневмоколесный гидравлический ЕВ-1400, рег. № ЕВ-3 4134, г. в. – 2011, марка двигателя – Д-245	46 620,00	2 331,00	4 662,00
40	Экватор-погрузчик Амкард 702ЕМ-03 на базе трактора «Беларус» 92П, рег. № ЕВ-3 5785, г. в. – 2000, марка двигателя – Д-245	15 180,00	759,00	1 518,00
44	Автомобиль ГАЗ 5201, рег. № 7134 ГСП, г. в. – не определен, цвет – голубой, тип ТС – грузовой бортовой	1 560,00	78,00	156,00
44	Автомобиль МАЗ 555102 2125, рег. № ЕИ 0329, г. в. – 2005, цвет – оранжевый, тип ТС – грузовой самосвал	4 680,00	234,00	468,00
45	Автомобиль ГАЗ 32213, рег. № АВ 4799-3, г. в. – 2008, цвет – темно-синий-зеленый, тип ТС – автобус-вагон	2 100,00	105,00	210,00
46	Автомобиль ГАЗ 32213, рег. № АВ 4800-3, г. в. – 2008, цвет – темно-синий-зеленый, тип ТС – автобус-вагон	2 160,00	108,00	216,00
47	Автомобиль МАЗ 5336 А3, рег. № АИ 6327-3, г. в. – 2009, цвет – белый, тип ТС – грузовой бортовой	9 840,00	492,00	984,00
48	Автомобиль МАЗ 5551 А2, рег. № АВ 5783-3, г. в. – 2008, цвет – белый, тип ТС – грузовой самосвал	7 860,00	393,00	786,00
49	Автомобиль МАЗ 5551 А2, рег. № АВ 5784-3, г. в. – 2008, цвет – белый, тип ТС – грузовой самосвал	7 860,00	393,00	786,00
51	Автомобиль УАЗ 39094, рег. № ЕС7603, г. в. – 2004, цвет – зеленый, тип ТС – грузовой бортовой тентовый	2 160,00	108,00	216,00
52	Автомобиль УАЗ 390994, рег. № АА 7153-3, г. в. – 2006, цвет – зеленый, тип ТС – грузопассажирский фургон	1 920,00	96,00	192,00
53	Автомобиль УАЗ 390902, рег. № АЕ 3994-3, г. в. – 2004, цвет – светло-серый, тип ТС – грузопассажирский фургон	2 100,00	105,00	210,00
55	Полуприцеп МАЗ 938662, рег. № А 2345А-3, г. в. – 2008, цвет – зеленый, тип ТС – полуприцеп бортовой	4 020,00	201,00	402,00
56	Полуприцеп МАЗ 931010, рег. № А 2347А-3, г. в. – 2008, цвет – зеленый, тип ТС – полуприцеп бортовой	4 140,00	207,00	414,00
57	Полуприцеп МАЗ 975800, рег. № А 3169А-3, г. в. – 2008, цвет – зеленый, тип ТС – полуприцеп бортовой	5 400,00	270,00	540,00
59	Прицеп МАЗ 837810-(042), рег. № 1988 АА-3, г. в. – 2009, цвет – серый, тип ТС – прицеп-бортовой	3 840,00	192,00	384,00
59	Прицеп МАЗ 8571, рег. № А 2334А-3, г. в. – 2008, цвет – серый, тип ТС – прицеп-самосвал	3 300,00	165,00	330,00
60	Прицеп МАЗ 8571, рег. № А 2335А-3, г. в. – 2008, цвет – светло-серый, тип ТС – прицеп-самосвал	3 300,00	165,00	330,00
61	Автомобиль УАЗ 3303, рег. № ЕС 7443, г. в. – 1994, цвет – серый, тип ТС – грузовой бортовой тентовый	1 740,00	87,00	174,00
62	Кран башенный МСК 10-20, 1982 г. в., зав. № 153, инв. № 415, рег. номер 8982, грузоподъемность 12,5 т. Недвижимые улучшения – сооружение, инв. № 979 (наименование – ограждение подкрановых путей)	8 304,00	415,20	830,40
63	Комплекс мобильных агрегированных «МАК-Бетон» СМБ-004ЕК	23 160,00	1 158,00	2 316,00
64	Капитальное строение с инв. № 320/С-16612 , общей площадью 24,9 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание контрольно-пропускного пункта. Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7, участок № 1. Информация о земельном участке: кадастровый номер 34080000001000009, общей площадью 0,0344 га (право постоянного пользования)	3 420,00	171,00	342,00
65	Капитальное строение с инв. № 320/С-16609 , общей площадью 1 339,4 кв. м, назначение – здание специализированное транспорта, наименование – одноэтажное кирпичное, с двумя кирпичными пристройками, здание гаража на восемь транспортных единиц. Капитальное строение с инв. № 320/С-16605 , общей площадью 357,5 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание механических мастерских. Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7, участок № 3. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321850100001003854, общей площадью 0,9337 га (право постоянного пользования)	231 000,00	11 550,00	23 100,00
65	Капитальное строение с инв. № 320/С-16611 , общей площадью 62,7 кв. м, назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автотехнические сервисные и газонаполнительные станции), наименование – автосервисный пункт, состоящий из одноэтажного кирпичного здания операторской и восьми стальных емкостей общим объемом У=350 т топлива, находящийся на бетонной площадке. Капитальное строение с инв. № 320/С-16615 , общей площадью 347,5 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное, с кирпичной пристройкой, здание банно-прачечного комбината. Капитальное строение с инв. № 320/С-16613 , общей площадью 403,7 кв. м, назначение – здание специализированное для производства строительных материалов, наименование – здание растворобетонного узла. Капитальное строение с инв. № 320/С-16607 , общей площадью 54,6 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада цемента. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 19В7. Капитальное строение с инв. № 320/С-16608 , общей площадью 387,9 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное кирпичное, с дощатой пристройкой, здание склада с пристроенным навесом. Недвижимые улучшения – сооружение инв. № 067 (наименование – артезианская скважина). Инженерные сети – воздушные линии электропередачи ВЛ-0,4, инв. № 391. Инженерные сети – канальная линия электропередачи, инв. № 402. Инженерные сети – водопроводная сеть с инв. № 899. Недвижимые улучшения – сооружение, инв. № 364 (наименование – водонапорная башня). Недвижимые улучшения – сооружение, инв. № 068 (наименование – ограждение территории (забор)). Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7, участок № 4. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321850100001003855 общей площадью 2,8275 га (право постоянного пользования). Капитальное строение с инв. № 320/С-25866 , общей площадью 50,5 кв. м, назначение – сооружение специализированное энергетическое, наименование – трансформаторная подстанция № 727. Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7/1. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321850100001001491 общей площадью 0,0114 га (право постоянного пользования). Целевое назначение земельного участка: земельный участок для обслуживания трансформаторной подстанции № 727	120 306,00	6 015,30	12 030,60
67	Капитальное строение с инв. № 320/С-16671 , общей площадью 504,2 кв. м, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – здание лесосека. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, д. 7Д/2. Капитальное строение с инв. № 320/С-16668 , общей площадью 475,5 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное панельное, с карнасо-засильной отопляемой пристройкой, здание цеха по изготовлению шпальных домиков. Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7А. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321850100001003798, общей площадью 0,9625 га (право постоянного пользования)	54 600,00	2 730,00	5 460,00
68	Капитальное строение с инв. № 320/С-16670 , общей площадью 2 822,6 кв. м, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – одноэтажное кирпичное здание столярного цеха с двумя отдельными расположенными бытовыми помещениями и навесом для хранения готовой продукции. Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7А. Информация о земельном участке: кадастровый номер 340800000001001007, общей площадью 1,0320 га (право постоянного пользования). Котел водогрейный МИР-95 (инв. № 823)	141 522,60	7 076,13	14 152,26

Продавец: ОАО «Гомельоблстрой», г. Гомель, ул. Малайчикова, 12. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел.:** 8 (029) 185-37-18 – управляющий в деле о банкротстве Колеснев Николай Михайлович; 8 (044) 700-40-60 – по специфике и оборудованию – Кучинский Владимир Александрович; 8 (044) 769-91-61, 8 (0232) 53-27-62 – по недвижимости – Яроцкая Людмила Николаевна. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:** 1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама»): р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBVY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 10 января 2019 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 23 января 2019 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактным телефонам Организатора торгов). Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 5 (пять) дней до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником (претендентом на покупку), объекты аукциона проданы этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного ин задатка возвращается Организатором торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента его подписания и возместить затраты и расходы на организацию и проведение аукциона, в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задачи, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части) и с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-3 (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» и 127-129. Ранее опубликованное извещение о правах размещено в газете «Звезда» от 14.08.2018 г. № 154 (28770). **Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblrreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by. Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов:** 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

12 февраля 2019 г. в 10.00 по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, состоится открытый аукцион по продаже права заключения договора аренды здания магазина «Солнечный», принадлежащего Речичкому районному потребительскому обществу Гомельской области на праве собственности

№ лота	Наименование и адрес объекта аренды	Арендная площадь (кв. м)	Ставка арендной платы за 1 кв. м в месяц, бел. руб.	Начальная цена продажи права заключения договора аренды (в т. ч. НДС 20 %), бел. руб.	Размер задатка (в т. ч. НДС 20 %), бел. руб.
1	Здание магазина «Солнечный», инв. № 340/С-30495, Гомельская область, Речичский район, г. Речица, ул. Молодежная, 30А	386,5	11,28	1 556,63	155,00

Коэффициент к базовой ставке арендной платы составляет 0,7 (0,21*3,5)

Срок договора аренды: 3 года, начиная с момента подписания акта приема-передачи. Договор аренды может быть заключен только с участником аукциона, ставшим победителем (лицом, приравненным к победителю). Заключение договора аренды здания, целевое назначение которого предполагает осуществление предпринимательской деятельности, с субъектом, который в силу законодательства не может осуществлять названную деятельность, не допускается. Цель использования объекта аренды: розничная торговля. Шаг аукциона: 5%. Объект аренды находится в залоге у ОАО «АСБ Беларусбанк». Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с BY84ALFA30122305700080270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Минск, БИС: ALFBY2X. Покупатель платежа – РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», УНП 490318588. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по лоту №1 согласно извещению в газете «Звязда» от 10 января 2019 г.

Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 11 февраля 2019 г. включительно. Годная документов по почте не допускается. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор выдает билет участника аукциона, в котором указан порядковый номер регистрации данного лица.

В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, в т. ч. индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внесшие задаток по заявляемому лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 09.00 до 10.00 12 февраля 2019 г.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт; нотариально заверенная доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) – паспорт (родительский – копию документа о назначении на должность); достоверная информация на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копии организатором аукциона; представитель юридического лица (нерезидент РБ) – легализованные в установленном порядке доверенность на участие в аукционе и подписание документов (родительский – копию документа, подтверждающего назначение на должность), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иная эквивалентная доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовом состоянии заявителя, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе, лицом, приравненным к победителю аукциона признается единственный зарегистрированный участник аукциона, согласившийся купить предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) не имеет права отчуждать право аренды объекту третьим лицам, а также сдавать объект в субаренду.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем (лицом, приравненным к победителю аукциона), будет засчитан в счет окончательной стоимости права заключения договора аренды объекта, сформированной в установленном порядке. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона), Организатор аукциона возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона уплатить. Организатор аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 4% от окончательной цены продажи права заключения договора аренды объекта; в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Арендодателем договор аренды объекта; в течение 5 рабочих дней с момента заключения договора аренды объекта выплатить Арендодателю стоимость права заключения договора аренды (за вычетом внесенной суммы задатка).

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23.
Тел.: 8 (0232) 32-46-47; 32-18-95 • сайт: gino.by • e-mail: auction.gino@gino.by.

Продавец: Речичское райпо Гомельской области, Гомельская обл., г. Речица, ул. Привокзальная, 2. Тел.: 8 (02340) 6-78-72, 8 (029) 920-06-29, 8 (029) 738-62-48

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Мозыргапромпромсб» (продавец имущества) извещает о проведении 25 января 2019 года открытого повторного аукциона по продаже имущества с снижением начальной стоимости на 40% в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. № 330С-25115, назначение – сооружение специализированного транспорта, наименование – стоянка (инв. № 217) общей площадью 0,0 кв. м, 2000 г. г. Составные части: площадь асфальтобетонная площадью 2 986,0 кв. м, газон трассовой площадью 2 376,0 кв. м, дорожка бетонная площадью 11,2 м, ограждение ж/б протяжением 160,9 м, строительство металлическое протяженностью 124,3 м, туалет площадью 1,2 кв. м, забор с воротами, материал – металл. Информация о земельном участке: кадастровый номер 32350000001000006 общей площадью 0,5389 га (право аренды). Местонахождение: Гомельская область, Мозырский р-н, Р-31, 161 км.	2 830,00	2 883,00

Продавец: ОАО «Мозыргапромпромсб», Гомельская область, Мозырский район, д. Козени, ул. Спортивная, 77А. Контактный тел.: 8 (0236) 23-25-26. Древило Аксана Михайловна. Шаг аукционных торгов – 5%. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца (ОАО «Мозыргапромпромсб»): р/с BY28 SLAN 3012 1124 3001 9000 0000 в ЗАО «Банк ВТБ» (Беларусь) г. Минск РД №100, г. Мозырь, обл. банка SLANBY22, УНП 4980803594, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1. 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 10 января 2019 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявления для участия в аукционе заканчивается 23 января 2019 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактному телефону Организатора торгов). Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невыяснение участника торгов при вызове отозван от участия в торгах. В этих случаях участник задатка возвращается Продавцом торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники аукциона, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в следующем порядке: 1. В течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи – 50 (пятьдесят) % от цены продажи; 2. В течение последующих 30 (тридцати) календарных дней – оставшиеся 50 (пятьдесят) %, возместить затраты и расходы на организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). Иные опубликованные извещения о торгах размещены в газете «Звязда» от 19.10.2018 г. № 202 (28818). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документов, необходимых для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029)126-66-62

«ООО «Правовая компания «Антикризисный консалтинг АСС ВУ» извещает о проведении торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ликвидируемому закрытому акционерному обществу «Евробанк»

Торги состоятся 13 февраля 2019 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Скрыганова, д. 6/2, оф. 2304.
Продавец: ЗАО «Евробанк».
Организатор торгов – ООО «Правовая компания «Антикризисный консалтинг АСС ВУ».
Для участия в торгах необходимо подать в период с 10 января 2019 года по 11 февраля 2019 года (до 18.00) заявку и перечислить на расчетный счет ООО «Правовая компания «Антикризисный консалтинг АСС ВУ» р/с BY95GTBN3012800000189536901 в ОАО «Франсбанк», код GTBNBY22, г. Минск, пр-т Независимости, 95а, УНП 191027557, сумму задатка в размере 10 % от начальной цены имущества. Сумма шага аукциона по каждому лоту составляет 5 % от начальной цены предмета аукциона.
Сведения об имуществе, выставленном на торги и находящемся по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 129/5.

№ л/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС	Шаг торгов (5%), бел. руб.	Сумма задатка (10%), бел. руб.	Преимущества
1	Капитальное строение с инв. № 500С-35055, общая площадь 1432 кв. м, 4 этажа, расположенное на земельном участке площадью 0,1235га с кад. ном. 500000000007006447, который находится на праве аренды по 31.01.2023 г.	3 437 640,00	171 882,00	343 764,00	– пригодна для размещения банков и финансовых организаций; – установлены дополнительные системы защиты от валама; – внутренняя и внешняя отделка здания; – имеются все инженерные коммуникации; – система кондиционирования; – оборудованы офисные помещения; – расположено в торговом комплексе «Ждановичи»; – отличное транспортное сообщение (близки ж/д, общественный транспорт, автомагистраль); – 630 м от МКАД; – охраняемая территория с видеонаблюдением; – парковочные места на территории; – оборудовано для инкассации денежной выручки и перевозки ценных грузов; – имеется сертификат соответствия; – имеются пуленепробиваемые стекла; – имеется сигнальный маяк; – класс стойкости к стрелковому оружию и взлому не ниже 2; – антикоррозийная обработка кузова; – система отопления и вентиляции воздуха; – магнитолы, 2 динамика, антенна; – всевозможные шины – антиблокировочная система; – бортовой компьютер; – подушка безопасности; – тахометр оборотов ДВС; – система курсовой устойчивости; – противотуманные фары; – климат-контроль; – круиз-контроль; – салон – натур. кожа; – автомагнитола; – зеркала з.п. с обогревателем; – подогрев сиденья
2	Транспортное средство Ford Transit Egidia-184004-01, белый, гос. ном. АН 3350-7, 2013 г. в.в., объем двигателя 1800 куб. см, механикн. КПП, передний привод, двигатель в/в, шасси 110 л. с., кузов номер WF0UXXTRPUCJ38345 Y39184004LD107001	8 760,00	438,00	876,00	
3	Транспортное средство Hyundai Grandeur, серебристый металл, гос. ном. 8584 IX-7, 2008 г. в., автоматическая КПП, объем двигателя 3342 куб. см, кузов номер КМН-FC141P9A346794	13 800,00	690,00	1 380,00	

Подробную информацию о реализуемом имуществе ЗАО «Евробанк», включая фотографии, можно получить на сайте: www.acs.by (Раздел новости).

Также с имуществом, выставленным на торги, можно ознакомиться по месту его нахождения, предварительно согласовав время по тел. +37529 141 01 01 (ликвидатор ЗАО «Евробанк» Хвостин Сергей Валерьевич).

Торги проводятся в соответствии с Постановлением Советом Министров от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица».

Прием заявок на участие в торгах с документами, подтверждающими внесение задатка, осуществляет организатор торгов – ООО «Правовая компания «Антикризисный консалтинг АСС ВУ» – ежедневно по рабочим дням с 9.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Скрыганова, д. 6/2, оф. 2304, а также по факсу: 8-017-204-50-03, по почте: 220079 г. Минск, а/я 267 и электронной почте: director@acs.by.

Победителем торгов является лицо, предложившее наибольшую цену.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона производится победителем аукциона по фактическим затратам.

В случае если торги признаны несостоявшимися, в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%.

По результатам аукциона организатор торгов составляет протокол в трех экземплярах.

Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 10 дней с даты проведения торгов.

Срок оплаты предмета торгов – 30 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи.

Организатор торгов вправе отказаться от проведения торгов не менее чем за 3 дня до даты проведения торгов.

С более подробной информацией о порядке, условиях проведения торгов, предметах торгов можно ознакомиться по тел. +37529 308 38 37

Извещение о проведении 11 февраля 2019 года торгов с условиями по продаже имущества, находящегося в хозяйственном ведении унитарного предприятия «ЭлКис» ОО «БелТИЗ»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Капитальное строение с инв. номером в ЕГРН 130С-2545 общей площадью 1130 кв. м (назначение: здание объекта со спортивным назначением: здание общешколы; составные части и принадлежность: водопроводная сеть, канализационная сеть, кабельная линия электропередачи, покрытие асфальтобетонное, покрытие из бетонной плитки)
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,1564 га, кадастровый номер 14450000001600200, целевое назначение: обслуживание общешколы со спортивным
Местонахождение	г. Пинск, ул. Железнодорожная, 80А
Продавец имущества	Унитарное предприятие «ЭлКис» ОО «БелТИЗ», 225710, ул. Грогеля, 29, г. Пинск
Организатор торгов	Государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов без учета НДС	539 830,00 бел. руб.
Сумма задатка	53 980,00 бел. руб.
Условия торгов	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2 процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, находящегося в хозяйственном ведении унитарного предприятия «ЭлКис» ОО «БелТИЗ».

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц) и индивидуального предпринимателя); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проводятся в форме открытого аукциона (с условиями) на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а высшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретаемого имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в следующем порядке: пятьдесят процентов от стоимости имущества оплачивается в течение 5 дней со дня подписания договора купли-продажи, оставшиеся пятьдесят процентов – в течение 45 дней со дня подписания договора купли-продажи.

Торги проводятся 11 февраля 2019 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 11.01.2019 по 07.02.2019 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(0165) 65-00-63 (унитарное предприятие «ЭлКис» ОО «БелТИЗ»)

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению республиканского производственного унитарного предприятия «Завод точной электромеханики» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже:

Лот № 1: автомобиль ЗИЛ-131, бортовой, шасси № 586362, год выпуска 1978, цвет зеленый.
Начальная цена с НДС (20%) – 5 963,71 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 596,37 бел. руб.

Лот № 2: автомобиль ЗИЛ-131 «Мастерская МРМ-М1», кузов фургон, шасси № 584213, год выпуска 1984, цвет зеленый.
Начальная цена с НДС (20%) – 6 928,50 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 692,85 бел. руб.

Лот № 3: автомобиль ЗИЛ-131 «Мастерская МРСАР и МТО-В», без оборудования, кузов фургон, шасси № 583402, год выпуска 1984, цвет зеленый.
Начальная цена с НДС (20%) – 6 928,50 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 692,85 бел. руб.

Лот № 4: прицеп одноосный АДБ-3120У1, агрегат сварочный, шасси № 35129, год выпуска 1984, цвет зеленый.
Начальная цена с НДС (20%) – 2 400,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 240,00 бел. руб.

Лот № 5: прицеп одноосный ТАПЗ-755, бортовой, шасси № 212380, год выпуска 1990, цвет зеленый.
Начальная цена с НДС (20%) – 836,16 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 83,62 бел. руб.

Стоимость лотов снижена на 20%.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609 (далее – Положение 609).

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Организатор торгов имеет право отказаться от их проведения: в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона.

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель) в течение 3 (трех) рабочих дней со дня их проведения. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в Положении 609, размещенном на сайте организатора торгов www.rlb.by. Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 20.11.2018. Аукцион состоит 23.01.2019 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 22.01.2019 до 16.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17

Нефармат

Для чаго варта працаваць

У нас гэтымі днямі ідзе фестываль класічнай музыкі «Студзеньскія музычныя вечары». Больш за трыццаць гадоў ён праходзіць у Брэсце. Існуе найперш намаганні, талентам, арганізатарскі здольнасці і, вядома, сувязямі ў музычным свеце аднаго чалавека — Лілія Рыгораўна Батыравай. Яна ўмее нейкім чынам угаваць сусветных зорак опернай сцэны прыехаць у нашу для іх правіноў і выступіць. Для некаторых з іх брэсцкія ганары, мякка кажучы, неістотныя. Адзін з іх так і сказаў: «Я толькі па Краснай плошчы праіду, і мне больш заплізаць, чым вы прапануеце». Але вельмі многія адклікаюцца, не ўсе ж памер заробкаў ставяць на першае месца. Для асобных людзей, асабліва з дальняга замежжа, цікава быць прыехаць у краіну былога Савецкага Саюза, паглядзець на свае вочы, параўнаць з тым, што пра нас пішуць.

Варта шчыра сказаць: не заўсёды параўнанне бывала на нашу карысць. Аднойчы, першчэ ў 90-я, нашы пільныя мытнікі затрымалі юнага музыканта, ці правільней скажаць, яго скрыпку, вельмі дарагую. Нешта там не адпавядала тагачасным нормам у афармленні падобных грузаў. Лілія Рыгораўна ездзіла на мяжу, прасіла, сварылася, даказвала, што гэта не груз, а інструмент, які ў згаданым выпадку неаддзелены ад музыканта. Маўляў, гэты юны талент выступіць і з'едзе з гэтай жа скрыпкай, якая ўжо аб'ехаў ледзь не увесь свет, і нідзе яе не затрымлівалі. «Які ж вы імідж робіце нашай краіне?!» — дакарала яна службовых асоб, знаходзіла нейкія іншыя словы і аргументы, пакуль яны, нарэшце, не здаліся. Ды гэта адзін, даўні, невялічкі,

можна сказаць, зусім нязначны эпізод — у гісторыі доўгага ўжо па працяглай фестывалю. Сама яго арганізатарка прызнаецца, што найбольш яна ўспамінае знакамітых, нават вялікіх музыкантаў, якіх, як правіла, асабіста сустракае на вакзале, а потым суправаджае. Такіх, напрыклад, як Святамуз Рыхтэр. Ён шмат разоў быў у Брэсце, стаў сябрам нашага фесту і нязменнага арганізатара «Вечароў». Бывалі тут Марыя Біешу, Алена Абрацова, Артур Эйзен, Уладзімір Співакоў з «Віртуозамі Масквы» і яшчэ дзясяткі, сотні вядомых майстроў музыкі з усяго свету.

Вось і сёлета 83-гадовая Лілія Рыгораўна праводзіць чарговы фестываль. Думае, яна не пакрыўдзіцца, што я агучаю яе ўзрост. Яна і не хавае свае гады. 80-годдзе старшын абласнога музычнага таварыства вельмі прыгожа адзначылі ў Брэсце. Яе тады зрабілі ганаровым грамадзянінам горада. Выйшлі газетныя артыкулы, з якіх многія ўпершыню даведаліся, што першыя свядомыя гады дзяцінства будучага музыканта прайшлі ў акупаваным Мінску, а сям'ю, як яна сама вызначыла, разбурыла вайна. Адраза пасля вайны Лілія трапіла ў Брэст. Тут ёй выпала сустрэча з таленавітым педагогам і піяністкай Яўгеніяй Дабравотскай. І музыка назавуўсёды стала лёсам змучанай ваеннымі навамі дзяўчынікі. Лілія ператварылася ў выдатнага педагога і музыканта, а таксама многа зрабіла, каб падняць на чарговую прыступку культуры самага захадняга абласнога цэнтру Беларусі.

Асобныя функцыянеры ад культуры, спягадліва квіаючы на ўзрост Батыравай, спрабавалі зрабіць неш-

та падобнае ці альтэрнатыўнае студзеньскаму фесту. Ды нічога ў іх не атрымалася. Бо каб «Вечары» па-сапраўднаму загучалі, гэтаму, відавочна, трэба прысвяціць жыццё. На адной з апошніх сустрэч Лілія Рыгораўна расказала, што яе трымае і што дае сілы ў гэтай рабоце: «Неяк на вуліцы сустракаю знаёмую інтэлігентную сям'ю. Сужэнцы, якіх штогод бачу на канцэртах «Вечароў», казалі, што яны, як заўсёды, узялі білеты загодзя. Разгаварыліся, муж з жонкай заўважылі, што адразу ім цяжка было б выдзеліць такую суму з пенсіі, таму яны адкладваюць грошы цэлы год, каб у студзені наведваць усе выступленні і атрымаць сапраўдную асалоду ад музыкі. Вось для такіх людзей і хочацца працаваць. Гэта работа падтрымлівае, дае дадатковую энергію», — заключыла Лілія Рыгораўна.

І я падумала, што ва ўсіх нас ёсць нешта, што дае сілу, энергію, дадатковы стымул. Перад самым Новым годам пазваніла чытачка, — нагадала аб маёй калонцы пра калядніыя цуды. Гады тры таму, а мо і болей, я пісала, як некалі нам, маладым спецыялістам, у пакой пружанскага інтэрната 31 снежня прынеслі ёлку ды мех бульбы. Дык вось, калі жанчына чытала згаданы тэкст, ёй пастукалі ў дзверы і паднеслі салодкі падарунак, хоць зусім не чакала такой увагі ў той дзень. Калі ж чытала іншы «нефармат» — пра Еўтушэнку, — атрымала даўно чаканы званок. З той пары лічыць мяне нечым нахталат добрага вестуна. Гэты званок і для мяне стаў нечым нахталат навагодняга цуду. Пасля такіх званкоў сапраўды хочацца працаваць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	9.25	17.10	7.45
Віцебск	9.21	16.53	7.32
Магілёў	9.15	17.00	7.45
Гомель	9.03	17.04	8.01
Гродна	9.38	17.27	7.49
Брэст	9.31	17.35	8.04

Месяц

Маладзік 6 студзеня.
Месяц у сузор'і Рыб.

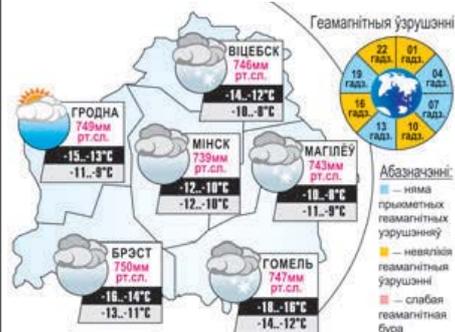
Імяніны

Пр. Варвары, Ганны, Івана, Марка, Наталлі, К. Аляксандра, Марты, Фелікса.

Фота Надзеі НІКАЛАЕВАЙ.

ЗАЎТРА

...у суседзяў

ВАРШАВА	КІЕВ	РЫГА
-5...-3°C	-13...-11°C	-1...+1°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.ПЕЦЯРБУРГ
-9...-7°C	-12...-10°C	-5...-3°C

УСМІХНЕМСЯ

— Дарагая, як усё ж добра не піць шмат на Новы год! Нагуляліся ад душы, усіх сяброў праведалі, фільмы новыя паглядзелі! Хутка Каляды, па-чалавечы адзначым!
 — Дарагі, сёння ўжо 10-га...
 — Дарагая, як усё ж добра не піць шмат на Новы год! Нагуляліся ад душы, усіх сяброў праведалі, фільмы новыя паглядзелі! Хутка Каляды, па-чалавечы адзначым!
 — Дарагі, сёння ўжо 10-га...
 — Хто гэта? — Вой, прабачце калі ласка, я на адну лічбу ў нумары памыліўся. Да пабачэння!
 — Так, а ну стой!

С. ПІСЬМАШЭВІЧ

Медыкаў, якія навучыліся выпраўляць плоскоступнёвасць, першым павіншаваў і падзякаваў ім міністр абароны.

— Але, мілая, я хацеў сказаць, што хацеў падарыць табе ўсё, пра што ты марыш, кінуць увесь свет да тваіх ног, абы ты была шчаслівая. Я быў бы самым лепшым для цябе,

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Гэтая адрэдкаваная ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэксы 63850. Зак. № 135.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Даты	Падзеі	Людзі
10 СТУДЗЕНЯ		
1919	У краіне	49 год да нашай эры — Юлій Цэзар (які быў тады яшчэ палкаводцам і намеснікам у Галіі), вяртаючыся з заваяванай ім Галіі, падышоў да памежнай ракі Рыма Рубікон. Па законе, падыходзячы да мяжу Рыма, Цэзар павінен быў распусціць войска. Перайшоўшы Рубікон, Цэзар свядома адразаў сабе шлях да адступлення, прыняўшы рашэнне стаць адзіным кіраўніком Рыма. Выраз «перайсці Рубікон» з тых часоў стаў крылатым, ён азначае пункт незвароту. 10 студзеня, перайшоўшы мяжу, з адным легіёнам з 300 коннікаў Цэзар рушыў на Рым, пачаўшы тым самым грамадзянскую вайну ў дзяржаве.
1930	У свеце	1597 год — дзень нараджэння Патра Магілы, праваслаўнага царкоўнага і культурнага дзеяча Рэчы Паспалітай. З 1627 года Кіева-Пячэрскай архімандрыт. У 1632 годзе заснаваў Кіева-Магілянскі калегіум і Магілёўскую праваслаўную епархію. Выступаў супраць Брэсцкай уніі (1596), садзейнічаў распаўсюджванню асветы і кнігадрукавання ў Беларусі і ва Украіне. Непасрэдна кіраваў Віленскім, Слуцкім, Магілёўскім і Аршанскім брацтвамі з манастырамі. Наведаў Вільню, Мінск і іншыя беларускія гарады. Аўтар кніг, якія выкарыстоўваліся як падручнікі ў духоўных навучальных установах да пачатку XX стагоддзя. Памёр у 1647 годзе.
1932		1863 год — адкрыта першая лінія найстарэйшага ў свеце Лонданскага метро — фірмай Metropolitan Railway была пабудавана ветка падземнай чыгункі. Даўжыня лініі метрапалітэна складала 3,6 км. На ўсім працягу лініі знаходзілася сям станцый.
1939		1920 год — уступіў у сілу Версальскі мірны дагавор, які скончыў Першую сусветную вайну.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЯНЫ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА. ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВЕНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯЧУК, Н. РАСПІЛКА, С. РАСПІЛКА, А. СЛАНЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕПЛЯШ.

Выдавец — Рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

Тэлефоны ў Мінску: прыёмная — 287 19 19 (тэл.факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэры: 287 18 81.

Аўтары афіцыйных матэрыялаў несць адказнасць за выбар і дэталізаваны факты. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядальнымі меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя не асабіста адказвае за публікацыю адрэдкаванняў і пісьмаў. Перадруку матэрыялаў, афіцыйнага «Звязды», толькі з дазволу рэдакцыі.